

Cenevrede dün Hatay için verdiğimiz projenin ilk maddesi müzakere edildi

Hatayın ana yasası konuşmalarının kolay biteceği bildiriliyor

Dün Hataydan dönen müşahitler de dinlendiler, komite hergün toplanacak

Cenevre, 8 — Hatayın ana yasasını hazırlıyacak olan eksperler komitesi, bir hafta tatilden sonra, bugün saat 17 de Belçikalı Bourquin'in riyaseti altında tekrar mesaisine başlamıştır. Komitenin bu toplantısında, Hatay'da tetkikat yapan bitaraf müşahitlerin tafahi izahatı dinlenecek, Türk murah

haslarının tevdi eyledikleri proje müzakere olunacaktır.

Hatırlardadır ki, komite Fransa mu rahhası de Caix'in talebine, Türk projesini tetkik etmek üzere, toplantılarını tehir etmiş ve de Caix de Parise gitmişti.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Suriye gazetelerinde yeni bir terane: "Fransa bizi tehdide başladı!,"

Arap mntakalarında "Silâh alacak, Sancağı Suriyeye ilhak edeceğiz!," diye halktan zorla para toplamak istiyorlar

Şam, 5 Mart (Hususi muhabirimiz yazıyor) — Son günlerde başlıca göze çarpacak hâdise, Berutta neşredilen La Sirie gazetesinde çıkan bir yazıdır. Bu gazete, Suriye ve Lübnan yüksek komiserliğinin yarı resmî ve hattâ resmî organıdır. Neşrettiği bir makalede Türkiye ile Fransa arasında İskenderun meselesi hakkında aktedilen itilâfın Suriye hükûmeti tarafından kabul ve tasdikinin ve Fransa ile Suriye arasında aktedilen muahedenin de buna göre tadilinin zarurî olduğunu yazıyordu. Bu zaruretini Suriye tarafından mutlaka anlaşılması lâzım geldiğini yazan gazete, aynı zamanda, netice olarak, şu nu da söylüyordu ki Suriye bu itilâfı bu suretle kabul etmediği takdirde Suriyedeki eski işgal ve manda idaresi (Devamı 10 uncu sayfada)

Fransanın revkalâde Komiseri Bay Kont dö Martel

Rumen Hariciye Nazırı salı günü geliyor

Nazır doğruca Ankaraya giderek dört gün kalacak, dönüşte İstanbulda da üç gün misafir olması bekleniyor

Ankara, 8 (Hususi) — Balkan Antantı konseyinin Atınadaki toplantısı a rifesinde, şehrimizi ziyaret edeceği haber verilen Romanya Hariciye Nazırı Bay Viktor Antoneskonun bu ziyareti, nazırın âni hastalığı ve bazı müstacer işleri dolayısıyla tehir edilmişti. Resmî mahafilden bildirildiğine göre Bay Viktor Antonesko ve zevcesi, bu ayın 15 inde «Regele Carol» vapuru ile Köstence'den hareket ederek, 16 Mart Salı günü saat 14 de İstanbula varmış bulunacaklardır.

Dost nazır ve maiyeti aynı akşam İstanbuldan Ankaraya hareket edecektir. Dört gün Ankarada ve bilâhara üç gün de İstanbulda kalacak olan nazırın istikbali için program hazırlanmıştır.

Bay Antonesko ve zevcesi şerefine şehrimizde olduğu gibi, İstanbulda da ziyafetler verilecektir.

Romanya Hariciye Nazırını karşılamak üzere, Rumen elçisi Bay Telemek

Bay Antonesko

pazar günü İstanbula hareket edecektir.

Hariciye Vekilimiz Rüştü Arasın da aynı maksatla İstanbula gitmesi çok muhtemeldir.

Tabiatın en büyük bayramı geliyor. Çiçeklenen ağaçlara, yeşillenen çayrlara, ve buluttan esvaplarından sıyrılan güneşe bakınca, bu eşsiz bayramın arifesinde bulunduğumuzu anlıyoruz.

Tabiatın bayrağı gibi açılan şu bahar müjdecilerine bakarken içinizin sevinçle ve yaşama arzusu ile dolduğunu hissetmiyorsunuz musunuz?

Musolini bugün Şarkî Afrikaya hareket ediyor

Londra, 8 (Hususi) — Musolini, İtalyan donanmasının manevralarında hazır bulunmak ve Libyayı ziyaret etmek üzere, yarın bir İtalyan muhribi ile Napoli'den Şarkî Afrikaya hareket edecek tir.

Musolini manevraları müteakip Mısır hududundan Tunusa kadar beş gün süren bir otomobil yolculuğu yapacak ve bu esnada o mntakadaki tahkimata gözden geçirecektir.

Yarım galibiyetin yarım hatırası

Beynelmîlel spor temaslari organizasyonu komitesi bildiriyor:

7 Mart 1937 Pazar günü Taksim stadyumunda yapılan Beşiktaş - Güneş maçının temdidi vaktin gecikmesinden kabul olamamıştır. Önümüzdeki Millî küme maçları fikstürü dolayısıyla başka bir günde maçın devam ettirilmesi de imkânsız görülmektedir. Bu sebeple bugün toplanan komitemiz galibe verilecek olan kupayı yarım keserek birer parçasının her iki klübe bir hâtura olarak vermesi kabul etmiştir. Klüplerimiz yarım galibiyetlerinin yarım hatırasını saklayacaklardır.

(Yazısı 9 uncu sayfamızda)

Türk - İran konuşmaları bitti, mukaveleler bugünlerde imzalanacak

Şehinşah Hazretleri dün Hey'etimizi kabul ve âzalara ayrı ayrı iltifat ettiler

Tahran, 8 (Telsizle) — Hozestana gitmekte olan Şehinşah Hazretleri bugün Bay Cemal Hüsnünün riyaseti altındaki heyetimizi kabul ederek, mu rahhaslarımıza iltifatta bulunmuşlardır.

Heyetimiz azaları İranda ikametleri esnasında gördükleri hüsnü kabulden dolayı teşekkür etmişlerdir:

İki taraf arasındaki müzakereler nihayete ermiştir. Hazırlanan mukaveleler bugünlerde imzalanacak, heyetimiz de on güne kadar Ankaraya hareket edecektir.

İbrahim Hoyi

Ankara, 8 (Hususi) — Gürcübulakta İranlılarla müştereken kurulacak olan İran transit yolu gümrüğünün yeri tesbit edilmiştir. Protokol yakında imzalanacaktır.

Bay Cemal Hüsnü

Adli tıp işlerinde mühim bir sahtekârlık

Muhtelis bir tahsildarı cezadan kurtarmak için sahte rapor yapılmış

Rapordaki imzaların taklit olduğu anlaşılıyor, deli denen adamın dalaverelerinde akıllılara taş çıkartması ilk şüpheleri doğurdu, müessese başkâtibi zan altında

Adli Tıp işleri reisliği başkâtibi Raif aleyhinde, bir sahte rapor iddiası üzerine, müddeiumumilikçe tahkikata el konulmuştur.

Bu ehemmiyetli mesele şudur: İstanbul Ağır Ceza mahkemesinde 5,700 lira ihtilâsta bulunduğu noktasından duruşması yapılan tahsildarlardan Ahmet oğlu Nadi, duruşmada aklî vaziyetinin bozuk olduğundan, cezaya ehliyeti bulunmadığından bahsediyor ve mahkemece Adli tıp işleri reisliğine gönderiliyor. Orada müşahede altında tutulduktan sonra bir raporla tekrar mahkemeye gönderiliyor.

(Devamı 10 uncu sayfada)

İmzaları taklit edilen doktorlardan Adli tıp reisi Halit ve muavini Fahrî Can

insanlardan evvel hayvanlara mezarlık yapmak doğru mu?

Mütehassıslar "İnsanlara mezarlık yapmak vicdani, hayvanlara mezarlık yapmaksa hayatî zarurettir," diyorlar

Dünkü gazeteler, İzmitte, hayvan mezarlıkları yapılacağını bildiriyorlar. Bu karar, bazı kimselerin itirazlarına sebep olmuş. Hayvanlara mezarlık yapılmasına asabileşenler:

— Bu ne iş... diyorlarmış... Daha bizim bile, şöyle çiçekli, ağaçlı, iç açacak bir mezarlığımız yok... Keyfiyet böyle iken, hayvanlara mezarlık yapmanın âlemi ne?

Fakat onların bu sözlerine kulak asan çıkmamış. İzmitin bahtiyar hayvanları tez günde yapılacak olan mezarlıklara gömüleceklermiş.

(Devamı 10 uncu sayfada)

Doktor Mazhar Osman

Hergün

Biraz da nüfus
Müstahsillerini
Himayeyi düşünelim

Yazan: Muhittin Birgen

Geçenlerde çok çocuklu ailelere yardım meselesi üzerine dikkati çarpmak üzere bir makale yazmıştım. Bu yazının okuyucular arasında büyük bir alaka uyandırmış olduğunu aldığım mektuplardan anlıyorum. Bu mektupların hepsi de dertli mektuplardır. Beş çocuğunu büyütmek için çektiği ıztırapları ve katlandığı mahrumiyetleri hikâye eden bir babadan tutunuz da evlenip baba olmak istediği halde çocuğunu talim ve terbiye etmek için kâfi vasıttan mahrum bulunduğundan dolayı bir türlü evlenmeğe cesaret edemiyen bekârlara kadar, herkes, hepsi de bir başka bakımdan bana derdini döküp duruyor. Bununla anlıyorum ki çok mühim bir dert üzerine parmak konulmuştur. Bunun için bugün bu derdi biraz daha derin açmak isterim.

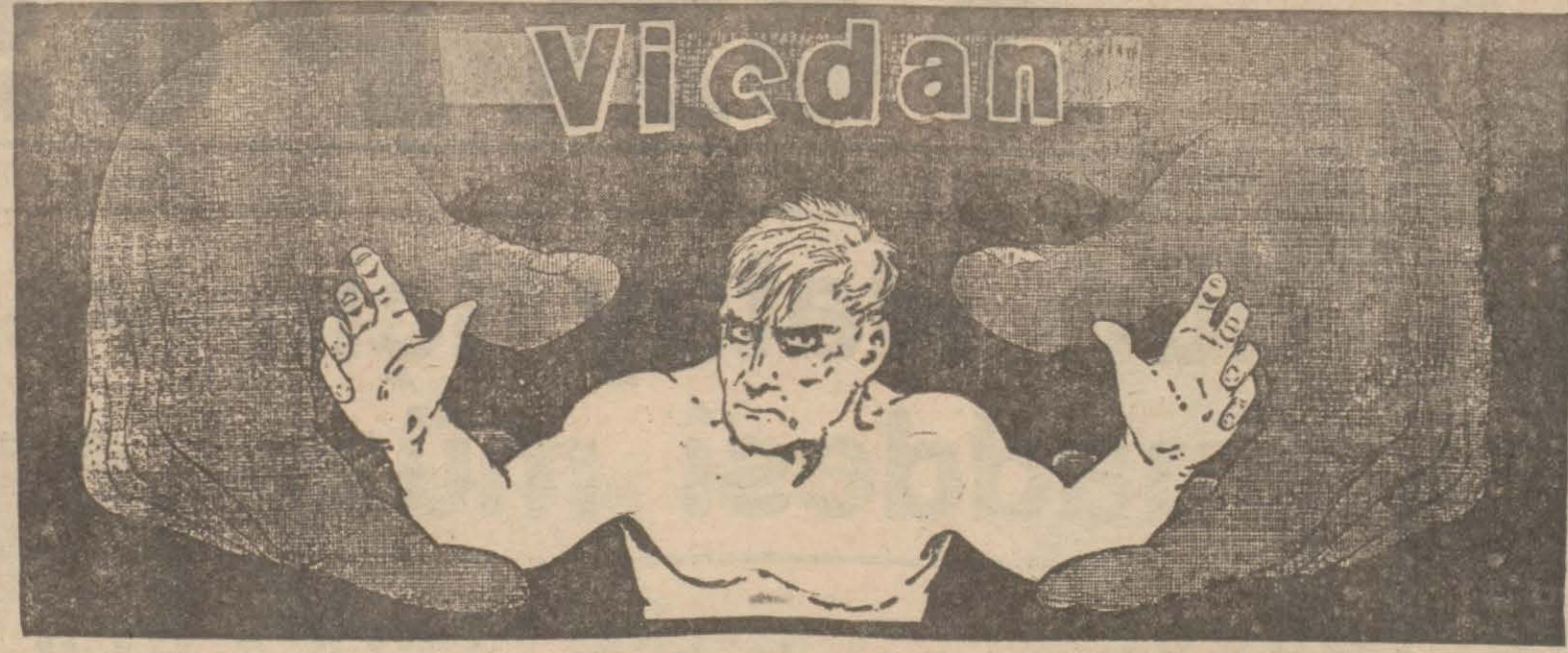
Türkiye nüfussuzdur; geniş topraklar üzerinde kalabalık bir nüfusa ihtiyaç vardır; düşünmeliyiz ki bir milletin istihsal sahasında en feyizli mahsul verme şubesi, çocuk yetiştirme faaliyeti, nüfus istihsalı, çocuk mahsulü tarafıdır. Emil Zola, «bir fazla adam, bir fazla kuvvettir!» diyordu. Zamanımızda bir adamın kuvvetini birçok defa arttıran makineleri gözönüne getirirsek «bir fazla adam, birçok fazla adam kuvvetidir!» de diyebiliriz. En iyi bir tabiat veya fabrika mahsulü, bir canlı mahsulün, yarın insan olarak çalışacak bir çocuk mahsulünün yanı başında hiç birşey değildir. En iyi mahsul, istihlak edilmeğe mahkûm bir madde olmaktan dışarı çıkamazken, en basit kalmış bir insan mahsulü, daima mahsul verecek bir kuvvettir! Şu halde, istihsalı seven ve her vakit daha fazla istihsal, birkaç misli mahsul fikrini müdafaa eden Baş vekilimiz için işlenecek işte güzel bir saha: Nüfus müstahsillerini himaye meselesi!

Şunu da düşünebiliriz: Türkiye'de toprağın kısır kalmaması için, cemiyet hayatının en mukaddes tanıdığı mülkiyet hakkını tahdit eden bir toprak kanunu düşünüyoruz. Şu halde, dünyanın en bereketli ve hayırlı bir mahsulü olan çocuk istihsalı bahsinde kısır kalan tarlaları feyizlendirmek veyahut aldığı mahsulleri besleyip büyütemiyen insanlara yardım etmek için devletin müdahalesini emreden bir kanunu neder: dolay ihmal ediyoruz? Bizzat işlenmeyen bir toprak parçasını sahibinin elinden alıp bunu işleyecek olan insana vermek eğer güzel bir şeyse, faraza, cemiyete karşı borçlu olduğu nüfus verimi vazifesini ifa etmeyen bir bekâr veya çocuklu evliden bir vergi alıp çok çocuklu babaların imdatlarına koşmak bundan birkaç defa güzel bir iştir.

Daha sonra, gene düşünüyorum: Bizim bir çocukları koruma müessesemiz vardır. Bu iş, o müessese için güzel bir meşale zemini olabilir bir şeydir. Çok çocuklu ailelere yardım demek, ailelere değil, bizzat çocuklara yardım demektir. Mahdut iratlı bir babanın ne kadar çocuğu olursa bunların o irattaki hisseleri de o nisbette mütemadiyen azalır. O kadar azalır ki ekseriya en küçüklerin giyecekleri, yukardan aşağı, muhtelif sahip değiştire değiştire nihayet paçavra haline gelmiş şeylere mün hasır kalır. Yiyecek de öyledir: Çocuk bir tane olduğu zaman haftada dört gün et yerse dört olduğu zaman belki bir gün yiyecek olur. Yarın bu memleketle asker olacak, anne olacak, müstahsil olacak, dâhi olacak, hülâsa kuvvet olacak bu küçüklerin zavallı çocukları ile çocukları koruma müessesesi neden alâkadar olmasın? Benimce, bütün kabahatleri bir baba ile bir ananın çok kardeşli çocukları olmaktan ibaret bulunan her yaştaki küçükleri, babaları ve anaları vasıtasıyla koruma teşebbüsünü bu müessese pek güzel eli ne alabilir. Bunun için düşünüp taşıyıp, tetkikler yapıp, hükümetle konuşup bir kanun lâyhası vücuda getirmek onun için en tabii ve pek kolay bir iştir.

Yanlış anlaşılmasın: Bu işi bu cemiyet idare etsin demiyorum. İş devlet

Resimli Makale:

Vicdan denilen şeyi hiç kimse görmemiştir, madde halinde hiç kimse tasvir edemez. Fakat insanlara o, rehber olur. En büyüğümüz de, en küçüğümüz de onun idaresi altında yaşarız, vicdan masumu himaye eder, suç işlenmesinin önüne geçer.

Vicdan bizi değiştiren, bizi yamyamlık etmekten, şahidi söylemek için işkence yapmaktan, iptidai medeniyetin bütün vahşetlerinden uzaklaştıran odur. Hükmeden kuvvet, himaye eden kuvvet, idare eden kuvvet odur. Vicdan bugünün hâmisî, yarının ümididir.

SÖZ ARASINDA

Babasını yaralayan
Çocuk beraet etti

Londra çocuk mahkemesi, babasını bıçakla ağız surette yaralayan 12 yaşında bir çocuğun davasını görmüş ve herkesin gözyaşları içinde çocuğu beraet ettirmiştir.

Çocuğun babası çok içtiği için karısına daima eziyet eder ve kadıncağızı her zaman dövmüş, kadın bu vaziyete tahammül edemiyormuş. Nihayet ayrı yaşamağa karar vermişler. Fakat sarhoş akşamları gene evin önüne gelip, karısına küfür eder, camları çerçeveleri indirirmiş ve bu yüzden de üç ay hapse mahkûm edilmiş.

Mahkûmiyet müddetini doldurduktan sonra ilk iş olarak gene karısının evine gitmiş ve zavallı kadını dövmeğe başlamış.

Bu vaziyete dayanamayan 12 yaşındaki çocuk evvelâ babasını dürtüklemiş, fakat kuvveti yetişmeyince ve annesi de tehlikeli vaziyete girince, derhal mutfaktan tedarik ettiği kocaman bir ekmeğe bıçakla babasını sırtından ağır surette yaralamıştır.

Reisin sorduğu suallere çocuk: — Ben annemi dövdürmem ve ona kim el kaldırırsa kaldırırsın öldürürüm, demiştir.

teşkilâtı çerçevesi içinde muayyen bir şekil vermeğe delâlet etsin, demek istiyorum. Nüfus istihsalı de bir devlet meselesidir ve biz devletçiyiz.

Bu yardımın da mutlaka esaslı bir yardım olması lâzımdır. Yol vergisinden muafiyet hiç bir şeydir; bir defalık elli lira yardımın da mânası yoktur. Bunlara mukabil, buhran vergisinden, müvazene vergisinden, kazanç vergisinden, muayyen nisbetler ve derecelerde muafiyetler düşünmek iyi bir fikir olabilir. Aynı zamanda çok kardeşli çocukların okumaları, tahsil ihtiyaçları için de kendilerine bazı imtiyazlar verilebilir. Çok çocuklu baba veya analara iş bulmak hususunda da bazı imtiyazlar vermek mümkündür. Meselâ, bekârlardan veya çocuksuz evlilerden küçük bir vergi alıp bundan hâsıl olan para ile çok çocuklu ailelere değil, çok kardeşli çocuklara birtakım yardımlar da bulunacak bir müessese kurulamaz mı? Bu müessese, faraza, böyle çocuklar için hususî hastahaneler, istirahat

HERGÜN BİR FIKRA

Çiçeği ellimden al

Aktör Binemeciyan elinde bir de met çiçekle sahneye çıkmış, çiçeği götürüp sahnedeki kıza verecekmış. Tam sahneye çıktığı zaman arkasındaki dekorun yıkılmak üzere olduğunu hissetmiş. Sırtıyla dekora dayanmış:

Çiçeği kıza götürürse, dekorun yı kılacağını bildiğinden:
— Elimde çiçek, buraya kadar geldim, demiş. Daha fazla gelemem. Çiçeği istiyorsan, ayağa kalk, elimden al!

Halledilemeyen
bir muamma

Amerikalı küçük Jonesde nasıl bir cazibe vardır? Bunu kimse bilmiyor. Hiç bir insanın bir kaç metre yanına bile sokulmayan, serçe, kanarya, saka kuşları, acaba bu yavrunun başına ne için üşüşüyorlar?

Yavrunun ebeveyni dahi bu sırrı çözemiyorlar, hâdise o kadar merakı mucip oluyor ki, nihayet çocuk hakkında bilir, bilmez herkes mütealea dermeyanına başlıyor. Bunların içinde bir papaz da diyor ki:

«Bu hali gördükten sonra, Süleyman peygamberin bütün hayvanların dilinden anladığına inanmamak güçtür.

İşte, bu çocuk imansızları imana getirecek bir vasıttır. Bu fırsattan istifade etmeliyiz.»

yurdları, yahut giyecek dikimhaneleri ve saire gibi şeylerle meşgul olabilir.

Hülâsa, yapılabilir ve yapılması mutlaka lâzım öyle şeyler vardır ki bunlar güzel tanzim edilerek meydana konursa o zaman hem bugünün çok kardeşli çocuklarının halleri düzelir, hem de yarınki baba ve anaya mahsul yetiştirme cesareti verilmiş olur.

Muhittin Birgen

İnsan karısını bir şişe
Şaraba değiştirir mi?

İnsan karısını bir şişe şarap mu kabiliinde bir kom şusile değiştirir mi? Meğer değiştiren de varmış.

Laypçig gazetesinin yazdığına nazaran vak'a Almanya'da olmuş, Jan Mikele isminde bir adam kendi karısını artık sevmiyor, ve bu fikrini kadına a-

çıkça söylüyormuş. Karısı da bir gün komşusuna âşık olmuş. Bu neticeden ikisi de memnun oldukları için, komşularını davet etmişler. Gelen zat kadın ile sofrada yemek yerken Jan Mikele buna rıza göstermesi mukabilinde aldığı bir şişe şarabı içmek üzere çekilip gitmiş. Mesele mahkemeye düşmüş, ve herif bunları hâkimler hüsurunda da anlatmaktan çekinmemiş!

135 sene evvel bankaya
konan bir milyona bugün
100 varis çıkmış

Bundan 135 sene evvel Batler isminde bir lskoç tarafından İngiliz bankalarından birine yatırılan 1,000,000 liralık servete bugün yüzden fazla varis çıkmıştır. Bunlardan birisi Bayan Erenbard isminde «Midleskes» li bir kadındır. Bundan başka varis olduklarını iddia eden aile erkânından 100 kişi Varşovada toplanıp resmen bu servete varis olduklarını iddia etmişlerdir.

Müteveffa Batler, Lehistan'da meşhur kurtarıcı Koçiyosku ile birlikte harp etmiş ve İngiltereye dönüşünde bankacılıkla mühim bir para kazanmıştır. Bıraktığı bir milyon liralık servetin ancak Lehistan istiklâl kavuşunca varislerine taksim edilmesini şart koşmuştur. Bayan Erenbard bu isimde bir Lehlinin karısı imiş.

Bu aile mirasın mahiyetini ve bu paranın hak edenlere taksimi için bir avukat tutmuş ve meseleyi takibe başlamıştır.

Eğer bu paraya mürekkep faiz yürütülecek olursa para beş milyon liraya balığ olacaktır. Erenbardlar varislerin fazlalığından kendilerine pek fazla bir şey kalmıyacağını söylemekte-diler.

Sözün Kısası

Dostumun tasası

E. Talu

Burada bir dost edindim. Adını söyleyecek olsam, size birşey ifade etmez, tanımazsınız. Lâkin, igtirap halinde böyle bir dosta rastlamak benim için aynı nimet olmuştur. Pek yalnız kaldığım zamanlar onunla öteden beriden hasbühâl ediyorum.

Kafasını kendi kafama denk buldum. Duygularımız eş: Aynı şeylerden mahzuz ve gene aynı şeylerden müteessir oluyoruz. Zevklerimiz, itiyatlarımız bir. Birbirimize o derece uygun, öyle müşabihiz ki, karşı karşıya geldiğimizde, ben kendimi aynada görüyorum zannediyorum. Bu mertebeye zeyişin mahzurları yok değil. Vakit, saat oluyor ki dostuma kızıyorum. İnsan bazan kendi kendisinde meziyet saydığı şeylerin başkalarında dahi bulunmasını çekemiyor. Hattâ değil bunları, kusur ve noksanlarını bile kiskanıyor ve başkalarının bu kusurlara iştirakine tahammül edemiyor.

İşte, dostumla kavgamız bu yüzden. Fakat bunun haricinde gene de hoş geçiniyoruz. Fikir birliğimiz bizi yekdi-terimize yaklaştırıyor.

O da, tıpkı benim gibi daima müteessir, muteriz, sınırlı bir insan. Feleğin bin bir türlü cilvesine maruz kalmaktan, hayatta hangi şeyi emel edinip takip eylemiş ise ona erişememekten, hâdisatın onun hakkında mütemadiyen ters tecellisinden aksî, tinoz, merdüm giriz olmuş.

Bugün de onun biricik zevki - geçen sabah ağzından kaçırıldı - benimle dertleşmekten ibaretmiş.

Ben okuyucularına sık sık bahsedeceğim bu dosta, aramızdaki benzerliği arttırmak için Dertmend adını koydum. Bana daha ziyade yakın bu adı ona bağışlamaklığım da gösterir ki, dostuma, sarsılmaz, gevşemez bir bağlılığım vardır.

Dün akşam, Dertmend ile gene böyle hasbühâl ediyorduk.

Ankaranın, kimsesizler için en hü- zün verici saatinde, gurubun yamaçları üzerindeki renk oyunlarını seyretmek maksadile, tenha yoldan Akköprüye doğru yürüyorduk.

Gün, çok güzel, pürüzsüz, bulutsuz kavuşmakta idi. Manzara, Yahya Kemal'in ölmüş mısramı hatırlatıyordu: «Akşam! İkesiz, saf, iyi bir yüz gibi akşam.»

Bir müddet, tabiatı seyrederek, ortamın sükûnunu ve güzelliğini içimize sindirerek yürüdük.

Fakat insan, uzun zaman dünya endişelerinden uzak duramıyor. Güneş Etlik bağlarının arkasından süzülerek kaybolunca, Dertmend kolumu dürttü:

— Bugünkü gazetelerde bir havadis vardı, gördün mü?

— Hangisi imiş o?

— Bütçe, ilk defa fazlasile kapanmış olduğundan, hükümet hayatı ucuzlatmak için ham maddelerden vergi, rüsum almamağa karar vermiş.

— Evet. Sonra?

— Bu karar bana endişe verdi.

— Sebep?

— Hükümet bu kararını ham ervaha da teşmil eder, onları da vergiden muaf tutarsa, gelecek yılın bütçe açığını Hızır gelse kapatamaz. Ne dersin?

E. Talu

Gökten bomba yağarken
film seyredebilecekler

Pestede yeni bir sinema yapılmıştır. Bu sinemanın diğerlerinden farklı aynı zamanda tayyare hücumlarına karşı mükemmel bir de sığınak olmasıdır.

Sinemanın çatısının dünyada başka bir eşî yoktur. Bu çatı asrî müdafaa- nın en san'atkârana usulile yapılmıştır.

Seyirciler sinema oynadığı zaman gökten bomba yağsa bile filmi rahatça seyredebileceklermiş.

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Dün Beyazıt meydanında iki çocuk yumruk, sille, yaka paça kavgaya ediyorlardı. Geçenlerden biri müdahale etti, çocukları ayırmak istedi. Bunun üzerine ço-

çuklar kavgayı bıraktılar, fakat bu defa da birlik olarak hayırhah adamın üzerine saldırdılar. Şimdi bu bî- çare zat başından taşla yaralı olarak tedavi altındadır.

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

TELGRAF HABERLERİ

Cenevrede dün Hatay için verdiğimiz projenin ilk maddesi müzakere edildi İspanya sularında dün bir gemi batırıldı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Paris'te, hükümetle temaslarda bulunan ve Türk projesi hakkında yeni talimat alan Fransız murahhası, komiteye mukabil bir proje arzetmediğine nazaran, müzakerelerin kolaylıkla neticeleneceği tahmin olunmaktadır.

Komite müzakerelerine mevzu teşkil edecek olan başlıca noktalar şunlardır :

1 — Sancağa tayin edilecek Milletler Cemiyeti mümessilinin kim olacağı ve şahsiyetlerinin tesbiti.

2 — Sancaktaki ekalliyetlerin hukukeni muhafazası.

3 — İskenderun limanından ne suretle istifade edileceği meselesi.

4 — Sancakta, türkçeden başka kullanılacak ikinci resmî lisanın tesbiti, adli ve idarî teşkilata taallük eden hu-

susatin tayini.

Komite'nin bu meseleler hakkında ve receği kararlar ve kabul edeceği ana yasa projesi, Milletler Cemiyetine arz edildikten sonra, tatbik mevkiine konacaktır.

★
Cenevre, 8 (A.A.) — Anadolu Ajansının hususi muhabiri bildiriyor : Komite bugün öğleden sonra geç vakte kadar içtima ve Türk projesini esas ittihaz ederek müzakerelerine devam etmiştir. Bugünkü müzakere, statünün birinci maddesi üzerinde olmuştur. Komite'nin daveti üzerine Sancaktan Cenevreye gelen müşahitlerin, Sancağın cenup hududundaki Bayır, Bucak ve hazne nahiyeleri hakkındaki müşahadelirini dinlemeye karar vermiştir. Komite hergün toplanacaktır.

Cenevre 8 (A.A.) — Anadolu ajansının hususi muhabiri bildiriyor :

5 Mart tarihli İstanbul gazetelerinde Suriye maliye nazırı B. Hasan Cebbare'nin beyanını intişar etmiştir. Bu beyanatta Hasan Cebbare, Milletler Cemiyeti komitesi tarafından vaki olan davet üzerine Cenevreye gittiğini söylemiştir. Ne Milletler Cemiyeti ve ne de Cenevrede içtima eden komite tarafından böyle bir davet vaki olmamış ve komite yalnız konye tarafından Sancağa gönderilen bitaraf müşahitleri davet etmiştir. Müşahitler bugün gelmiştir. Olsa olsa Sancakta maliye müdürü olan Hasan Cebbare, komitedeki Fransız delegesinin müşaviri olarak Cenevreye gelmiş olabilir.

İspanya sularında dün bir gemi batırıldı

Yugoslav sahillerinde de bir gemi müsadere edildi, 200 kişi tevkif olundu

Londra 8 (Hususi) — Hüviyeti meçhul bir gemi, bugün, şimali İspanyanın Biskay körfezinde, alevler içinde batarken görülmüştür.

Telsizle imdat isteyen gemi, torpilendiğini bildirmiştir. Dört İngiliz muhribeli başka gemiler derhal imdada koşmuşlarsa da, yanan gemi mürettebatının kurtarılmış olup, olmadığına dair henüz hiç bir haber gelmemiştir.

Yanan geminin bir İngiliz gemisi olduğu tahmin edilmişse de, buna ihtimal verilmemektedir. Biskay körfezi yolunu takip eden herhangi bir İngiliz gemisinin bulunmadığı bildirilmektedir.

Kazazede gemiden ilk imdat işareti alan İngiliz muhribine göre gemi, âsilere mensup «Kanarya» kruvazöründen atılan mermilerle batmıştır.

Bugün, Cebelütarkdan geçmekte olan bir İngiliz yük gemisi de, âsiler tarafından durdurulmuşsa da bilâhare serbest bırakılmıştır. Fakat, boğazdan geçmekte olan iki Holanda gemisi Sutaya götürülmüşlerdir.

Cephane yüklü olduğu söylenen iki Sovyet gemisinin de âsiler tarafından yakalandığı haber verilmektedir.

Belgrad 8 (A.A.) — Marsilya limanına mensup olan ve birkaç günden beri demirlemiş bulunan bir Fransız vapuru Yugoslavya kara sularında müsadere edilmiştir. Bu gemi, Nazırlar Meclisi tarafından alınmış olan ademi müdahale tedbirlerini ihlal etmek suretile genç Yugoslav komünistlerini almak için Yugoslavyaya gelmiştir.

Geminin, kaptanı da dahil olmak üzere Fransız mürettebatı ile evvelce gemiye binmiş olan 200 Yugoslavyalı komünist daha alınacak idi. Bu meselden siyasi mahafilde büyük bir hareketle bahsedilmektedir.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Londra, 8 (Hususi) — Biskay körfezinde batan geminin İspanya hükümetine ait «Merkantabrika» vapuru olduğu anlaşılmıştır.

Siyaset ALEMİNDE

İngiliz - Alman Geçimsizliği

Yazan: Selim Ragıp

İngiltere ile Almanyanın arası bir türlü düzelenmiyor. Bunun sebebi bulmak zor birşey değildir. Zevahiri bakılacak olursa, her iki memlekette hâkim ideolojik akidelere ki yakınlaşmaya mâni oluyor. Meselâ Almanya otoriter bir Cumhuriyet, İngiltere ise demokratik bir krallıktır. Dünya vaziyetini telâki hususunda her iki memleketin zihniyeti birbirine uymuyor. Ayrıca, İngilterenin beynelmül öyle taahhütleri var ki bunlara sadakat göstermeyi, bu memleket, bir zaruret sayıyor. Halbuki vaziyet Almanya için böyle değildir. Bunun haricinde, İngiltere, Milletler Cemiyetini cihana hâkim kılmak iddiasına kapılmış görünüyor. Almanya bilâkis bu cemiyetten uzaklaşmıştır; uzak kalmakta da musirdir. Bütün bunlardan başka, Almanya, bugünkü siyasi müvazenenin bozulmasını istiyor. Hakkın ve adaletin, gayri memnun memleketlerin yeni yeni arazi parçaları elde etmelerine yerine gelebileceği fikrindedir. İngiltere ise, bambaşka bir kanaat sahibi. O, bilâkis, bugünkü siyasi nizamın taraftarıdır. Şimdilik hiç bir şeyin değişmemesini istiyor.

Bu derin sebeplerden ötürüdür ki, büyük ümitlerle Londraya gönderilen fevkalâde elçi Ribbentrop vazifesinde muvaffak olamamış gibi görünüyor. Onun yerine Almanyanın Londraya yeni bir elçi göndereceği rivayetlerinin çıkması da, vaziyetin ifade ettiği muvaffakiyetsizlik manzarasıdır.

Kelimelerden soymak suretile vaziyeti açıkça ifade etmek lâzım gelecek olsa, denebilir ki, taraflar, birbirlerini kendi siyasetlerine râm etmeye çalışıyorlar, belki ortada biöfün de büyük rolü oluyor. Fakat meselenin içyüzü bundan ibarettir. — Selim Ragıp

Bugün gelecek İngiliz mühendisleri

Karabükte kurulacak çelik ve demir fabrikamızın inşaatını deruhte eden İngiliz mühendislerinin ikinci grubu bugün şehrimize gelecektir. Mühendisler akşam Ankara yolu ile doğru Karabükte gideceklerdir.

Yeni Valiler

Ankara, 8 (Hususi) — Münhal iki valilikten birine, birinci umumi müfet tişlik başmüşaviri Naci ve diğerine Da hiliye Vekâleti seferberlik müdürü Hü samettinin namzet gösterilecekleri haber alınmıştır.

Macaristandaki karışıklıklarda Almanyanın parmağı varmış!

Macaristanın bir çok yerlerinde mitingler yapıldı, hatipler "Almanyanın bizimle dost olup olmadığını sormayız!" diye bağırdılar

Berlin, 8 (A.A.) — Radikallerle sağ cenah elamanları arasında Budapeştede yapılmak istenilen hükümet darbesini tefsir eden ecebi gazeteleri, bu işte Macaristanın merkezinde bulunan bazı resmî Alman ricalinin ve bilhassa Almanya sefiri Von Mackensen'un parmağı bulunduğunu iddia etmektedir. Buranın iyi haber alan mahfelleri, bu haberleri beynelmül havayı zehirlemeğe matuf yalana ve kine müstenid bir propaganda mahiyetinde telâki etmektedirler. Alman sefiri Von Mackensen, martın 1 inci günü üç haftalık iznini geçirmek üzere Budapeşteden hareket etmiş bulunuyordu.

Budapeşte, 8 (A.A.) — Memleketin her tarafında müteaddit mitingler yapılmıştır. Nümayişçiler, gerek Bolşevizm aleyhindeki tahrikâta, gerek Bolşevikliğinin lehinde yapılmakta olan tahrikâta nihayet vermek için süratle icap eden tedbirlerin alınmasını istemişlerdir.

Hristiyan mebuslardan Petrovacz, Budapeştede bir nutuk söyleyerek şö-

le demiştir: «Almanyanın bizim dostumuz olup olmadığını sormamız icap eder. Almanya, Avusturyayı ilhak etmek istiyor. Bu siyaset, bizim menfaatinimize muğayirdir.

Almanya, Avusturyayı yuttuktan sonra, acaba bizim hudutlarımızda tevakuf eder mi? Bu ciheti de bilmiyoruz.»

Saltanatın iadesi propagandası

Budapeşte, 8 (A.A.) — Saltanatın iadesi taraftarlarından bir mebus, Habsburgların saltanat makamına getirilmesine Macaristandan başlanılmak lâzım geldiğini söylemiştir. Almanya, protes to edemeyecek ve Avusturyada saltanatın iadesi kat'i hiç bir maniye tesadüf etmeksizin tahakkuk ettirilecektir. Memleketin ekseriyeti, bunu arzu etmektedir. Halihazırda iktidar mevkiinde bulunanlar, bu işe muvafakat etmişlerdir. Küçük itilâfın prensip itibarile bu işe karşı yapmakta olduğu muhalefet, zannolunduğu kadar mutlak değildir.

Filistinde Örfi İdare ilân edildi

Kudüs 8 (A.A.) — Geçen hafta Filistinde Araplar ile Yahudiler arasında çıkan kanlı hâdiseler dolayısıyla örfi idare ilânına karar verilmiştir. Aynı zamanda bir takım inzibatî tedbirler de alınacaktır. Bu tedbirler, seyrüseferin durması, mağazaların sinemaların kapanması, askerlerin kışlalarından dışarı çıkarılması, devriyeler dolaştırılması, dört yol ağzlarına atlı müfrezeler, ikamesi gibi şeylerdir.

Örfi idarenin ilânı, alınacak pek şiddetli tedbirlere bir başlangıç olduğu söylenmektedir.

Efgan Sefiri

Ankara, 8 (Hususi) — Mezuniyet alan Efgan sefiri Toros ekspresile memleketine hareket etmiştir. Sefir memleketinde üç ay kalacak bilâhara avdet edecektir.

Hava tehlikesi konferansları

Ankara, 8 (Hususi) — Vilâyetlerde hava hücumlarından ve gazlardan korunma çareleri hakkında verilecek konferanslara ve açılacak kurslara bütün devlet ve belediye memurlarının devam etmeleri kararlaştırılmıştır.

Türk-Holanda ticaret anlaşması

Ankara, 8 (Hususi) — Türk-Holanda ticaret ve klering anlaşması Vekiller Heyetine kabul olunmuştur.

İngilterenin gözü ile dünyanın gidişi

Londra 8 (Hususi) — Aberinde siyasi bir nutuk söyleyen Hariciye Nazırı Eden, demiştir ki:

«Harbi, gayrikabili içtinap bir tehlike olarak göstermek kat'iyen doğru değildir. Milletler arasında bir taraftan teslimata kuvvet verilirken, diğer taraftan da sulhun idamesi ve muhafazası için her türlü gayret sarfedilmektedir.

İngilterenin silâhlanması umumî sulh lehine bir harekettir. Nitekim bütün küçük devletler silâhlanmamızı büyük bir memnuniyetle karşıladılar.»

Alevî Türklerle kaynaşma

Adana, 8 (Hususi) — Sabaha karşı Dörttyoldan dönen Bay Şükrü Kaya bugün saat on sekizde Halkevinde çok mühim bir konferans vermiştir.

Dahiliye Vekili Şükrü Kaya saltanat idaresinin uygunsuz bir zihniyetle öz Türk oldukları halde mezhep farkı gözeterek ayrı tuttuğu Alevî ırkdaşlarımızla temas etmiştir.

Çukurova gençleri bu mesele etrafındaki düşünceleri ve kararlarını Vekile arzetmişler, müzaheret istemişlerdir. Kararlarına göre Seyhan ve içil vilâyetlerle Tarsus ve diğer kazalarda komiteler teşekkül edecek, sosyal ve kültürel sahalarda uğraşılacak ana dilimizin pürüzsüz konuşulmasına, kız alıp vermeye, menfi telâkkilerin ortadan kaldırılmasına, konferanslar verilmesine, mektepler açılmasına, neşriyat yapılmasına çalışılacaktır.

Demir ve çelik sanayii için bir kanun hazırlanıyor

Ankaranın bildirildiğine göre İktisat Vekâleti demir ve çelik sanayii için 1950 yılına kadar mer'iyette kalacak üzere bir kanun projesi hazırlamıştır. Bu projeye göre memleketin her tarafında demir ve çelik fabrikalarının ihtiyacı için yapılacak iskele, bina, rihtim ve her nevi tesisata lâzım olan ve devlete ait bulunan arazi parasız verilecektir.

Fabrikaların hariç ve dahilden tamin edecekleri makine aksamı ile iptidai ve mamul maddeler, lâzım olan diğer eşya bütün devlet taşıma vasıtalarında yüzde elli tenzilât ile nakledilecektir.

Süvarilerimiz Avrupaya Gidiyorlar

Kurmay yarbay Saminin kumandası altında olmak üzere binici zabıtlarımız atlı müsabakalara iştirak etmek için nisanın ilk haftasında evvelâ Romaya gidecekler, oradan Parise geçeceklerdir. Pairs müsabakalarından sonra Londraya geçecek, oradaki müsabakalara iştirak edilecektir. Avdetinde Belçikada Brüksel müsabakalarına iştirak olunacaktır.

Kaçakçılığa karşı tedbirler

Ankara, 8 (Hususi) — Cenup ve Şark vilâyetlerimize kaçak olarak sokulan şeker, tuz, kibrit gibi maddelerin fiyatlarının indirilmesi ve kaçakçılığın önüne geçilmesi için alınacak iktisadi tedbirleri tesbit üzere teşkil edilen komisyon yarın (bugün) Türkofis reisi Bürhan Zihninin reisliğinde toplanacaktır.

Ercüment Ekrem Talûnun en güzel eseri

GURABÎ EFENDİ AVRUPADA

Yakında Son Posta sütunlarında

ŞEHİR HABERLERİ

Afişaj işini belediye yapacak

Dün Şehir Meclisinde hararetle münakaşalar yapıldı ve Belediyenin derhal faaliyete geçmesi kararlaştırıldı

On senedenberi hususî bir müessesce tarafından idare olunan afişaj işine ait mukavename bu ayın yirmi yedisinde bitecektir. Belediye mukavenameyi yenilemeyecek ve o günden itibaren afişaj resmini kendi alacaktır.

Yeni şekil hakkında belediye reisinin teklifi, dün Şehir Meclisinde okunmuş ve hararetle münakaşalar yapılmıştır.

İlan ve afişaj işinin belediyece idare edilmesinden maksat, varidat temini olduğu kadar şehrin güzelliğini gidermemek için ilanların muayyen yerlere asılması, ilan kuleleri vücuda getirmektir.

Şehir hududu dahilinde ilan asılacak yerler ayrılacaktır. Gelişi güzel her yere ilan asılmayacaktır. Bunun için belediye yasağı konacaktır.

Afişajın şahsî müesseselere verilmesi, belediye menfaatinde yarar vermeyecektir. Belediye, ilânlardan resim almaktadır.

Fakat bu iş müteahhide verildiği için tarife yüksek tutulmuştur. Bu yüzden ticaret ve sanayi erbabı ilânı azalt-

mıştır. Dolayısıyla belediyenin ilân resmi de azalmıştır. Meselâ 926 da ilân resmi 47,960 lira iken 927 de 46 bin küsur liraya ve müteakip senelerde daha aşağıya düşmüştür.

Afişaj için şimdiki halde metre muhabbına ayda 50 - 80 kuruş alınmaktadır. Belediye ecnebi malları için sene- de 365 ve yerli mallar için 200 kuruş olacaktır.

İlan yerleri tesisatı vücuda getirilecektir. Şimdilik Taksim meydanı ve bahçesi ile Sultanahmette ilân yerleri gösterilecektir. İleride muhtelif yerlerde sehpa şeklinde kuleler kurulacaktır. Belediye bu işe başlamak üzere afiş bürosu tesis için tahsisat istemektedir.

Belediye riyasetinin teklifi okunduktan sonra teklifin hangi encüme gitmesinin münakaşasına başlanmıştır. Münakaşa hayli uzun olmuş, işin müstaceliyeti nazarı dikkate alınmış, neticede evvelimirden bürünün teşkil edilerek afişaj işinin belediye tarafından görülmesi için teklifin bütçe encümenine gönderilmesine karar verilmiştir.

Türkkuşu filosu bugün geliyor

Türkkuşu filosunun İzmirden Ankaraya avdeti mukarrer iken havaların müsait gitmesi yüzünden bu karar değiştirilmiştir. Filo bugün öğleden evvel İzmirden hareket edecek ve Bursa ya inerek bir saat kadar orada kaldıktan sonra doğru İstanbula gelecektir. Hava bayramı pazar günü yapılacaktır.

Mahkemelerde:

Bir firağ muamelesi sahtekârlığı
Kuzguncukta oturan merhum Ferik İzzet paşanın haremî Fatma Lebriz'in üvey oğlu Hariciye Vekâleti memurlarından Abdülhakim Sena'nın üzerine verdiği bir apartmandaki hissesinin ipotek edilmesinde alâkalı bir davaya, bir müddettenberi İstanbul ağır ceza hâkiminde bakılıyor.

Bu davada, Fatma Lebriz'in torunu Şerif Cimcozla yeğeni Zeki Hınc, duruşmaları yapılanlardır. Kendileri, mevkufur. İddiaya göre, bunlar Üsküdar noterliğine gitmişler, Zeki kendisine Abdülhakim Senai süsü vermiş ve o sıfatla Şerif Cimcoz namına verdiği sahte vekâletname ile Beyoğlundaki apartmanın sekizde bir hissesi, — yani Fatma Lebrize ait olan ve üvey oğlunun üzerinde bulunan hisse — ipotek edilmiş. Fakat, sonradan iş meydana çıkmış!

Zeki, Abdülhakim Senai Fatma Lebrize hiç bakmadığı için, kadıncağının haline acıdığı ve bu aileye bir iyilik etmek üzere bu fedakârlığa katlandığını söylüyor. Şerif, hâdiseyi olduktan sonra öğrendiği, noterliğe gitmediği müdafiasındadır.

Geçende Fatma Lebriz de şahit olarak dinlenilmiş ve Üsküdar noteri Halidin şahit olarak çağırılmasına karar verilmiştir.

Dün noter Halid dinlendi, vekâletnamenin tanzim edildiği gün yalnız Zekinin geldiğini, Şerifi orada görmediğini söyledi. Bu arada «ferâğ vekâletnamelerinde vekil değil müvekkil gelir. Gösterdiği vesaike imza ve resim vardı» demiştir.

Mevkufular, serbest bırakılmalarını istemişler, istekleri reddedilmiştir. Ve duruşmanın devamı, taşradaki Hızır isimli bir şahidin ifadesi alınmak üzere, 29 mart sabahına bırakılmıştır.

Ruslar beraet ettiler
İki Rusun, sahte pasaport tanzim ederek bazı kimselerden para çekmek suretile dolandırıcılık yapmaktan duruşmaları, ikinci cezada dün bitmiştir.

Decigülya ve Derecimnos isimli olan bu iki Rusun bu suretle dolandırıcılık yaptıklarına dair, Hansger isimli bir Alman ihbarda bulunmuş, Ruslar, yakalanmış, hâkimine verilmişler. Fakat, sonradan onlar aleyhinde ihbarda bulunan Almanın vaziyeti şüpheli görülmüş, kendisi hudut haricine çıkarılmış.

Dünkü duruşmada, emniyet memurlarından Âkil Yılmaz dinlenilmiş,

Bu akşam TURAN Tiyatrosunda
İSTANBUL AVCILAR KURUMU MÜSAMERESİ
Bayan (SAFİYE KONSERİ)
Şehir Tiyatrosu sanatçılarından: (Bedi, Şaziye - Vasfi - Behzad - Hazım - Avni - Said - Mahmud) tarafından (AMA HANIM BİRAZ SUS) komedi 2 perde sanatkar (Naşid - Halide birleşigi) tarafından (ÜÇÖZLER) komedi 4 perde, yerlerinizi erkenden temin ediniz.

Bu Perşembe akşamı SARAY Sineması

MARIE STUART

(Kraliçe Mery)
Fransızca sözlü şaheseri göstermeğe başlayacaktır. Başrollerde:
KATHERINE HEPBURN - FREDERIC MARCH

Deniz işleri:

Yeni yapılacak yolcu salonu etrafında ihtilâf

Galatada inşa edilecek yolcu salonunun planında liman, gümrük ve emniyet direktörlüğü arasında ihtilâf hasıl olmuştur.

Gümrük idaresi ve emniyet direktörlüğü, liman işlerine bakan teşkilâtının tam olarak salon dahiline yerleştirilmesini bu itibarla kendilerine fazla yer ve oda verilmesini istemektedir. Liman ise bu fikre taraftar görünmemektedir. Bu yüzden esasen jüri heyetinin ekseriyeti kendilerinde olduğundan Emniyet direktörlüğü ve gümrük idaresi reye iştirak etmeyeceklerini liman umum müdürlüğüne bildirmişlerdir. Bugün tâli komisyonlar toplanarak birinciyi seçeceklerdir. İhtilâf halolunmazsa bu iki idarenin jüri âzaları komisyon toplantılarında fikir yürütmeyeceklerdir.

Denizyolları tarifesinde tenzilât yapılamıyor

Denizyolları tarifesini tetki keden tarife komisyonu dün Deniz Ticaret Müdürlüğünde tekrar toplanmıştır. Ve kâlet mümessili olarak gelen ve komisyonunda çalışan zevât Denizyolları eşya nakliyesindeki ücret tarifesinde tenzilât yapılmasını ileri sürecekleri halde Denizyolları idaresi vapurların eski bir halde bulunması yüzünden tamir masraflarının çokluğundan bahsederek bu teklife müsbet cevap verilemeyeceğini söylemiştir.

Netice bir haftalık çalışmadan sonra belli olacaktır. Dün ayrıca Akayın 937 bilançosu da gözden geçirilmiştir.

Mayın değil duba imiş

Geçen hafta Kilyos açıklarında bir mayın bulunduğu ihbar edilmesi üzerine Deniz Ticaret müdürlüğü buraya bir müfreze göndermişti. Karaya çekilen mayın muayene edilince mayın dan bozma bir duba olduğu ve Rusya dan koparak kara sularımıza geldiği anlaşılmıştır. Bu duba dün limana getirilmiştir. Kabili istifade bir halde olduğundan limanda kullanılacaktır.

bu husustaki tahkikatı nasıl yaptığına dair izahat vermiştir.

Neticede, Decigülya ile Derecimnos, beraet etmişlerdir.

Poliste:

Polis merkezinden kaçan hırsız

Şahin paşa medresesinin kursunlarını çalan 6 kişi yakalanmış, Eminönü merkezine götürülmüşlerdir. Bunlardan Hâmit, Mustafa ve Emin merkezden kaçmaya muvaffak olmuşlardır. Polis tarafından aranmaktadır.

Memnu mıntakada gezen iki Alman yakalandı

Karı koca bir Alman çifti Boğaziçinde memnu mıntakada dolaşırken Sarıyer jandarmaları tarafından yakalanmışlardır.

Kadıköy ve Sarıyer merkez memurlukları

Kadıköy Merkez memuru Hulûsi Sarıyer merkez memurluğuna, Sarıyer merkez memuru Tefvik de Kadıköy merkez memurluğuna tayin edilmişlerdir.

İki Ailer az daha bütün İstanbulu soyacaklarmış

Zabita Tosun Ali ve Kibar Ali isiminde iki sabıkalı yakalamıştır. Bunlar 18 yerde hırsızlık yapmışlardır. Beyoğlunda Firuzagağa Taşkılla caddesinde Minanın, Tolko'nun, Mahmudun, Cuma'nın, Taksimde Hazaros'un, Bankalarda Emek Yemek mahallesinde Taşçı Ömerin, Beyazıtta Ahçı Ahmedin ve Süleymanın, Şehzadebaşında Bakkal Hacı Hasanın, Ayvansarayda Alinin, İlyasın, Bekirin, Şehzadebaşında Berber Salihin ve Mehmedin ev, dükkân ve ardiyeleri ile Cibalideki Üsküplü camiini bunların soydukları anlaşılmış, bunlar da suçlarını itiraf etmişlerdir.

Zengin Mısırlının mücevherleri çalınmış

Bir müddet İstanbulda kalmak üzere Mısırdan şehrimize gelmiş olan Dıdar isminde zengin bir kadın zabıtaya müracaat ederek Anadoluhisarinde misafir olarak oturduğu evde bavalunun açıldığı ve 9 - 10 bin lira kıymetindeki mücevheratının kaybolduğunu iddia etmiştir. Zabita yaptığı tahkikat neticesinde bu mücevheratın bu evde Orhan isminde 18 yaşında bir çocuk tarafından aşırıldığını, bir kısmının gene o civarda bir tütüncüye verildiğini, bir kısmının da çarşıda satıldığını meydana çıkarmıştır.

Bir tib talebesi yaralandı

Kumkapıda oturan tib talebesinden Niyaziye Şehreminin caddenin bir tarafından diğer tarafına geçerken 2393 numaralı otomobil çarpmış, Niyazi ayağından yaralanmıştır.

Kültür Bakanının nezdinde bir içtima yapıldı

Kültür Bakanı Saffet Arkan dün sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir. Kültür Bakanına talim terbiye reisi İhsan ve yüksek tedrisat umum Müdürü Cevat refakat etmektedir. Bakan doğruca Park otele gitmiş ve orada bir müddet istirahat etmiştir. Öğleden sonra saat 14 de talim terbiye reisi İhsan, yüksek tedrisat müdürü Cevat ve üniversite rektörü Cemil Bilsel Bakanın oteldeki dairesinde ziyaret etmişlerdir. Kültür Bakanı Saffet Arkan saat 18 e kadar bu zevatla maarif işleri üzerinde görüşmüştür. Bu meyanda üniversitenin yeni enstitüleri, kitap vesair ihtiyaçları ile Güzel San'atlar Akademisine getirilecek profesörler hakkında görüşüldüğü tahmin olunmaktadır.

Bu içtima esnasında Kültür Bakanını İstanbul Valisi Muhittin Üstündağ da ziyaret etmiştir.

Saat 18 de Kültür Bakanı Atatürke arzı tazimat için saraya gitmiştir.

Haydarpaşada bir kaçakçı yakalandı

Diyanibekir zabıtası İstanbul zabıtasına müracaat ederek Diyanibekirden İstanbula gelen bir yolcunun kaçak eşya getirmekte olduğunu ihbar etmiş ve bu yolcunun yakalanmasını, kaçak eşyayı hudutlarımızdan nasıl soktuğunun da öğrenilip Diyanibekire bildirilmesini istemiştir.

Bunun üzerine zabita Haydarpaşa garında tertibat almış, tarif edilen eşkâdeki yolcuyu bulmuştur.

Mehmet ismindeki bu yolcuda hakikaten 22 parça kaçak kumaş bulunmuştur. Şimdi bu eşyaların hududumuzdan nasıl sokulduğu tahkik edilmektedir. Netice Diyanibekire bildirilecektir.

Davetler:

Şehremini Halkevinde konferans

Şehremini Halkeviden: Şehremini Halkevinde bugün saat 16 da öğretmen Malik Sayar tarafından jeolojî isimli bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

Münir Nurettin konseri

Nişantaşı, Şişli ve civarındaki mekteplerde okuyan muhtac yavrulara yardım için Şişli Halkevi yardım kolunun tertip ettiği Münir Nurettin konseri bu akşam saat 21 de Pangaltı Tan sinemasında verilecektir.

G. ve İnhisarlar Vekili Edirneye gitti

Evvelki gün şehrimize gelen gümrük ve inhisarlar Vekili Ali Rana Tarhan dün sabahki trenle beraberine gümrükler baş müdürü Mustafa Nuriyi alarak Edirneye gitmiştir. Öğle üzeri Uzunköprüye inilmiş ve oradaki gümrük muamelâtı gözden geçirilmiştir.

Bundan sonra yoldaki yolcu muayene yerleri de tetkik edilerek Edirneye doğru gidilmiştir. Vekille, baş müdürün bugün tekrar İstanbula dönme- leri muhtemeldir.

Çatalcada bir çocuk donarak öldü

Çatalcanın Baklalı köyü civarında geçen hafta yağan karda bir çocuk ve bir hayvan donarak ölmüştür.

Baklalı köyünden Yakup oğlu on beş yaşında Mustafa, İstanbuldan kendi idaresindeki öküz arabasıyla köyüne dönerken yolda kar ve tipi başlamıştır.

Çocuk, yolu şaşırarak; gün karar- mıştır. Bunun üzerine Mustafa, arabayı bırakmış; hayvanları güderek köye varmak istemiştir. Fakat yüz elli metre kadar ilerleyince tipi ve boradan donarak ölmüştür. Hayvanlardan birisi de donmuştur. Diğer hayvan diri bulunmuştur.

Çocuk Esirgeme Kurumunun balosu

Çocuk Esirgeme Kurumunun bu yıl kışlık balosu Vali ve Belediye Başkanı Bay Muhittin Üstündağın değerli himayesi altında 13/ Mart/ 937 Cumartesi akşamı Tokatlıyan salonlarında verilecektir. Hem eğlenceli bir gece geçirmek hem de kimsesiz fakir yavrulara ve annelere yardım etmiş olmak için balomuzu şerefliendirmelerini muhterem halkımızdan rica ediyoruz. Çocuk Esirgeme Kurumu balosu mevsimin en eğlenceli ve nezih balosudur.

Türkiye tib encümeni

Türkiye Tib Encümeni 10/Mart/1937 çarşamba akşamı saat 18.30 da Etibba Odası salonunda toplanarak tebliğlerde bulunulacağından muhterem meslektaşların teşrifleri rica olunur.

BITMEMİŞ SENFONİ

ve
MAZURKA

filmlerinin yaratıcısı

WILLY FORST'un şaheseri

BUGÜN, YARIN ve Perşembe

K Ö R E B E

Baş rollerde:

JENNY JUGO
ADOLF WOHLBRUK
RENATE MÜLLER

MELEK

Sinemasının YENİ BİR ZAFERİ OLACAKTIR

MARLENE DIETRICH GARY COOPER

SAVOY OTEL 217 KAZANOVA

HANS ALBERS — BRIGITTE HORMEY — KATE DORSCH

Bütün kadınlar onu istiyor. Üç kadın onun aşkı için mücadele ediyor. Birinci kadın ona kocasını öldürtmek istiyor. 2. ne kadın onun katil diye mahkûmiyetini istiyor, 3. neüsü onu sevdiği için ondan kaçıyor. Hepsi onun aşkı için... Müthiş bir facia.

Aşk merak ve heyecan filmi, Rus müziği Balalika İlaüveten Ekler dünya haberleri.

MEMLEKET HABERLERİ

Yozgatta su yolu ve kanalizasyon yapılacak

Yozgat

Yozgat (Hususi) — Yozgat vilâyeti umumi meclisi çalışmalarına devam etmektedir. Umum bütçe yekûnu beş yüz bin lira tutmaktadır. Yol vergisinin altı liradan konması muhtemeldir. Belediye şehir sularının bir depoda toplanması ve kanalizasyon tertibatı yapması için kırk bin lira talep etmiştir.

Nafia dairesi bütçesine ehemmiyet

Kâhtada bir köy kavgası

Bir ölü, 2 ağır, yedi hafif yaralı var

Kâhtadan bildirildiğine göre Horik köyünde bir köy kavgası olmuş, bir tarafta köy muhtarı Mehmetle amcası ve diğer akrabaları, diğer tarafta da bunların hasımları olduğu söylenen iki grup köy meydanında silah ve sopalarla karşılaşmışlardır. Kavga neticesinde bir kişi ölmüş, iki kişi ağır, yedi kişi de hafif surette yaralanmıştır. Hafif yaralılardan birisinin gözü patlamıştır. Bir kadınla bir erkek ölüm derecesinde yaralı oldukları, köy muhtarı Mehmetle babasının, amcasının, kardeşlerinin ve diğer 14 kişinin tevkif edildiği bildirilmektedir.

Köyde jandarma kumandanlığı tarafından muvakkaten bir jandarma karakolu tesis edilmiştir.

Bir köylü sürüklenen Bir köprü üzerinde kaldı

Gerede (Hususi) — Dört divanın Halaçlar köyünden geçen Soğanlı suyu karların erimesi yüzünden taşmış, köylüler suların köprüyü götürmemesi için tedbirler almaya uğraşırken su 3-4 metre mik'abı büyüklüğünde bir buz parçası getirmiş ve bu buz parçası köprüye çarparak yerinden koparmış, sürüklemeye başlamıştır.

Köylülerden Hasan köprüünün üzerinde kalmış ve 4 kilometre kadar sürüklenmiş, ancak bundan sonra kendini bin müşkülâtle kurtarabilmiştir. Köprü parça parça olmuştur.

Kültür Bakanlığı bir öğretmenimizin hayatını kurtardı..

Bir müddet önce bu sütunlarda bahsi geçti:

— Çiğerleri zayıf bir öğretmenimiz Bolu Bey köyü ilk okul baş muallimi Niyazi Öztürk Sanatoryumda meccanen tedavisini istemişti. Tenzilâtla tedavisine müsaade çıktı, öğretmenimizin maddi vaziyeti müsait değildi. Maarif Müdürlüğünün tavassutu ile ilk ricasını tekid etti, sıhhi vaziyeti de isticai âmirdi. Neticeyi bekliyemeden yola çıktı, İstanbul geldi. Sanatoryum para istiyordu. Halbuki öğretmen hemen bütün mevcudunu yolda harçtırmıştı. Sıkıntılı bir vaziyete düştü, Kültür Bakanımıza halini arzetti. Mesele bu sütunlarda da anlatıldı.

Şimdi büyük bir memnuniyet ile öğreniyoruz ki Kültür Bakanımız hâdiseyi öğrenir öğrenmez öğretmenini meccanen sanatoryuma yatırılmasını temin etmiştir.

Kültür Bakanı bu hareketle hem bir öğretmeni, hem de bu öğretmenin ailesini ve çocuklarını kurtarmış oluyor. Büyük bir insanlık, âmirlik şeflik vazifesi yapmıştır. Kendisine teşekkür ederken öğretmenimizde de çabuk şifa temenni ederiz.

Lüleburgazda Kadı camii tamir ettirilecek

Kadıcamii'nin bugünkü hali

Lüleburgaz (Hususi) — Otuz sene evvelki zelzelede kısmen hasara uğramış ve Balkan harbinde tahrip edilmiş olan tarihi kıymetli haiz Kadı camii'nin tamiri kararlaştırılmış, lâzım olan tahsisat ayrılmıştır.

Bir toplu iğne için Bir adam öldürüldü

Celenbe: Kırkağaç (Hususi) — Demirtaş köyünden Halil İbrahim oğlu Mehmet ile gene bu köyden Hüseyin oğlu Süleyman arasında bir toplu iğne yüzünden kavga çıkmış, Mehmet tabanca ile Süleymanı öldürmüştür. Mehmet yakalanmıştır.

Ali oğlu İbrahim'in bıçakla sağ kulağını kesmişlerdir. Suçlular derhal tutulmuş ve adliyeye teslim edilmişlerdir. Hâdisenin bir kadın yüzünden vukua geldiği anlaşılmıştır.

Ketenden başka kumaş bilmeyen ve giymeyen kaza merkezimiz

Izmit (Hususi) — Kandıra, İzmitin zengin bir kaza merkezidir.

Izmitten Kandıraya otomobile bir kaç saat içinde gidilir, Kandıra yolu her sene tamir edilmesine rağmen bozuk bir haldedir. Bu yüzden, bilhassa kış günleri, münakalât güçlüğüle temin edilmektedir.

Kandıranın en şöhretli mahsulü «keten» dir. Keten Kandıra topraklarında, hiç bir mahsule nasip olmayan bir mezculiyetle yetişmektedir.

Senevi istihşalât 600,000 kilo safi liftir. Bu yüzden Kandıra köylüsü 200 bin lira para almakta, ayrıca 70 bin l. ralık da keten tohumu satmaktadır.

Ketenden istihşal edilen bezir yağı ise bu rakkamların haricindedir.

Ketencilik Kandırada hâlâ iptidai şekliyle devam etmektedir.

İslâhı ve makineleştirilmesi için teşebbüsler yok değildir.

Izmit valisi Hâmit Oskay Kandıra Ketencililiğinin yükselmesi yolunda takdirle karşılanan çalışmalar ve hareketler yapmıştır.

Evvelki sene Hereke mensucat fabrikasında staj gören ve keten bezlerinin kireç kaymağı ile nasıl boyazlandıklarını müşahade eden Kandıranın muhtelif köy kadınları şimdi ketenleri kolaylıkla aklaştırmaktadırlar.

Kandıra köylüleri, hemen hemen hepsi keten elbise giymektedirler. Bunlara sağlamlığının derecesini göstermek için «Çalı kıran» diyorlar..

Ketenlerin tohumları, ağır değirmenlerde ezilerek yağları çıkarılıyor. Buna (bezir yağı) ismini veriyorlar. bezir yağını yemeklerde kullanıyorlar.

Bezir yağının sanayide büyük bir yeri vardır. Fakat Kandıra köylüleri harice satmıyorlar.

Bir kaynata damadını öldürdü

Manisa (Hususi) — Muradiye köyünden Arnavut Bekirle damadı İbrahim arasında bir tarla meselesi yüzünden kavga çıkmış, Bekir damadı İbrahim'i bıçakla öldürmüştür. İbrahim de kavga esnasında kaynatasını ağır surette yaralamıştır. Bekir hastaneye kaldırılmıştır.

Tekirdağında Bizanslılara ait bir Mahzen bulundu

Tekirdağ (Hususi) — Burada yeniden yapılmakta olan bir evin lâğımı kazılınca altında bir mahzen meydana çıkmıştır.

Evi yaptırmakta olan Vize ziraat memuru Lütfullah bu mahzenin içerisine birisini indirmiş ve neticede geniş bir boşluk görülmüştür.

Derhal bir lâmba yakılmış duvarlarında Rumlara ait resimler görülmüştür.

Buranın Bizanslılara ait bir manastır olması ihtimaline binaen keyfiyet âlâkadarlara bildirilmiştir.

Hereke fabrikasında keten beyazlatmayı öğrenip köylülerine öğretmek için Kandıralı kadınlar, muhabirimizle bir arada

Kandıra kaymakamı Şekip ile belediye reisi Niyazi gerek ketencililiğin, gerek kasabanın inkişafı için çok çalışıyorlar.

Küçük memleket haberleri

Vakıf Susuzluk köyünde bir hâdis

Bursanın Vakıf Susuzluk köyünde Osman isiminde bir sabıkalı arkadaşlarla beraber köy halkından Hürşidin evine merdiven kurarak girmek istemiş, Osman bunu görmüş ve merdivene tırmanmakta olan Hürşidi domuz çiftesi ile vurarak öldürmüştür.

Afyonda 312 çocuk giydirildi

Afyon (Hususi) — Halkevi reisi Galip Demirel'in de muavenetinin inzimamıyla Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından 312 fakir mektepli çocuk giydirilmiştir.

Silivride bakla ekimi

Silivri (Hususi) — Silivriye bahar geldi. Ağaçlar çiçek açmaya başladı. Çiftçi mahsulünü alıyor. Arsin baklası denen cinsten külliyetli miktarda bakla ekilmiştir. Buna se bep geçen sene bezelye fiatlarının düşmesidir. Bezelye fiatları düştüğü için artık bezelye yağbet edilmiyor.

Ağır yük kaldırma şampiyonu

Silivri (Hususi) — Antalya şampiyonu Hacı isimli bir amele demiryolu inşaatında taş kırıcılığı yapmaktadır. Bu amele ağır yük kaldırma müsabakasında dört defa birinci olmuştur. Geçenlerde Silivride yapılan bir müسابakada da 250 kiloluk bir taşı göğsüne kadar kaldırmak suretiyle birinci olmuştur.

Muhtaç köylüye pamuk tohumu verildi

Tarsusun 90 köyünde az tarla sahibi, düşkün halli köylüye 170 ton Klavenet pamuk tohumu parasız dağıtılmıştır. Kefell, Çoplu, Paramiş, Ağzı delik, Kocacı Ucak, Tizlik köylerine de sene sonunda iade edilme üzere 130 ton tohum dağıtılmıştır.

Tarsusta domuz avı

8 aydanberi yapılan mücadele neticesinde Tarsus mıntakasında 450 domuz öldürülmüştür.

Samsunda bir kadın vuruldu

Samsunda Ünye sokağında Güllünün evinde bir cinayet olmuş. Bafra tapu datrest müstahdemlerinden Mehmet, bu evde çalışan umumi kadınlardan Saadette parasız kalmak istemiş, razı olunmayınca tabancasını çekmiş, çıkan kurşun kadına rastgele olarak öldürmüştür.

Bir geç kaza kurbanı oldu

Yalvacın Gemen köyünde 16 yaşında Ramazan tabanca ile oynarken tabanca birdenbire ateş almış, çıkan kurşun beynine isabet ve derhal ölümünü intaç etmiştir.

Gazeteleri

Okurken

AKŞAM — Boş hapishane

— Sus nazar değmesin!

KURUN — Gripe tutulmak bir hâdis olur mu?

— Olur mu da söz mü? Hele bir tutul da gör.

HABER — Molla Ahfeşe ilk ateş.

— Desene Haber de İspanyaya döndü. Dahilde harp başladı.

SON TELGRAF — Birimizin derdi, hepimizin derdi.

— Aksî de olabilir. Bir söz vardır: Her koyun kendi bacağından asılır, derler.

TAN — Cüzamlılar tedavi edilecek!

— Bilmem ama bu haberde bir yanlışlık olsa gerek. Bir doktorun fikrini alsaydın...

TAN — Yoruldum.

— Dinlen biraz!

PAZAROLA HASAN BEY DİYORKİ:

— Haberin var mı Hasan Bey

— İzmitte bir hayvan mezarlığı yapıyorlar.

Hasan Bey — Sebebini anladım azizim.

— İzmitliler pastırma, suçuk sevmiyorlar demektir.

Silivride bir gün

Bütün memlekette meşhur olan
Silivri yoğurdu nasıl yapılır?

Yazan : Naci Sadullah

Hiç bir sokağın bilmediğim Silivride, eski dostum Zıyanın bir defa gittiğim evini arıyorum. Ve yol danışmak için, gözümüne aşına görünen evlerden birinin kapısını çalıyorum: İçeriden bir insan sesi yerine bir inek böğürtüsü cevap veriyor. Güllü yorum, ve :

— Muhakkak, diyorum, iyi hayvan taklidi yapan, müstait ve meçhul bir aktör evi olacak!

İnek susuyor, bir koyun meliyor. Başımı sesin geldiği yere kaldırıyorum! Bir de ne göreyim? Evin üst kat penceresinden bir keçi başı uzanmamış mı?

O sırada omuzum da bir elin temasını ve kulağında dostum Zıyanın kahka hasmı duyuyorum:

— Çok mu şaşırдың? diyor.

Gülerek cevap veriyorum:

— Hayır... Şaşırmadım, imrendim.

Böyle apartman gibi kat kat, ev gibi pencereleri, perdeli ve kapıları zilli asri ahşaplar, koskoca İstanbulda bile yok!

O da gülüyor:

— Ahır değil burası?

— Öyleyse «hayvanat evi» olacak?

— Bilemedim!

— Bildir öyleyse?

— Burası bir acayiphanedir ki, içinde hayvanlarla insanlar bir arada ikamet ederler. Evin alt katı öküzlere, ineklere mahsustur. Orta katta insanlar otururlar. Üst kat ta keçiler, koyunlarla meskündür!

— Sahipleri hayvan delisi galiba?

— Hayır... Hayvan delisi değildirler, iskân işinin hesapsızlığına kurbandırlar. Hem sen, biraz daha dolaşırsan, buralarda, hayvanlarla bir arada oturan daha bir çok insanlar görebilirsin. Yani iskân işinin hesapsızlığına kurban gidenler, yalnız bu evin sahipleri değildirler...

Hayret ve merakla soruyorum:

— Sebep?

— Bu vaziyet, muhacir köylünün kazaya, muhacir kazalının da köye yerleştirilmesinin neticesidir. Köylüler, hayvanlarından geçinirler. Onlar bir kaza evine yerleştirilince ahırsız kalan hayvanlarını sokakta bırakamayacakları için, böyle yanlarına alırlar!

Dostumla çarşıya doğru ilerlerken, gözlerim, evlerin pencerelerini taryyor:

Bazılarının orta, üst kat penceresinden uzanan evli keçiler ve koyunlar başlarını önlerine eğip doğrultarak, sanki dinlediklerimizi hazin bir tasdikle uğratmak istiyorlar.

★

— Paltonu çıkarman lâzım!

Dostumun bana, müthiş ayazdan korunmak için yakasını kaldırıp içinde büzüldüğüm paltomu çıkarmamı tavsiye etmesine bir mana veremedim.

O, mütebessim, izah etti:

— Bu gördüğün taş bina, yoğurt imalâthanesidir. Şimdi yoğurt yapıldığı için, içerisi dehşetli sıcaktır. Paltolarımızı, hattâ ceketlerimizi ve süveterlerimizi bile çıkarmamız lâzım gelecektir.

Önünde bulunduğumuz büyük kapıdan başımı içeriye uzatınca dostumun tavsiyesini dinlemek, ve paltomu koluma almak mecburiyetinde kalıyorum: Çünkü, kapıdan girer girmez sol tarafa gelen koca külhandan taşan müthiş hararet, cehennemden kopan bir rüzgâr gibi yüzümü yakıyor.

Ameleler, ellerindeki küreklerle, külhandan aldıkları ateşleri, karsıya

Yoğurdun Silivride yapılış ve İstanbulda satılış

gelen bir kapıdan imalâthanenin içine taşıyorlar...

Hepsinin de ayakları çıplak. Don gömlekle oldukları halde sıkır sıkır terliyorlar. Koşmalarından, telâşlarından belli ki işlerinin vakit kaybetmiye hiç tahammülü yok!

Vapur kazanı gibi, içine bir taraftan habre kömür doldurulan külhanın yanbaşımda, kirli yoğurt kapları dolu... İki amele de, yikanacak olan o kirli kapları, içine su kaynayan koca bir kazana atıyorlar.

Bir tarafta altlarında ateş yanan üç sarı ve büyük kazan daha var... O kazanlar da ağızlarına kadar sütle dolu... İmalâthane sahibini takip ederek, amelelerin içine kürek kürek ateş taşıdıkları yere giriyoruz.

Burası, çok yüksek tavanlı, çok geniş bir yer!

Kenarlara, ve ortaya birer sıra üzerine betondan yapılmış olan yüzlerce ocağın üzerlerine yoğurt karavanaları konulmuş.

İmalâthane sahibi anlatıyor:

— Mandıradan gelen sütler, muayene edildikten sonra, az evvel içinde gördüğümüz kazanlara doldurulur... Orada, hararetleri doksan dereceyi buluncuya kadar kaynatılırlar. Sonra da, böyle gördüğümüz gibi, bu karavanalara boşaltılırlar!

Ellerinde içleri kaynar süt dolu, bahçe kovalarile koşan amelelerde, yanına su yetiştirmeye çabayan birer tulumacı telâşi var.

Dışarıdaki koca kazanlardan doldurup getirdikleri kaynar sütleri, karavanalara boşaltıyorlar. Elleri kürekçi ameleler de onların peşlerinde. İçlerine süt konulan karavanaların altlarını hemen ateşle dolduruyorlar...

İmalâthane sahibi:

— Bu, diyor, gördüğünüz karavanalar yedişer kilo süt alırlar... Biz, içinde yedi kilo süt bulunan her karavananın altına derhal yarım kilo yanmış kömür doldururuz. Bu vaziyette süt, yarım saat içinde kaymak tutar... O zaman, altından ateşi çekeriz. Ve içine yoğurt mayasını atmaya için, hararetinin 45 dereceye düşmesini bekleriz. Mayayı da attıktan sonra, karavanaların üzerlerini tertemiz çuvalarla örtürüz ve üzerlerine tahtalarını da koyar bırakırız.

Üç saat sonra, tahtaları ve çuvaları kaldırdık mıydı, meşhur Silivri yoğurdu hazır demektir.

Sütleri karavanalara boşaltan ve içleri süt dolan karavanaların altlarına ateş koyan amelelere dikkat ediyorum: İşlerini gözle güç takip olunur bir sür'atle yaptıkları halde, ne etrafa birdamla süt sıçratıyorlar, ne de yere bir tovak ateş düşürüyorlar. Belli ki se-

Hâdiseler Karşısında

Apandisit krizi

— Keyfin yerinde değil!
Dediler, cevap verdim:
— Apandisit krizi geçiriyorum.
— Aman!
— Amanı, zamanı yok. Öyle..
— Bu nasıl kriz, sen sokakta rahat rahat geziyorsun.
— Yok, pek rahat değil!
— Sancı çok mu?
— Hayır, ehemmiyetsiz bir şey, kolay kolay hissedilmiyor bile.
— Kriz buna demezler ki.
— Niye demiyorlar? Asıl bu kriz!

Şimdi bakın, elimle ikide bir yokluyorum. Acaba nasıl; artıyor mu? Eksiliyor mu? Bir doktora gidiyorum. Muayene ediyor: «Apandisit» diyor. Suratım asılıyor. Ötekine gidiyorum. «Apan disit değil» diyor. Keyfim geliyor. Sonra düşünüyorum. Acaba ilk gittiğim mi, haklı, yoksa ikincisi mi? Üçüncü bir doktora daha gidiyorum: «İhtimal apandisit, ihtimal de değildir.» diyor. Bu sefer de büsbütün şaşalıyorum. Acaba apandisit mi; acaba değil mi? tanıdıklara soruyorum:

Ben — Sen Apandisitten hastalandın mıydı?

O — Evet.

Ben — Ne iyi! Anlat bakalım ağrılar nasıl?

Anlatıyor, benimki gibi değil, yüzüm gülüyor. Bir başkasına soruyorum:

Ben — Ya sen?

O — Benim var, çekiyorum..

Ben — Ağrılar nasıl?

Anlatıyor: Benimki gibi, suratımı asıyorum.

Yemeğe oturuyorum; Şundan yesem mi? Ya dokunursa.. Bundan yesem

mi? Ya dokunursa.. İçki içsem mi? Olmaz, olmaz, apandisitim patlayabilir.

Sokağa çıkıyorum. Bir cenazeye rastlıyorum.. Merakla sokulup soruyorum:

— Affedersiniz, neden ölmüştü?

Hastahanelerin önlerinden geçerken pencerelere bakıyorum.

— Acaba buradakilerin hepsi apandisitli mi?

Cigara paketimde cigara bitmiş, bir dükkâna gidiyorum:

— Bana bir enâlâ ver! diyeceğim yerde:

— Bana bir apandisit ver! diyorum.

Kriz başka ne türlü olur?

İMSET

Kültür işleri:

Mekteplerde ikinci imtihan

Liselerde ikinci yazılı yoklaması 22 mart pazartesi günü başlayacaktır. Bu devrede sualler kapalı zarflar derununda bakanlıktan gelecektir.

Talebe derslerden grup grup imtihanına tabi olacaktır.

İmtihanlar müteakip günlerde yapılacak ve aralarında fasıla verilmeyecektir.

nelerin melekesi, ellerini şaşmaz birer ölçü haline getirmiş!

İmalâthane sahibi, içleri sütle ve atları ateşle doldurulan karavanaları birer birer ve dikkatle gözden geçiren bir zatı gösteriyor:

— Bizim, diyor, pratik mütehassıs... Süt tahlilinde, ve sütlerin kuvvet derecelerini taktirde, dünyanın en asri kimyahanesi yanılabilir. Fakat bizim Hayreddin usta şaşmaz.

Süte, tutan kaymağı bozmadan yoğurt mayası vermek için de, şu elinde gördüğümüz şırıngayı icat etti.. Biz ona: «Canlı süt barometresi» diyoruz..

Naci Sadullah

EDEBİYAT

Münekkit Selâmi İzzete cevap

Yazan : Halit Fahri Ozansoy

San'at eserlerinin tetkikinde icap ederse en sert tenkide taraftar olduğu - mu geçen defaki makalelerimde uzun boylu izaha çalışmışım. Bunun için, tiyatro münekkidi Selâmi İzzet de benim Şehir Tiyatrosunda ve aralık oynanmakta olan Ümit adapteme hücum edişini prensip itibarile hiç aykırı bulmuyorum. Yalnız, bilmem ki nasıl anlatayım, tenkidinde yürüttüğü hükümler arasında bazı tezatları ve tenakusları var ki bütün tenkidinin isabet ve samimiyeti hakkında okuyanları her halde tereddütlere düşürebilir. Bu satırlarla bilhassa o noktaları aydınlatmak istiyorum. Ötesi münekkidin hakkıdır. Hele münekkid bizim çok eski ahbab Selâmi İzzet olursa bu hakkını keyfine göre dilediği gibi kullanabilir. Nasıl ki «Ümit'ten ümidim kesildi» cümlesini tenkidinin bir yerine sıkıştırabilmek için Ümit piyesini seyretmeden de bir hüküm verebilirdi.. Mak-sat nüktedanlık olduktan sonra...

Ümit, meşhur Fransız müellifi Henry Bernstein'in *Espoir* piyesinden senaryosu aynen muhafaza edilerek ve yalnız mükâlemelerinin bazı yerlerinde ufak tefek tadiller yapılarak lisansımıza çevrildi. Bilhassa tercüme konusu bırakılmamağa çalışıldı. Bunu, güzel bir esere hürmet eden her hangi bir Türk muharriri de benim kadar yapabiliirdi. Demek istediğimi bu cihetten - Selâmi İzzet'in iddiasına rağmen - içim tamamen rahattır. O kadar ki mahalle lisanile nakledilmiş dediği adap-teden, davasını isbat edebilmek için (kasten değilse bile ihtimal yanlış işi-terek sentaksını tabiiharicinde alt-üst ettiği iki cümleden başka) bula bula şu cümleyi bulup ortaya koyuyor ki maalesef kendisine değil, bana hak verdirecek bir delildir. Öyle ya, bir yerde birisinden bahsedilirken o adam birdenbire içeriye girince «Hah! tam da sözünün üstüne düştü!» cümlesini nasıl olur da bayağı bulabiliriz? Bu, en tabii bir dildir. Asla Argo değildir. Vaktile Ömer Seyfeddin'in pek haklı bir makalesinde müdafaa ettiği ve Türkiyat namını verdiği en çok kullanan halk dili örneklerindedir. Ömer o makaleyi işte böyle Selâmi İzzet gibi yanlış düşünenleri uyandırmak için yazmıştı. Yalnız insan münekkit hesabına şunu merak ediyor; Ümit'in mevzuunu belki başka türlü anlayamayız diye bizlere, yani tenkidini okuyanlara şu şekilde hülâsa edişini:

Harp evvelinin havası mütefessih, sosyetenin iklimi bozdu, çünkü izdivaç «gündüzleri çifte hırlama, geceleri çifte horlama» idi. Yeni nesil içinse izdivaç karşılıklı anlaşma, karşılıklı sevişme, karşılıklı saygıdır.

Ne tuhaf değil mi?.. «Tam da sözünün üstüne düştü» cümlesini adı bu lan münekkidin bu «çifte hırlama ile çifte horlama» yı tefsir diye ortaya sürüştü?.. Bari ben de burada onun zevkine göre ince bir sual sorayım: O perhiz ne, bu lâhana turşusu ne?! Söz eskidir amma yerindedir.

Diğer taraftan Ümit'in fransızcası realist bir lisanla yazıldığı halde türkçeşi romantik ve melez bir üslûpla çevrildiği iddiası da gülünç. Eserin aslında öyle cümleler var ki aynen tercümesi ihtimal hakikaten romantik ve yorucu olabilirdi. Meselâ, ilk perdede Kâmil'in ihtiyar kalbinin bütün acı-larile maziyi yâdettiği mecliste... Orada cümle var ki yetmiş kelimeyi geçiyor. Biz orasını bile parçaladık, sadeleştirdik. O halde çetinlik, romantiklik eserin aslındaki böyle yerlerde mi, yoksa tercümesinde mi aranmalı? E-sasen hem mahalle lisanı, hem romantik lisan nasıl telif edilebilir? Acaba münekkidin melez dediği bu mudur? Böyle bir iddiayı da, ancak, kulaktan yanlış ve eksik kapma bir iki cümle ile değil. Şehir Tiyatrosundaki temsili hakkile dinliyerek ve ona göre not alarak ortaya sürmek lâzım gelirdi!

Selâmi İzzet'in Bernstein'i sadece örf ve âdet havası yaratan ve karakter yaratmayan bir müellif olarak göstermesine de aklım ermedi. Bilâkis bu büyük müellif her iki vasfı da eserlerinde toplamıştır. Meselâ Selâmi İzzet-

Halit Fahri Ozansoy Selâmi İzzet

tin bile hatırlayıp tenkidinde zikrettiği (çünkü o eserler Türk sahnesinde oynanmışlardır). Samson, Bora, Hürriyet piyeslerindeki karakterler az mı kuvvetli çizilmiştir? Bilhassa - henüz münekkidin ihtimal okumuşsa bile unutulmuş bir eseri de kendisine ben hatırlatayım:

Aynalar Galerisi. Bana son devir Fransız piyeslerinde o kuvvette derin psikolojili kaç eser gösterebilir? Ama bilirim, o eserin anlaşılışı ötekilerden çok güçtür. Dostum Selâminin bu sıkıntıya girmeyişini de pek tabii görerlenirdim. Yalnız umarım ki münekkit hiç olmazsa şu noktada bana hak verebilir: *Espoir* değerinde bir seri tercüme olsun, adapte olsun naklede mek Candide gazetesinin «Büyük bir kadının kocası» gibi romanlarını her hafta Avrupa postasını bekliyerek adapte etmeğe benzemez. Çünkü orada posta gecikse de zaten bütün edebi kuy-meti sifra indirilmiş olan romanı büsbütün başka şekle çevirip devam ettirmeğe de imkân vardır. İşte orijinal ve kıymetli bir eseri berbat etmek asla o gibi şartlar içinde olur, yoksa Ümit'in adaptesi gibi aylarca çalışılan bir nakilde değil..

Şehir Tiyatrosundaki temsile gelince, doğrusu kendi hesabıma artistlerin sarfettikleri enerji ve san'ati takdiri etmemek elimden gelmez. Fakat Selâmi İzzet nasılsa lütf buyurup Melek'in muvaffakiyetini «çili ve duy-gulu genç kız rolü en muvaffak olan» role Neyire Neyir'i geçirmek, Neyire'nin rolünü Bedia'ya vermek ve bu suretle Melek'i büsbütün bu piyesten kaldırmakla anlaşılmaz bir tenakusa düşüyor. Hele Neyire'nin Türk sahnesindeki parlak mevkisini herkesten ve hattâ münekkit olması itibarile hepimizden iyi bilmesi lâzım gelen Selâmi İzzet bu tenakusu ile sanki ne demek istiyor? *Espoir*'deki rolden daha çok mühim rolleri kudretle başarmış olan Neyire'nin san'ati yanında öyle sanırum ki Bedia kendi tarzına göre silt-kalabilirdi. Esasen Şehir Tiyatrosunda bugün şahidi olduğumuz yüksek san'at havasını idare eden elin, eseri intihabı kadar rol tevziinde de sakat bir işi ne yapmasına, ne de böyle bir teklifi kabul etmesine imkân yoktur. Bunu pekâlâ kendisi de bildiği halde tezat ve tenakusla başka telden çalmak istiyen ve bu suretle havayı bulandırdığı yetmiyormuş gibi san'atkârlar arasına da hiç yoktan izzetinefis davaları u-yandırmak arzusunı beyhude güden münekkide bu gayret acaba nereden geliyor? Yoksa benim gençlerde Şehir Tiyatrosuna dair yazdığım makalelerden birinde operet kısmındaki temsillere dokunmuşum ve bilhassa Aşk Mektebi'ndeki Meftun bey ve Fetret hanım rollerinin kâfi derecede yaşlı bir makyajla oynanmayışına işaret etmişim ve araya hiç bir kastım olmadan yalnız sözlüğe nazım ayt bir hatıra sıkıştırmışım münekkide aleyhime bir müsevvik mi olmuştur? Eğer öyle ise buna da ayrıca şaşarım.

Demek ki bu defa, münekkidin iddiası gibi, Şehir Tiyatrosunda seyredilmemiş telâkki olunması lâzım gelen piyes Ümit piyesi değil, asıl münekkidin kulislere sufla ettiği dramdır. Yazısında ne diye Ümit'in havayı nesimisi diye bir şeyler kekeleyip duruyor? Bence perde, onun makalesinde, yalnız bu bulanık havanın üstüne kapanyor!

Halit Fahri Ozansoy

MİZAH

ASRİ ORTAOYUNU Avukat Rami Holivutta

Avukat Raminin Holivutta rejisörlük ederken çekilen bir resmi (X) işaretli avukat Ramidir.

Avukat Raminin evinin kapısı önündeyim; bir elimi yumruk yapıp çene koydum, öbür elimi yukarı kaldıra aşağı indirdim:

— Yar bana bir eğlence aman! Diye bağırır bağırılmaz avukatın sesi çıktı:

— Patlama geliyorum. Behey muharriri zaman!

— Aman avukatım bu ne hal yapmış yakıştırmış, takmış takıştırmış iki dirhem bir çekirdek nereden geldin?

— Holivuttan! Holivuttan mı? Ayol ben seni burarlarda bilirdim.

— Sen öyle bilirsin, ben Holivuda gittim, rejilik ettim.

— Mükemmel iş, eh iyi sigara satın mı?

— Ne sigarası! Madem ki rejilik ettin, sigara satmış olacaksın.

— Öyle rejilik değil, yani senin anlayacağın rejisörlük ettim.

— Anladım, rejide sörlük ettin. Bırader gerçi sen de entari giyersin ama söz olmak için entari giymek کافی değildir. Malûmya sörlük kadından olur.

— Gene anlamadın. Hani Holivutta film yapıyor ya!

— Zannetmem; Holivut kilimi hiç itirmedi.

— Kilim değil, film.

— Senin mi?

— Ne benim mi? Film, dedin de; kiminin kedisi vardır; kiminin köpeği, senin de filin mi var?

— Gene anlamadın ayol, sinema görmedin mi?

— Gördüm, hani perdede tıpkı karagöz gibi.

— Ha şunu bileysin, Bildim işte e ne oldu?

— Ben orada sinema yaptım.

— Sen mimar mısın? Dülger misin, yoksa duvarcı mı?

— Niye?

— Niye olacak, sinema denilen o koca binayı mimarlar, dülgerler, duvarcılar yapar.

— Öyle değil, sinemada oynayanlar yok mu?

— Ha gölgeler.

— Eve işte onlar insandır. Ben o insanlara hocalık ettim.

— Alfabe mi okuttun, yoksa kavanin mi?

— Ne alfabe, ne kavanin. Ben onlara şöyle gideceksiniz, böyle geleceksiniz. Şöyle oturacak, şöyle kalkacaksınız, dedim.

— Şimdi anladım. Adabı muâşeret öğretmişsin.

— Gene anlamadın, adabı muâşeret değil. Şimdi sinema alınıyor değil mi ne yapılı?

— Biliyorum, tapu idaresine gidilir, takrir verilir.

— Olmadı.

— Takrir verirken uyusulmadı demek, beş aşağı, beş yukarı, ne olsa gene uyusursunuz.

— Öyle değil.

— Bilmem saati rehine koydum. Belki ikinci olmuştur.

— Öyle değil.

— Anladık canım. Şimdi öğledir diye ısrar mı ettim?

— Öyle değil, öyle değil.

— Değil olsun, ikinci, yok akşam yatı, sen hangisini istersen odur.

— Biz seninle anlaşamayacağız.

— Anlaşırız, pek acele etme, sinema alınıyor, dedik.

— Ha işte, sinema alınıyor, yani o sinemada gördüğün kızlar, erkekler yok mu?

— Erkekleri bir tarafa bırak amma kızlar var. Onlar da alınıyor mu?

— Allah aşkına ne olursun bir tanesini bana al.

— Onu bırak bir yana şimdi.

— Almadım ki bir yana bırakayım.

— Bir yana bırak demekten maksadım, o lâfi bir yana bırak.

— Bıraktım ne olacak.

— Şimdi kızları, erkekleri sıraya dizezler.

— Bunlar Göksu testileri midir de sıraya diziliyorlar?

— Hemen hemen onun gibi.

— Öyleyse sızmyanımdan bana bir tane ayır.

— Kes lâfi ben söylüyeyim.

— Kestim, söyle.

— Kızlar erkekler sıralanırlar. Film makineleri işler.

— Gene kilim bahsine geçtik.

— Kilim değil, film.

— Ha ha filin.

— Film, yani bana ait olansa film nasına film değil. O sinemayı oynamak için alınan şeritlerin adı filmdir.

— Ha şunu şöyle söyleyem. sinema şeridi, deyiver.

— Çok şükür anlatabildik.

— Film çekilirken artistler.

— İşe onu biliyorum.

— Neyi biliyorsun?

— Artistin ne olduğunu!

— Peki artist ne?

— Çikolatanın içinden çıkan kart.

— Kart amma öyle tazeleri var ki oğlum çikolata yesin göreyim diye can atıyorum.

— İşte o resimlerdeki artisttir. O artistler sinema makinesinin karşısına geçerler. Rol yaparlar.

— O da ne demek?

— Yani oynarlar?

— Ay onlar oyuncu mu?

— Oyuncu ya!

— E sonra..

— Onlar oynarlarken ben yanlışlarını düzeltirdim.

— Ya!

— Demek sen yalnız karagöz oynatmasını değil, karagözlü oynatmasını da biliyorsun.

— Orada öğrendim.

— Nerede?

— Holivutta. Ve rejisör oldum.

— Rejisör dediğin o mu?

— O ya!

— Şimdi anladım. Amma inanma.

Ne idi, ne oldu?

Sabık mimar, lâhik dişçi

Evvelce mimardı; sıra sıra apartımanlar yapmıştı. Sonra mimarlıktan vaz geçmiş, dişçi mektebine gitmişti. Mektepte epey sene okudu, dişçilik öğrendi. Yaptığı apartımanların kendine temin ettiği bir kaç kuruşu vardı. Bunlarla güzel bir muayenehane açtı:

Ve muayenehanenin üzerine şöyle bir tabelâ astı:

«Sabık mimar, lâhik dişçi»

Muayenehanesinde müşteri bekledi. İlk gelen müşteri oldukça yaşlı bir kadındı. Ağzında bir iki kökten başka diş namına bir şey yoktu.

— Bay dişçi, dişlerimi yapar mısın?

— Yaparım bayan.

Pazarlık ettiler. Dişler birinci malzemenen yapılacak.

— İsterseniz kübik te yapabilirim.

— Nasıl güzel olursa?

Sabık mimar, lâhik dişçi uğraştı. Dişleri yaptı. Dişler bayanın ağzına takıldı.

— Şimdi ağzınızı açınız.

Bayan ağzını açtı.

Dişçi eserini seyretti: Bir diş toparlaktı, kısaydı, yanındaki dört köşeydi, biraz da uzuncaydı. Onun yanındaki üç köşeli idi ve biraz daha uzundu. Onun yanı boştu. Boşluktan sonra diş ten başka her şeye benzeyen bir diş görünüyordu. Velhasıl ağzın bir başından öbür başına kadar olan dişlerin her biri ötekinden başka biçimde ve başka boyda idi.

Dişçi eserini bir kere daha seyretti. Ve memnuniyetle ellerini uğuşturdu:

— Mimarlıkta nasıl muvaffak oldum, şehride nasıl sıra sıra güzel apartımanlar yaptımsa dişçilikte de muvaffak oldum ve sıra sıra güzel dişler yaptım.

İMSET

Yeni müsabakamız

Bunu tanıyor musunuz?

Böyle bir müsabaka açmak aklımıza şurada geldi. Gazetenin dosya memuru yenidir. Resimleri bilmiyor. Geç vakit bu resmi getirdi:

— Bu kimdir tanıyor musunuz?

Dedi. Arka daşlardan hiç biri tanımadı.

Arkadaşlar tanıyamayınca dosya memuru:

— Ben bu resmi ne yapayım? diye sordu; diplomatlar zarfına mı koyayım? Habeş Rasları zarfına mı koyayım? Tramvay konduktörleri zarfına mı koyayım?

Dosya memuruna cevap veremedik. Nihayet arkadaşlardan birinin aklına geldi.

— Hani, dedi, gazetelerde «Bunu tanıyor musunuz?» diye müsabakalar var ya.. Biz de böyle bir müsabaka açalım. Tanıyan bize yazar, biz de kim olduğunu öğreniriz:

— Peki amma müsabakayı kazanana ne vereceğiz.

— Hiç hava alır.

— Münasip.

İşte bu müsabakayı böylece tertip ettik! Biz doğruyu söyledik. Öteki gazetelerde böylece zaruret karşısında bu tarz müsabakaları yaptılar amma onlar bizim gibi doğruyu söylemediler.

dim.

— Niye?

— Ben sent burada bilirdim.

— İnandırmak için ne yapayım?

— Burası mahkeme değil ki yemin edesin!

— Yemin etmeye lüzum yok. Holivutta rejisörlük ederken çekilmiş bir resmini versem.

— İşte o zaman inanırım.

— Al öyleyse.

Bir resmini verdi. İnandım. Okuyucularımın da inanmaları için resmi gazeteye koyuyorum.

Mizahçı

Ziraat Bahisleri:

Havanın nasıl olacağını 24 saat önce anlıyabilir misiniz?

Tabiatın sayısız işaretlerini gözden geçirerek hava hakkında yüzde yetmiş isabetle tahminler yapmak her zaman için pek kolay ve kabildir

Bizim Son Postanın, insana hep şırtıcı yazılar sunan bir köşeciği vardır ki orada okuduklarımıza inanıp inanamamak için ekseriya bir hayli düşünürüz. Geçenlerde bu köşecikte (İster inan, İster inanma) diye başlayan şöyle bir yazı vardı: «Biganın Ağa köyünde oturan Yakup oğlu Hüseyin, 48 saat sonra havanın nasıl olacağını bugünden bilir. Köylüler, işlerini hep onun sözüne göre tanzim ederler. Şimdiye kadar Hüseyinin sözlerinde yanlışlığı görülmemiştir.»

Üstün körü bir düşünüşle bu haber insana gerçekten garip görünür. Fakat işin içinde olanlar bunu hiç de garipsemezler: Tabiatın sayısız işaretlerini gözden geçirerek havanın 24 saat önceden bilinmesi pek kolay ve kabildir. Bu işaretleri, birbirlerine olan münasebetlerle birlikte gözden geçirmeğe alışanlar Anadolu'da o kadar çoktur ki.. Hiç şüphe yok Yakup oğlu Hüseyin de onlardan birisidir.

Havanın önceden istidlâli ziraatta ciddi mühimdir. Onun için köylüler hava tahminlerine daima kulak verirler. Yıllardanberi tecrübe edilmiş ve hepsi fennî surette izah edilmiş olan bu tabiat değişiklikleri en aşağı %75 isabetle gelecek havayı işaret edebilirler. Bunların bir kısmını sırası gelmişken yazıyorum:

Güneş vasıtasile

1 — Güneşin sarı yahut kırmızı renklerle doğması ekseriya o gün yağmur yağacağına işaret eder. Batarken sarı renkte olursa rüzgâr çıkacağına, siyah bulutlarla kaplı olursa yarın değil öbürgün yağmur yağacağına alâmettir. Ama böyle siyah bulutlarla kaplı battıktan sonra o gece yağmur yağarsa, ikinci gün artık yağmur değil fırtına beklemelidir. güneşin ve batarken kırmızı renkte görünmesi ise ertesi günün iyi havalı olacağını bildirir. Güneş doğmadan evvel, yahut batarken çayrılarda, bataklıklarda görülen çökümüş beyaz sis tabakası, ertesi günün iyi havasına ve sıcaklığına işaret eder. Bazan güneşi, bulutların arasında bir kaç katlı imiş gibi görürüz ki bu, devamlı fırtına olacak demektir.

Ay vasıtasile

2 — Ayın sarı renkte doğması, ya-

kinda yağmur yağacağını, kırmızı renkte doğması rüzgâr çıkacağını bildirir. Ayın (bedir) toparlak olduğu günlerde pek parlak görünmesi havanın uzun zaman iyi gideceğini söyler. Ay donuk doğar da kenarları tırtıklı gibi görünürse ertesi gün bozuk bir havayı, belki de yağmuru beklemelidir. Ayın etrafında görülen hale büyük fırtına işaretidir.

Renkli kemer vasıtasile

3 — Kavsi kuzah veya alaimi semâ denilen renkli ışık kemeri doğu tarafında olursa yağmur beklenbilir. Batı da olursa şüphelidir. Eğer kemer ayın etrafına düşüyorsa lodos esecektir. Tabii lodosun gözü de yaşlıdır. Kemer güneşin etrafına düşüyorsa hava vaziyeti kestirilemez.

Bulutlar vasıtasile

4 — Batı ve güney taraflarında havanın birdenbire kararması çok defa yağmur getirir. Ama bu her memlekette değişebilir. Köylüler kendi köylerindeki vaziyeti hep bilirler. Gümüş renkli, kenarları saçaklı bulutlar, hele birbiri üzerine yığılmış pamuk dağları gibi görünen (Kümülo - nembüs) bulutlar mutlaka yağmur getirir. Kış mavimtrak bulutlar hep kara gebedir.

Rüzgâr vasıtasile

5 — Kapalı bir havada rüzgâr esmesi yağmur getirebilir. Bulutların çok defa ceuptan şimale gitmesi yahut

(Devamı 12 inci sayfada)

Okuyucu Mektupları

Bir balıktan Zehirlenme hâdisesi Ve bir teşekkür

Büyükada okuyucularımızdan Ş. Balkan ve Cemil, balıktan zehirlendikleri sırada Adanın değerli polis memurlarından, hükümet doktoru Celâleddin ve Şinasi Bey eczanesinden gördükleri yardıma teşekkür ediyorlar.

Polatlıda bir mûsamere

Ankara okuyucularımızdan M. Necmi, Polatlıda Çocuk Esirgeme Kurumu menfaatine Polatlı Halk Partisi temsil kolu tarafından verilen temsilde muvaffak olan temsil kolunu ve Partiyi muvaffakiyetlerinden dolayı tebrik etmektedir.

Okuyucularımızın sorgularına cevaplarımız

Ankara Hukuk Fakültesinde N. Şimşek:

— Teveccühlerinize teşekkür ederiz. Arzularımızı yakın bir zamanda yerine getirmeye çalışacağız.

Gölcük Tınaztepe gemisi telsiz Kç. zabiti Kemal Araza:

— Mevzuu bahsettiğiniz doktorun hakikaten ihmali sabit ise, bu ihmâl ve lâkaydiyi isbat edebilmek kabil ise derhal aleyhine bir dava açınız. Hâdisi Sihat Bakanlığını da alâkadar eder. Kıymetli Sıhhiye Vekilimiz Dr. Refik bu acıklı hâdisi ile mutlak surette alâkadar olacaktır.

Ankara ilbay C. esnafından Ali Bozkurt:

— Bu paraların Bitinya devrine ait olması muhtemeldir. Fakat kendileri görülmeden bir şey söylenemez. Çünkü taklitleri çoktur. Eğer hakiki ise müzeler idaresi bu paraların kıymetini söyleyecektir. Fakat kendilerini görmek şartı ile.

Ankara Yenidoğan mahallesinde Mehmet ve Fatmaya:

— Eğer altı çocuğunuz da aynı a-nadan ise, size ikramiye vermeleri lâzım gelir. Maamafih bu mesele hakkında Sihat Vekâletinin nazarı dikkatini celbedeceğiz.

Tarihi Tetkikler :

Osmanlı tarihinin en zengin veziri

Çamaşırında bit çıktığı için sadrazam olabilen Rüstem Paşanın mirası arasında bin kadar çiftlik, 476 su değirmeni, iki bin cübbe, beşyüz altın eğer, iki bin dokuz yüz muharebe atı, bin yük de para vardı

Saltanat devrinde vali ve vezirlerin aylık ve yıllık gelirleri tam manasile muayyen değildi. Hele son zamanlara kadar devletin muayyen bir bütçesi yoktu. Vali veya vezirler tayin oldukları vilâyetlerin gelirlerini toplarlardı; yalnız sefer zamanında orduya muayyen miktarda sipahi veya yaya askeri yetiştirmeye mecbur tutulurlardı. Bununla beraber Mısır gibi çok zengin eyaletlerin gelirlerinden bir kısmı devlet merkezine gönderilir ve bu para icaba göre sarfedilirdi. Sarayın ve devlet merkezinin masrafları işte bu gibi başlıca vilâyetlerden gelen paralar, sancak beylerinin, yahut valilerin (hediye) adı altında yolladığı altınlar, hudut boylarındaki akınlarda alınan ganimet ve esirlerle temin edilirdi.

Saltanatın en parlak devirlerinde hudut boyundaki düşman devletlerden, yahut memleketimizde iktisadi imtiyazlar elde etmek isteyen krallıklardan gelen vergiler de mühimdi. Hattâ bu gibi hallerde yalnız devlet değil, devlet işlerinde mühim rol yapan vezirlere de para hediye edilmesi âdetti.

En küçük teferrüata kadar halkın haklarını tayin eden kanunları olmayan bir devlette, gelir ve masrafların da pek değişik olacağı şüphesizdir. Bunun içindir ki her hangi bir sancak beyliğine, yahut vilâyete tayin edilen adamla onun yerine gelecek olan diğerlerinin servetleri arasında büyük farklar olurdu. Vali veya sancak beyi insafli bir adamsa da para topluyabilirdi. Rüşvet almasını, dalavereyi, zenginlerin mallarını müsadere etmeyi, halkı ezemeyi bilen bir adamsa pek çok mal ve para sahibi olurdu.

Bununla beraber vezirlerin veya beylerin topladıkları bu servet her halde onun evlâdına kalmazdı. Ölür ölmez devlet tarafından el konur, hazineye alınır ve bu işi yapanın insaf derecesine göre bir miktarın evlâtlarına bırakıldığı görüldü. Devletin sıkıntısını gidermek veya vezirin kîni tatmin etmek için yoktan bir bahane ile öldürülen zengin valiler veya sancak beyleri pek çoktur.

Vezirler, öldükten sonra mallarının kendi çocuklarına kalmasını temin etmek üzere bazı hilelere saparlardı. Bunların başlıcası vakıflar kurmaktır. Bir cami, bir çeşme, bir mescit yaptırılır ve sonra bunların masraflarını korumak üzere hanlar, hamamlar, dükkânlar da inşa edilirdi. Varisler mütevelli tayin olunurlar ve hanların, hamamların gelirlerini serbestçe toplar, rahatça yerlerdi. Zira cami veya mescitlerin masrafları az olurdu. Böyle vakıf malların gelirleri ve kendileri de hiç bir suretle devlet tarafından müsadere olunamazdı. İstanbulun yarısından fazlasının bina, yahut zemin itibarile vakıf olması bu yüzden.

Vezirler, miraslarını kurtarmak için başka çarelere de baş vururlardı. Devlete büyük hizmetlerde bulunmuş olan Barbaros Hayreddin Paşanın mirası başlıca altmış bin altın ve iki bin köleden ibaretti. Esirlerinden bin tane sile altmış bin altının oğullarına kalmasını temin için, vasiyetnamesinde, kölelerinden sekiz yüzünü padişaha, iki yüzünü sadrazam Rüstem Paşaya bırakmış, aynı zamanda Rüstem Paşaya borç vermiş olduğu otuz bin altını da bağışlamıştı.

En meşhur amirallarımızdan Kılıç Ali Paşa 1587 de doksan yaşında olduğu halde öldüğü zaman (500,000) altın mirası çıkmış ve tamamile hazineye alınmıştı.

Osmanlı vezirleri arasında en büyük mirası bırakan, Rüstem Paşadır. Aslı (Hrvat) tır. Yakışıklı ve heybetli bir adamdı. Sarayda yetişti. Kanunî Süleymanın en sevdiği karısı Hürrem sultandan olan kızı Mihrimah ile evlenerek damat olmuştu. Bir defasında on iki ve bir defasında altı olmak ü-

zere on sekiz yıl veziriâzamlık etti. Gerek (Âli) ve gerek (Hadikatülvü zera) sahibi (Osman) in nakline göre padişah bu vezirini damat edinmek istediği zaman bazı düşmanları:

— Onun bir kalçasında cüzzam var. Demişlerdi.

Cüzzamlı olanlarda bit bulunmadığına dair itikat dolayısıyla haremde bir adam Rüstem Paşanın hizmetine gönderilmiş ve onun çamaşırında bit bulunması üzerine damat edinilmesine karar verilmiştir. Bu münasebetle eski bir şair şunu yazmıştır:

**Olcak bir kişinin bahtı kavi, talihî yâr,
Kehlesi dahi mahallinde onun işe yarar.**

Peçeviye göre Osmanlı devletinde rüşvet usulünü koyan Rüstem Paşadır. Lâkin insafli rüşvet alırmış! Meselâ Mısır valiliği için (10,000) altın tayin etmiş ve diğerleri için de bir tarife yapmış. Vilâyetlerin gelirlerini pek iyi bildiğinden bunların da miktarları insafliymiş. Çok gönderenler olursa bir kısmını geri yollarmış. Hattâ devletin az varidatlı yerlerinden sayılan Erzurumdan, buranın beylerbeyi, beş bin altınla bir cins at göndermiş te Rüstem Paşa atla üç bin altını almış, üst tarafını:

— Ol mansıbın bundan ziyadeye tahammülü yoktur.

Diyerek iade etmiş:

Öldüğü zaman bıraktığı mal ve para bizzat Sokullu Mehmet Paşa tarafından yazdırılmış ve Türk tarihçileri buna dair malûmatı o defterden almışlardır. Okudukça insanı hayrete düşüren bu büyük servetin başlıcaları şunlardır:

Rumelide ve Anadolu'da (1000) kadar çiftlik, (476) su değirmeni, (2900) muharebe atı, (1160) deve, (780,000) tane bir veya bir kaç kuruşluk gümüş para, (170) köle, (130) u altın yaldızlı olmak üzere (8130) el yazması kur'anıkerim, (5000) muhtelif kitap, (80,000) tülent, (5000) kürklü ve sırmalı kaftan, (1100) sırmalı külâh, (2900) yük yün, (2000) cübbe, (2900) zırh, (1500) gümüşlü miğfer, (600) gümüş eğer, (500) altın eğer, (130) altın özenği, (860) altın kabzalı kılıç, (1000) gümüşlü mızrak, (33) elmas ve yakut gibi mücevher, (70,000) altın (1000) yük kadar ham ve işlenmiş gümüş külçesi...

Hammer tarihine göre Rüstem Paşanın sarayında bulunan para bin yükü. O vakit yüz milyon kuruş, yahut iki milyon altın demektir. Bugün için yirmi milyon liradan çok tutar.

Hayır yapmasını seven bir adammış. Ağzından her çıkan söz mutlaka bir emir olurmuş. Hiç gülmezmiş ve bu yüzden zamanın şairleri onun hakkında hicviyeler yazmışlar.

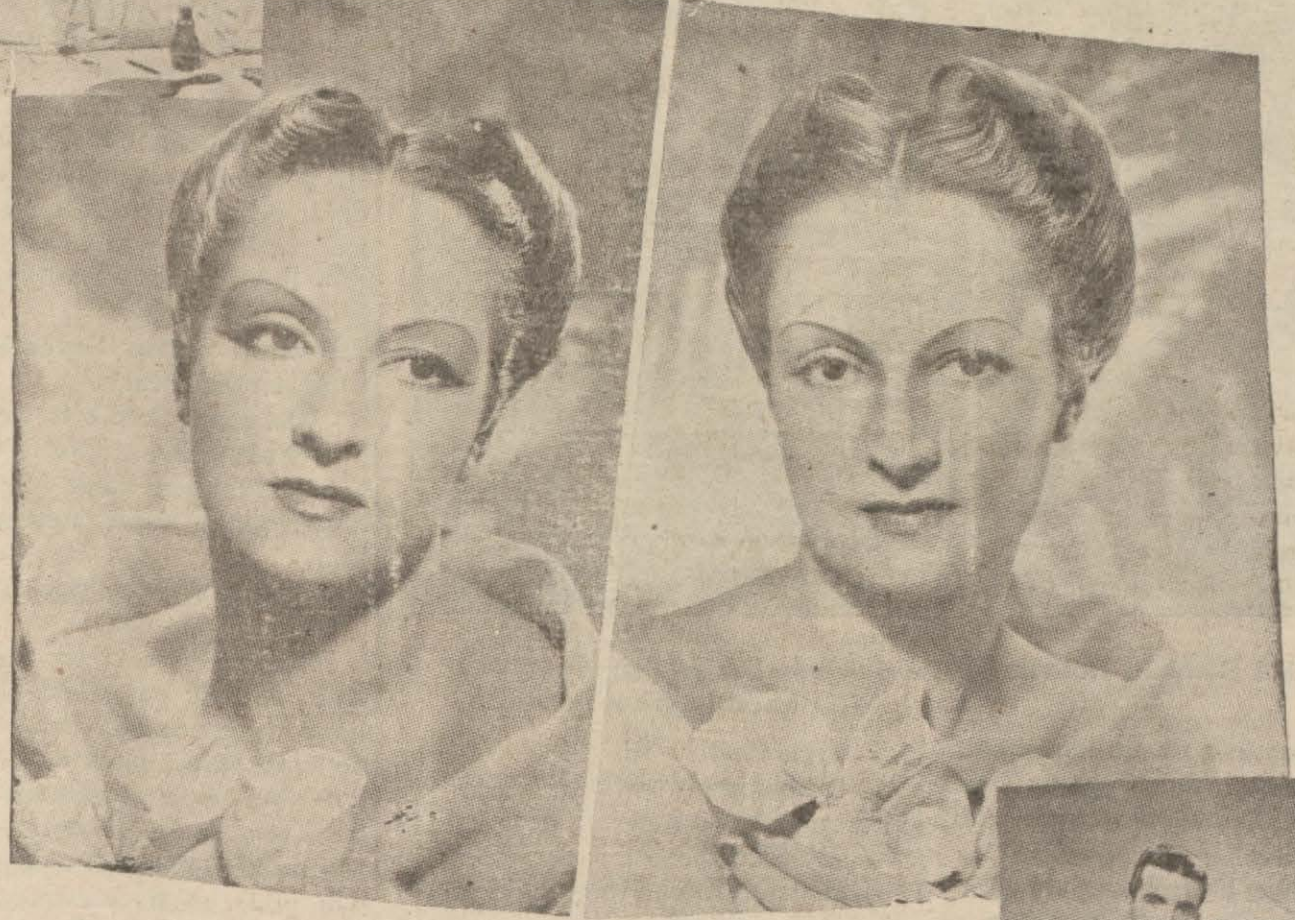
Uzunçarşındaki Rüstem paşa camii onun ölmünden sonra vasiyeti üzerine yapılmıştır. Mimar Sinan'ın eserlerinden olan bu caminin alt katı dükkânlarla doludur. Bütün duvarları çinilerle kaplanmıştır ve pek muhteşemdir.

Turan Can

KADIN

Göz kapaklarının boyanması

Boyaniş şekline göre yüzün manası değişir

Önce göz kapaklarınızı boyamakla yüzünüze nasıl bir mana vermek, ne gibi bir değişiklik yapmak istediğinizi kararlaştırmalısınız. Sonra bu manayı veya değişikliği temin edecek şekli tesbit etmelisiniz. Daha sonra da ellerinizi bu boyamayı icap ettiği gibi yapmaya alıştırmalısınız.

Bu üç şeyden birinde tereddüdünüz varsa, seçtiğiniz şeklin yüzünüze gi-deceğine, yahut ellerinizin mahareti ne güvenemiyorsanız bu işe girişmek-te biraz daha sabırlı olmalı, iyice ha-zırlanıp sonra tatbik etmelisiniz. Çünkü tesadüfe bağlı bir göz boyama dai-ma beklenenin aksini verir.

Bütün güzelliğe ait şeyler gibi şüp-

he yok ki burada da şahsi zevk büyük bir rol oynar. Fakat bu zevke yardımcı olabilecek bazı esaslar da var, tabii. Bunları okuyucularımıza meşhur mak-yaj mütehasssıslarının birinin ağzından dinletmeyi enteresan buldum.

Soldaki resimde: Bütün göz kapağı boyunca çok dar bir gölge şeridi ge-çirmek yüze tatlı, hülyalı bir mana ve-rir.

Sağdaki resimde: Burnun hemen iki yanından başlayarak göz kapağının ortasına kadar kaşla göz arasında şakul bir şekilde boyamak yüzü esrarlı gösterir. Bu tarz aynı zamanda yüzü bey-zileştirir.

Bunların dışında çıkık gözlerle mah-

sus bir tarz daha var: Biri kaşın hemen altından, bir de gözün hemen üzerin-den bütün göz boyunca dar birer gölge şeridi geçirip bunların arasında kalan göz kapağını hiç boyamamak. Bu, göz kapağını hafifçe şişkin göstererek gözün fazla çıkıklığını gizler.

Biraz da yemek

Sebze çorbası

Çorba muhakkak ki baş yemektir. Bizde ekseriyetle birkaç nevi çorba yaparlar. Fakat başka memleketlerde çor-balar çok muhtelif şekillerde yapılır. Hemen her yemekte yenen çorbayı de-ğişik değişik çeşitlerde yapmak lüzum-ludur. Çünkü aynı çeşit çorbadan çor-buk bıılır. Bugün size sebze çorbası-nın nasıl yapılacağını tarif edeyim, bu çorba çok lezzetli ve yapılması da kolaydır.

Bir tencereye iki yemek kaşığı sade yağ koyup iyice kızdırınız. Bir kök ke-revizle, biraz maydanoz, bir soğan ve bir tane patates soyup dilimleyiniz. Bu kızırgan yağın içine atınız. Biraz kav-rulduktan sonra içine bir parça un ka-tınız. Un helva gibi sararıncaya kadar çeviriniz. Lâzım olduğu kadar su ilâve ediniz. Tuz, biber atınız, pişiriniz.

Alelade su yerine et suyu da konu-labilir. Ve daha iyi olur. Bazıları bu çorbaya bir baş ta prasa koyarlar. Fa-kat herkes hoşlanmaz.

***

Soslu karnabahar

Karnabaharı hiç parçalamadan tuzlu suda kaynatmalı. Yumuşayınca ateşten indirmeli. Bütün olarak tabağa alıp üstüne şu sosu dökmeli.

Bir yemek kaşığı yağda bir yemek kaşığı unu karıştırarak yavaş ateşte kızartınız. Un kokusu geçinceye kadar.

Buna bir fincan süt ile biraz tuz ve kırmızı biber, bir fincan da evvelce kaynatmış karnabaharın suyunu karıştırmış. Ateşin üzerinde iken iyice karıştırdıktan sonra indiriniz. İçine iki üç yumurtanın sarısını ve yarım limonun suyunu ilâve ediniz. Bunu tabağa aldığınız karnabaharın üzerine dökünüz.

Limonun miktarını istediğiniz şekilde azaltıp çoğaltabilirsiniz.

Şık bir tuvalet modeli

Siyah dantelden akşam tuvaleti. Ya kasındaki çiçekle sentür kırmızı ka-difedendir. Genç bayanlara çok yaraşan, sade ve şık bir tuvalettir.

İSTANBUL

Foto Suat Tenik

Her devirde üzerine beşeriyetin alâkasını giddetle çeken en mühim dünya şehirlerinden biri de İstanbuldur. Bu alâka muhtelif membalardan kuvvet almakla beraber daima aynı ehemmiyetle kendini gösterir. İstanbul ismi; her duyanın tecessüsünü tahrik etmiş, anlamak ve öğrenmek ihtiyacını telkin etmiştir. İstanbul bu alâkaya cidden lâyık, sonsuz bir hazinedir.

Bu değer nereden geliyor?

Sualin cevabını verirken politika mevzularını bir tarafa bırakmağın tercih edeceğimiz. Maksadımız seyahat psikolojisi bakımından İstanbulun ehemmiyetini izah etmektir. Bu takdirde coğrafi vaziyet tabiat, tarihin ihatasına girdiği gündünberi üzerinde kurulan medeniyetlerin üst üste yığılan ve yanyana sıralanan pek kıymetli asâr bakiyesi başlıca mevzularımızı teşkil edecektir.

TARİHE BİR BAKIŞ

Hafızamızı harekete getirmek için İstanbulun tarihine pek hafif bir teması fidesiz bulmuyorum:

Malûmdur ki İstanbulun doğuşunu müverrihler milâdın 330 uncu yılından sayarlar. Konstantin burasını o sırada zapt etmiş, şehre kendi ismini vermiştir. Fakat tarihin ışığı bize daha ilerilerini gösteriyor. Milâttan 9 - 10 asır evvel menseleri ve hüviyetleri henüz anlaşılmayan Lygolar balıkçılık maksadile Haliç ile Marmaranın birleştiği sahada yerleşmişlerdi. Onlardan sonra birkaç asır bu ufukları yine sükküt ve nisyanın kalın perdesi örter.

Milâttan evvel 660 yılına doğru yeni bir yurd kurmak gayesile Atina civarında kâin Megare şehriden kalkan bir muhacir kafillesi (Byzas) adında bir başbuğın kumandası altında Şimale doğru ilerliyerek emellerine uygun buldukları Lygosu zabt ile kumandanlarının ismini şehre iktisad etmişlerdir. (Byzance) ismi İstanbul bu radan âlem olmuştur. Milâttan sonra ikinci asrın sonlarında Romalılar buralara kadılar taşıyorlar. İmparator Semtime - Sévère şehri zabt ve tahrip, sonra da yeniden daha güzel inşa ediyor. Bundan itibaren İstanbul büyük bir medeniyetin beşiği olarak inkişaf yoluna giriyor, ve asıl tarihî değerini kazanmağa başlıyor. Sarayburnunda yapılan büyük surun mühim kısmı, bir tiyatrunun temelleri ve inşasına Spetime - Sévère'in başladığı ipodromun bazı parçaları ikinci asırdan kalmıştır.

Büyük Konstantin artık şehri zapt etmiş tir. İpodromu tamamıyor, Çemberlitas, Binbir direk, Sarayburnundan Etyemeze kadar devam eden surlar dördüncü asrın hâlâ ayakta duran kıymetli eserleridir. Bu surların üzerinde Konstantinin; büyük bir alayın başında yürürken elindeki yalın kılıçla şehir hududunu nasıl işaret ve tayin ettiğinin hayalini sezmeğe mümkündür.

Dördüncü asrın sonlarında büyük Roma imparatorluğu ikiye ayrılıyor, artık Şarkı Roma imparatorluğu, payitahtı İstanbul olarak müstakillen teessüs etmiştir. İlk imparator Arcadius, bugün aksâmi enkaz halinde mevcut bulunan dünyanın en büyük zafer takını kuruyor. Beşinci asrın ilk yarısı hâlâ mevcut meşhur surların inşasına şahit olmuştur. Bu devrede putperestlikle Hıristiyanlığın nüfuz ve galebe mücadelesi başlar. Hıristiyanlık galebe çalmış, Bizans karakteri, Bizans medeniyeti Roma zihniyetini tamamen istihlâf etmiştir. Bundan sonra şehri süsleyen büyük âbideler Hıristiyan medeniyetinin tesiri altında mabetler şeklinde tecelli ediyor. Başta Lâtintler olarak eski istilâların kötü örneklerine rağmen Türklerin kadirşinas ihtimamı ile hâlâ ilk mamuriyetini saklayan ve bütün

YAZAN:

Muhittin Üstündağ
İstanbul Vali ve Belediye Reisi

dünyanın gözlerini hayret ve takdir ile kamaştırın Ayasofya yer yüzünde en eski Hıristiyan katedrali olarak bu devrin mahsulüdür.

Bizans saltanatının devamınca İstanbul devir devir genişlemiş, büyümüş, yüksek bilgi ve zevklerin ilhamile mensup olduğu devir medeniyetinin en güzel örnekleri ni vermiş ve zaman zaman da rıya, menfaat, taassup ve dar siyaset düşüncelerinden doğan beşerî delâletin en kötü tezahüratına sahne olarak yerli halk ve yabancılar tarafından yıkılmış, yakılmış, çalmış; bir çok kıymetli eserler tahrip edilmiştir.

Bu med ve cezrin plânçosu yine büyük ve çok zengin bir mirasla kapanmıştır. Roma, Bizans, Lâtin, Ceneviz, Venedik ve Arap eserleri olarak ikinci asırdan on beşinci asra kadar her devre ait yirmiyi geçen mabet birçok sütunlar, su kemerleri, sarnıçlar, surlar, saraylar bakayası, ipodromdan bazı parçalar, kuleler ve ilâh, kıymetli bir hazine teşkil eder.

TÜRKLER İSTANBULDA

Artık ibda kabiliyeti sönen ve hayatiyeti kalmayan Bizanslıların elinden on beşinci asrın ortalarında Türkler İstanbulu alıyor.

Dinmek bilmiyen bir yükselme şevk ve neşesi içinde el koydukları günden başlayarak Osmanlıların inhitat devirlerine kadar şehrin bünyesine o kadar canlı medeniyet âbideleri kurmuşlar, üzerine kendi varlıklarından o derece kuvvetli ve çok değerli damgalar vurmuşlardır ki bu gün umuşiyet itibarile ilk bakışta İstanbul tamamen bir Türk şehri manzarasını almıştır. Sayısı pek uzun sürecek olan camiler, çeşmeler, su yolları, su kemerleri, su bentleri, çarşılar, hamamlar, hanlar, saraylar, mezarlar, kaleler, medreseler, müzeler şeklinde Türk inşâ dehasının verdiği örnekler ve şaheserler sayı ve kıymet bakımından Bizans eserleriyle muvaffak bir rekabet halindedir. Müzelerin pek büyük kıymeti üzerinde bilhassa durmak pek yerinde bir hareket olur.

Bütün bu söylediklerimizden maksat İstanbulun tarihini yapmak ve üzerinden geçen medeniyetleri mukayese etmek değildir. Hedefim İstanbulun eski ve çok kıymetli eserler bakımından ne azametli bir yekûna sahip olduğunu tebarüz ettirmek tir. Bunun misline hiç bir yerde tesadüf edilemeyeceğini söylemek mübalâğalı bir iddia olmaz sanırım.

Bünyesini teşkil eden her zerresinde otuz asırlık yâdi tarihinin buğusunu adını adım teneffüs etmek mümkündür. Şehrin sokaklarında, eserlerinde insan ruhunun ve hayatiyetinin iyi ve kötü her türlü tecelliyatı bir tayf halinde doluyor gibi sezilir. Büyük insan başarılarının taşıdığı iltihâr ve saadet avazeleri büyük zafer alaylarının mağrur tantanası, ihtilâllerin, kitâllerin kanlı çığılığı, medeniyetlerin çökmesinden yükselen yaşlı çıkırık ve her nevi hayat şevk ve neşesinin kıvrak kakhahaları tarihin derin dehlizinden kulaklarımızın içine akıyor sanırsınız. Tesisleri, mensup olduğu devirlerin vasıtalarına göre pek kısa zamanlara sığdırılmış olan eserlerin azameti karşısında insan iradesinin muvaffaklığı yet uğurunda yarattığı ilâhî hamleleri fikir

lerin, zevklerin ve san'atın yükselme cüm-büşü, ruhunuzun içinde asil insanlık zevklerini okşayan bir melek kanadı olur. Bu suretle kendi ferdi varlığını asırların eze liyetine bağlamış, tarihin 3000 yıllık seyri ni yaşamış olursunuz.

ATATÜRK DEVRİNDE

Bütün bunlarla beraber günün tarihi, dikkatinizi ve heyecanınızı kendi cazibesine çekmiştir. On yedi yıldanberi Türkiye'nin göklerinde hakikî bir güneş gibi yükselen Atatürkün; Osmanlı imparatorluğu ile birlikte devrilmeye başlanmış bir memleketi; heybetli sayhâ ikazile ayağa kaldırmasında ve ölümlü döşegindeki koca bir milleti ruhunun membaandaki tükenmez irade kuvvetile dip diri yeniden hayata vermesindeki ilâhî kudreti; deha ve tükenmez metanetle tek bir neslin mahdut varlığı içinde devirler yıkıp devirler yaratan ihtişam ve azameti, ölmüş sanılan bir milletin mezar taşını altından yeni bir medeniyetin yüksek kademelerine atılmasındaki ulvî hamleyi İstanbulda da vuzuhla göreceğiz ve takdir fırsatını bulacağız.

İSTANBULUN GÜZELLİĞİ

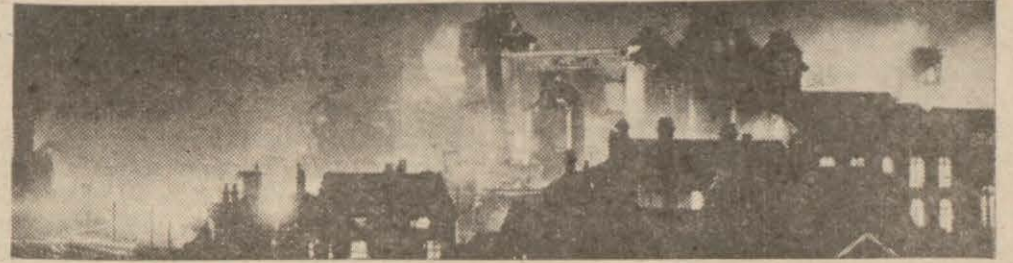
Fakat İstanbulun cazibesi, serveti bu say dıklarım ile bitmez, ancak başlamış olur. Bu rada tabiatın cömert eli güzellik içinde insan ruhunu mest ve mebhut edecek bediâlar yaratmakta muhakkak israf etmiştir. Işık, renk, şekil, havada, suda, toprakta ayrı ayrı ve hep beraber öyle bir âhenk içinde imtiyaz etmektedir ki bunu tasvir edecek belâğat yoktur. Bu ilâhî güzelliğin ebedî akislerini her yerde bulacağız. Ebedî güzel bosforun derin, hülyalı akışına bakınız. Bu denizden nehrin veya nehir denizinin bütün görülmemiş cilveleri, bazan berek duru yeşil, kâh koyu, derin lacivert renklerinin kalbe heyecan, akla durgunluk veren ihtişamında bulacaksınız. Mehtaplı gecelerinin rüyası bütün hayatınızı dolduracaktır. Öyle gurupları vardır ki onun müvacesesinde dil tutulur, söz bir ifade vasıtası değildir. Ruhların çılgın tahassüsü size kanamadığınız zevklerin heyecanını sunar, bilhassa gurupla beraber ve gurubu müteakip İstanbulun (Silhovette) i görmiyenlerin tahayyül edemeyecekleri bir güzellik ve teması zevkine doyulmayan ruhani bir lezzettir. Fakat daha ne kadar sayalım; Sarayburnu, Üsküdar, Cihangir, Yıldız, Çamlıca, Haliç, Kalamış, Moda, Adalar ilâh... ve ilâh... bunlar biri birisi güzellik yarışına çıkmış, bir tanesi her hangi bir şehre zinet ve kıymet verecek değerde pırlantalar. Yaz rüzgârlarının letafeti ve güneşinin feyzi cana can katar. Plajları hele Floryası bir neşe ve sıhhat kaynağıdır.

Bana lütfen itimat buyurunuz. Kelimenin bütün mânâsile İstanbul hakikaten bir hazinedir. Ve sanki tabiat dünya yüzünde onun başka bir eşini ve örneğini gözlerden kiskanmıştır. Bu güzellik içinde coğrafi mevkîinin hususiyeti de âşikârdır. Garbin şarka, Şarkın garba açılmış bu penceresinden bir darbe nazarla hem Asya'yı, hem Avrupayı temaşa etmek, bir ayağınız Avrupada iken ötekini Asyaya vattmak gibi tanınmamış hazların âşinası olursunuz. Ancak söz ve kulak; bu eserlerle onları yaratan milletlerin ruhunu ve tabiatın güzellik nümayişini tanımak iştiağında bulunan insan vicdan ve izanına, vuzuhla telkin etmek kifayetine malik değildir. Her âbide büyük bir hâdisenin veya tahassüsün maki ve mânâsını bünyesinden taşıyan canlı bir tarihidir. Kitap sahifelerindeki tarih tek başına öğretme kıymetini, ancak yaz-

Sanayi bahisleri :

Çelik sanayiinin milletler için büyük ehemmiyeti

Karabük çelik fabrikalarının tesisi münasebetile bu nevi sanayiinin tarihini tetkik edecek olursak görürüz ki İngiltereyi İngiltere yapan, Almanya'yı sanayice İngiltere derecesine çıkaran hep kömür madenleri ve çelik sanayiidir

İsmet İnönü hükümetinin memleketi sanayileştirme yolundaki gayretlerinin en mühimlerinden biri, hattâ birincisi bu defa (Karabük) te tesisine teşebbüs edilmiş olan çelik fabrikalarıdır.

Hükümetin bu bapta asil muvaffakiyeti, bu çok mühim işi bir İngiliz gruppuna yaptırmak imkânını temin etmiş olmasıdır.

İngilizler, hattâ bugün bile çelik sanayiinde dünyanın birinci milleti adolunabilirler.

(Hattâ bugün bile) diyoruz, çünkü çelik sanayiinde bugün İngiltere ile boy ölçüşen yeni milletler yetişmiştir, ki bunlar da evvelâ Almanya, sonra Amerika, daha sonra da Japonyadır.

Zaten Almanya'yı da bugün dünyanın en kuvvetli sanayi memleketlerinden biri haline getiren hep çelik sanayiidir.

Bir memleketin çelik sanayiinde kuvvetli bir mevki sahibi olması için ise iki büyük tabii membaa malik bulunması lâzımdır, ki bunlar da kömür ve demir madenleridir.

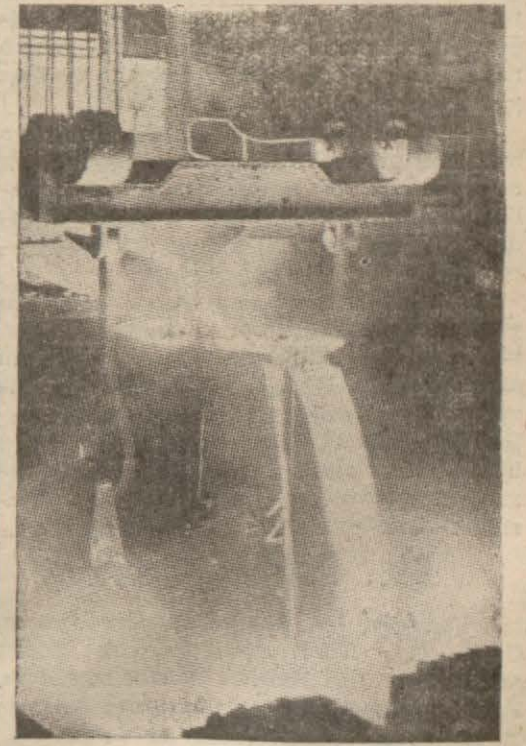
İngiltere adası, birçok cihetten tabiatın lütuflarından mahrum olmakla beraber birkaç mühim nimetine de nail bulunmaktadır ki bunlar da topraklarında kömür ve demirin pek mebzul olmasıdır. İngiltere bu mebzuliyet sayesinde ki on dokuzuncu asrın nisfına doğru sanayiinin her sahasında maki necilik teessüs ve taammüme başladık tan sonra memleketine tabiatın bahsettigi demir ve kömür hazinelerinden istifadeye koyulmuş ve makine imalinde dünyanın birinci memleketi imti yazını ihraz ederek bu imtiyaz sayesinde yarım asırdan fazladır iktisad sahasında gene chana hükümlanlık etmek payesini ihraz etmiştir.

Almanya'ya gelince, bu memleketin topraklarında da kömür ve demir madenleri İngiltere derecesinde bol olmasına rağmen Almanlar 1870 senesine kadar bu madenlerden istifadeyi düşünmemişlerdir.

Fakat 1870 - 1871 harbinde Almanlar Fransızları ezerek muzaffer olduk tan ve onlardan beş milyar tazminat aldıkları sonra bu zaferin verdiği şevk ve neşe ile memlekette çelik sanayiini tevsiye başlamışlar ve 30 ilâ 35 sene zarfında İngiltere derecesine vâsıl olmuşlardır.

O derecede ki 1914 de harbi umumî zuhur etmemiş olsaydı da, Almanya mesele daha beş sene fırsat bulsaydı, Alman milleti topraklarındaki demir ve kömür sayesinde çelik sanayiinin her sahasında İngiltereyi geçecek, Alman zirhları adet ve kıymet itibarile İngiliz harp gemilerine tefevvük edeceklerdi. Zaten 1914 de İngiltereyi de, Almanya'ya karşı ilân harbe sevkeden başlıca sebep, hiç şüphesiz, Almanların İngiliz sanayiine nihayet bu tefevvuku ihtimali ve tehlikesi teşkil eylemiştir.

Türkiyeye gelince, memleketimizin dıklarının bu günkü hayatta izi kalmamış olmasına veya kalan kısımlardan doğruşu huruş ile yarattığı tabii güzelliği, geniş bir misafirperverliğin sâkin ve gösterişsiz deraguşu içinde temaşa etmek katlanmağa değer bir zahmettir.

İngiliz çelik fabrikalarından birinin içi

tabii birçok zenginlikleri arasında bir de kömür ve demir madeni hazineleri, ne malik bulunmuş olması bizim için hakikaten büyük bir nimettir. Vâkıa bu nimetten istifade etmesizsin biz çok geri kaldık, çok zaman kaybettik. Fakat son bir asır zarfında Avrupanın Türklere karşı reva gördüğü bin türlü tazyikler ve itisafat karşısında memleketimizde çelik sanayiini gibi muazzam sanayi değil, hattâ bir dikiş iğnesi fabrikası tesisine bile imkân olamayacağı tabii idi. Nihayet cumhuriyet hükümeti, vakti merhunu gelince bu sahada da ileri atılmak gayret ve dirayetini göstermiş bulunuyor.

Yukarıda da söylediğimiz gibi bu mühim teşebbüste en ziyade sevinilecek ve ümide düşülecek cihet ise, çelik fabrikalarımızın tesisinin İngilizlere havale edilmiş olmasıdır.

İngilizler, siyasî meselelerde belki yalnız kendi menfaatlerini düşünür bir milletlerdir. Fakat iktisad ve sanayi sahasında giriştikleri işlerdeki ciddiyetleri ve dürüstlükleri de gene dünyanın malûmudur. Bu itibarla (Karabük) teki çelik fabrikalarını tesise başlamış olan İngiliz gruppunun bu işi, taahhüt ettiği müddet ve şekilde intaç edeceğine kat'i nazarla bakabiliriz.

Çelik sanayiini memleketimizde bihak kın teessüs ve inkişaf ederse, Türkiye Şarkı Avrupanın en mühim sanayi memleketlerinden biri derecesine çıkabilir. Bizde amelele ücretleri, Almanya ve İngiltereye nisbetle çok ucuz olduğu gibi kömür ve demir madenlerimiz de mebzul ve bereketli olduklarından, iktisad ve ticaret kaidelerine hakkiyle riayet ederek fabrikalarımızı işletecek olursak mesele Romanya, Bulgaristan, hattâ Yugoslavya ve Yunanistan gibi (Devamı 11 inci sayfada)

Okuyucularımıza karşı dürüst kalmak için hemen ilâve edeyim ki, şehir dahilî yollar şimdiki halde size alıştığımız konforu maalesef veremez. Bunların pek yakın da tanzimi mukarrerdir. Cihan edebiyatında İstanbul (Dünya melikesi) olmuştur. Atatürk devri onun bu vasfını koruyacak ve ebedileştirecektir.

Teşkilâtı Esasiye Kanunu

Millet Meclisinde kanunun bazı maddelerinin tadili etrafında yapılan müzakereleri aynen neşrediyoruz

- 6 - (*)

Şimdi Halil Menteşenin teknik olarak bahsettikleri noktalara gelelim. Liberal propa-
paganda Türkiye'de yapılmıyacak mı? Encü-
mün başkanı benim de dahil olduğum en-
cümün arkadaşlarımız namına cevabımı-
zı verdi. Ben bu izahata biraz daha şümul
vermek isterim.

Yeni hükümler anayasaya geçerken bun-
ların münaharini uzun uzun metne sokmaya
kanunun konstrüksiyonu itibarıyla imkân
yoktur. Fakat bir nokta pek açıktır ki, şim-
diye kadar ana kanunun temellini teşkil et-
miş olan Cumhuriyetçilik aleyhine yurt için-
de hiç kimsenin hiç bir faaliyette bulunma-
sı caiz olmadığı gibi şimdiden sonra da Cum-
huriyetçiliğin nakızı olan saltanat lehine bir
hareket; hiç bir kimsenin bir hareket sadır
olamayacağı gibi, Teşkilâtı Esasiyenin umu-
mî bünyesinin teyidatı altında olarak milli-
yetçiliğin nakızı olan beynelmileçlik ve halk-
çılık nakızı olan imtiyazlılık veya smifçilik
ve devletçiliğin nakızı olan liberalizm, lâik-
liğin nakızı olan klerikalizm ve inkılâpçılığın
nakızı olan itricca lehinde hiç bir faaliyet
yapılamayacaktır.

Bu esasların Kamutayca kabulünden sonra
memleketin sosyal, kültürel ve siyasal hiç bir
sahasında ne tek adamın ne de cemiyet ha-
linde herhangi telkin veya teşebbüs hallin-
de hiç kimsenin faaliyette bulunması ifa edemeye-
ceklerdir. (Bravo sesleri, alkışlar)

Bir Anayasa Kanununa madde konurken
yazılan ana hükümlerin münaharini uzun
uzun izah, tefsir edici sözler ilâvesine imkân
olmadığını söylemiştim. Fakat Kamutay hu-
zurlunda yapılacak konuşmalarda ki bu ke-
limelerin münaharini bütün halk tarafından
bütün tabak ediciler tarafından anlaşılma-
sını kolaylaştırır. Bu itibarla bu izahlar üze-
rinde müsaadenizle bir az fazla duracağız.

Biz Cumhuriyetçiyiz

Arkadaşlar, biz Cumhuriyetçiyiz diyoruz.
Cumhuriyet Türkiye'nin değişmez Devlet
şeklidir diye Ana Kanuna hüküm koymuşuz.
Fakat Cumhuriyetin bizde tatbik edilen tar-
zından başka çeşitli nevlere de vardır.

Siyasi vahdet

Türkiye öyle bir Cumhuriyettir ki bu şim-
diye kadar Ana Yasaya girmemiş olan ve bu-
gün girecek olan diğer beş vasif ile beraber
bir siyasi vahdet teşkil eder. Meselâ Amerika
da bir cumhuriyettir. Fakat idaresi itibarıyla
büsbütün başka esaslara dayanır. Fransa da
bir cumhuriyettir. Fakat tam liberal bir cum-
huriyettir. Nihayet Müttehit Şüralar Sovyet
Rusya da bir cumhuriyettir. Fakat sınıf hâ-
kimiyetine dayanan büsbütün başka şekil
ve mânada bir cumhuriyettir.

O halde Türk Teşkilâtı Esasiye Kanununda
Türkiyenin yalnız cumhuriyetçi idare e-
dildiğini ve Türkiyenin yalnız cumhuriyet-
çi olduğunu ifade etmekle bugün ilerlemiş
ve incelemiş olan siyasal mefhumların an-
laşılması alanında kâfi bir vuzuh yapmış
olur muyuz? (Hayır sesleri)

O halde bunu herkesin müstereken ve de-
rinden anlamasına imkân verecek bir vuzuh-
la belirtmek gerekir. İşte bu altı vasfın yan-
yana bizim cumhuriyetimizin fark vasfı ve
esasları olarak kanunda zikredilmesi elzem-
dir.

Sonra arkadaşımız bilhassa bir noktayı
ifade ettiler ve dediler ki:

Inkılâpçiyiz diyoruz; Cumhuriyetçiyiz di-
yoruz. Bazı insanlar komünizm faaliyette
bulunurlar. Böyle bir adam hâkim huzuruna
çıkması zaman, evet ben inkılâpçım ve bil-
hassa cumhuriyetçiyim der. Ve inkılâpçı ol-
duğu için komünizm yaptığını söyler bu hu-
susta Teşkilâtı Esasiye Kanununa konmuş
olan vasıflara hizmet vadisinden beni nasıl
olup da muateb edildiklerini ileri sürer.

Hayır bütün vasıflar yanyana mütalea e-
diline ne komünist ve ne de faşist bir hare-
keti bizim rejimimizin derpis ettiği bir in-
kılâp diye ileri sürmeye imkân yoktur. Diğer
vasıfların tamamlayıcı mânâsı içinde bizim
inkılâpçılığımızın farikaları vardır.

Sade cumhuriyetçi veya sade inkılâpçı ol-
uşumuzun değil; diğer ana vasıflarımızın da
başka yerlerde, başka ideolojilerde kullanı-
ldığından ayrı ve bize mahsus mânaları var-
dır.

Milliyetçilik vasfı

Arkadaşlar, milliyetçiyiz, demekle milli-
yetçilik bakımından da bugün dünyada kul-
lanılmış çeşitli mânalar vardır. Meselâ, kan
milliyetçiliğini tatbik ederler.

Bu nevi milliyetçilik bazı yerlerde aktif ve
passif vasıflarla tatbik sahası buluyor. Kendi
kanundan ve kendi irkından olmyanları
yurt dışına atmak veya yurtdaş hakkından
mahrum etmek passif bir kan milliyetçiliğinin
tatbidir. Bir de sınırlar aşırı yerlerde
hattâ kit'a ve deniz aşırı yerlerde mevcut ve
kendini kanından olan insanların siyasal hu-
dud ve birlik içerisinde girmesini ihtiva eden
geniş çerçeveli İredentist milliyetçilik var-
dır. Bu da kan milliyetçiliğinin aktif bir gö-
rüşüdür. Daha bir çok milliyetçilik fikir ve
şekil" i vardır.

Fakat bizim milliyetçiliğimizin ana vasfı
ana yasamızın diğer hükümlerinde ve Cum-
huriyet Halk Partisinin rejim prensipleri i-
çerisinde de belirtilmiştir. Beynelmillel her
cereyan milliyetçilik telakkisine muhaliftir.

Halkçılık

Arkadaşlar, halkçılık diye yer yüzünde ce-

(*) Baş tarafları 25, 26 Şubat ve 2,
4, 8 Mart tarihli nüshalarımızdadır.

şit çeşit teşekküller vardır. Son zamanlarda
sol fikirlerin müstereken çalışmaları için yap-
ılan ve halk cepheleleri diye isimlenen bir
takım siyasal kurumlara rastlarız. Bunlarla
bizim halkçılık telakkimiz münasebeti yok-
tur. Bu kelimenin aslı inkılâbın ilk günlerin-
de partiye ad olarak alınmıştı. Büyük Şef
lisani ile daha o zaman yapılmış olan halk-
çılık tarifi parti programında kemalini bul-
muştur. Bu vasıf yurdu imtiyaz iddiaların-
dan ve sınıf kavgalarından koruyan büyük
ehemmiyeti haizdir.

Sonra lâik ve inkılâpçı telakkiler.
Arkadaşlar, lâik telakkisinin de yalnız na-
zari hayatta değil, bilhassa tabiki olarak da
Türkiyede olan derinlik ve samimilik ile
tatbik edildiği yer dünyada yok denebilir.
Lâisizmi ilim ve politika mevzuu olarak ilk
telâffuz eden insan kütüleri bunların bugün-
kü Devlet şekilleri içinde bile bizde olduğu
kadar incelik ve ciddiyetle tatbik edildiği yer
yoktur. Bu mefhumların bizim tatbik şekli-
mizdeki esas münaharini da gene parti pro-
gramımızda açıkça yazılmıştır.

Halk Partisi ve Devlet

Dikkat buyurulmuştur ki Devlete vasıf ola-
cak yeni hükümlerin münaharini izah ede-
bilmek için hep Parti Programından yardım
alıyorum. Bunun sebebi açıktır. C. H. Partisi
yeni Devletin fikir ve politika kaynağıdır.
Parti liberal devletlerde görülen bir çok par-
tilerden biri değildir. Yeni Devletin hayatı
boyunca derin tecrübelerle plâşmış olan, bü-
nyesinden her zaman Devlete esaslar vermiş-
tir. Bu sebeple devlet vasıflarının anlaşılma-
sı için bütün alâkadarların bugünkü Parti
Programından istifade edeceklerdir.

Bu değişme teşebbüsünün ehemmiyetini
anlamak için söylemeyi lüzumlu gördüğüm
bir noktayı daha tebarüz ettirmek isterim.
Arkadaşlar, müstakil Devlet ve müstakil mil-
let olmak gibi bir üvi dava vardır. Müstakil
devlet ve millet olmak yalnız şu kadar bir
kilometre murabba toprağın üstünde şu ka-
dar milyon halkın kayıtsız ve şartsız yaşayış
ekonomik sosyal ve siyasal sahada çalışması
mânâsına gelmez. Bilhassa bir milletin ve bir
Devletin tam müstakil bir devlet ve millet
olmak için kendi hayatından doğmuş ve ken-
di hayatına uygun kendi öz malı bir rejime
sahip olması lâzımdır. Böyle olmazsa vaziyet
yurdun bir parçası ecebî istilâsı altında bu-
lunduğu zamana benzer. O halde yurdun ha-
yati bir esasını teşkil eden rejim ecebî fikir-
lerin istilâsı altında demektir.

Dünya bugün çeşitli rejimlerin ideolojileri
arasındaki mücadeleye sahne olmuştur. Ha-
yatımıza uymayan dış rejimler bize tesir ya-
pırsa bu, iç hayatımız için tehlikeli olur. Biz
kendi rejimimizi bu tesirlerden korumalıyız.
Konuştuğumuz Teşkilâtı Esasiye müzakerel-
erinden istifade ederek dış tesirler üzerinde
bir az daha durmak yerinde olur.

Arkadaşlar, feodal devrin istirablarından
sonra dünya için her ileri insanlık hayatının
bir mübeşşiri, bir ışığı gibi liberal Devlet dev-
ri doğmuştur. İlk doğuşta bir kıymet sanılan
ve her tarafa kapışa kapışa taklit edilen
bu tip idare, siyasal-haklar tarafından da e-
konomi alanında da öyle şülistimallerle uğ-
radı ki dünyanın hemen hemen her köşesin-
de, bu tip Devlet çürüyor.

Liberalizm

Bu gün liberalizm her yerde ya çökmüş,
tarife intikal etmiş veyahut da sarsıntı nö-
betleri içinde can çekmektedir. Hayata yeni
doğmuş olan Türkiye Devletinin hayatı
için liberalizm çok fena ve çok zararlı bir
unsurdur. Bu gün liberalizm demek hukuk
bakımından bir anarşi; ekonomi bakımından
da bir kısım yurtdaşları diğer yurtdaşlara
istismar ettirmeye açık bir kapı demektir.
Bu, sade yeni ve nizamlı bir Devlet kurup
işletmek yolunda olan bizler için değil, asır-
lık Devletler için bile bir affettir.

Eğer biz sadece kopye edilmiş liberal fikir-
lerle meşbu bir cumhuriyetçi olmakla iktifa
etseydik, güç ve çetin zamanlarımızda yurt
dışından içeriye dökülen zehirlerle memleketi
altüst etmek isteyenlere karşı durabilir
miydik? (Allah göstermesin sesleri)

RASİH KAPLAN (Antalya) — Bâbil kulesi
mi burası?

(Arkası var)

Adli tıp işlerinde Mühim bir sahtekârlık

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Tuhaf bir rapor

Fakat Tıbbi Adlinin mahkemede oku-
nan raporunu, alâkadarlar kadar, a-
vukatlar ve samii de tuhaf karşılıyor-
lar.

Filhakika raporda, Nadinin, akıl has
talığına musap olduğu için, ehliyeti ce-
zaîyesi olamayacağı söyleniyor. Hattâ
rapor bu kararlar da iktifa etmiyerek
daha ileri gidiyor. Ve müşahede altına
alınan Nadinin şimdi iyi olduğunu,
serbest bırakılması lâzım geldiğini, fa-
kat tekrar, delirdiği takdirde gene bir
5700 lira ihtilâs etmemesi için kefalet
le salıverilmesinin muvafık olacağını
anlatıyor.

Emrazi Aklıye hastahanesine müracaat

Ağır ceza mahkemesi bu raporu oku-
duktan sonra, suçlunun vaziyetine
de bakıyor. Deli değil, değme akıllı in-
sanların başaramayacakları düzenlerle
bu paraları ihtilâs eden Nadinin, ehli-
yeti cezaîyesi olamayacağına dair ve-
rilen bu raporu kanaatbahş göremiyor
ve suçlunun bir kere de Emrazi Aklı-
ye hastahanesinde muayenesini münâ-
sip görüyor. Oradan gelen rapor tak-
riben şu mealdedir: «Nadi evvelâhır ak-
lı hastalığına musap değildir. Halen de
değildir.»

Diğer taraftan vak'a Tıbbi Adli mües-
sesine de intikal ediyor.

"Bu imzalar bizim değil!"

Raporun altında Adli tıp reisi Halit,
muavini Fahri Can, müşahedehane mü-
dürü Hayrullah, kimyahane müdürü
Fehmi Rıza Morg müdürü Rahminin
imzaları var.

Mesele Adli tıp müessesesinde mev-
zuu bahsulunca, müşahedehane müdü-
rü Hayrullah: «Fakat biz, bu adamı iyi
ce müşahede altında tuttuk ve akıl va-
ziyetinin sağlam olduğu neticesine var-
dik. Delilik bahsi de nereden çıktı? »
diyor.

Ve Hayrullah raporu gözden geçiri-
yor. Ve imzasına bakınca «bu benim im-
zam değil!» diye hayret ediyor.

Diğer iki müdürle muavin ve reis
de, rapordaki imzaların kendi imzaları
olmadığını, bunların taklid imzalar ol-
duğunu ve raporun da verdikleri rapo-
ra uymadığını, bilâkis taban tabana zıd
mahiyette bir neticeye bağlandığını gö-
rüyorlar.

Bunun üzerine, adli tıp işleri reis-
liğince müddeiumumilik makamına ih-
barda bulunuluyor ve bu işi yaptığı sa-
nılan başkâtip Raif aleyhinde tahkikat
başlıyor.

Tahkikat

Müddeiumumilik, tahkikatla ehem-
miyetli surette meşgul olmaktadır. Ad-
li Tıp Reisiği Başkâtibi, doğrudan
doğruya merkeze bağlı olduğundan, a-
leyhindeki tahkikatın, takibat şeklinde
daha ziyade fi'lileşmesi, bazı kanunî
merasime tabidir. Bu itibarla, müdde-
iumumilik, yaptığı tahkikatı sür'atle
Adliye Vekâletine bildirecek ve bu ka-
nunî merasim hallolunduktan sonra,
takibat daha kat'î filiyat sahasında yü-
rüyecektir.

Başkâtip serbest

Başkâtip Raif, şimdi serbest bulun-
duğu gibi, kendisine isten el çektilir-
miş de değildir. Bununla beraber, ken-
disi bir kaç gündenberi vazifesi başına
gelmemekte, evinde dinlenmektedir.

Suriye gazetelerinde yeni bir terane

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

si aynı halde devam edecek ve Suriye
ile Türkiye arasındaki ihtilâfa Fransa
müdahale etmiyerek bu iki memleketi
başı başlarına bırakacaktır. Makale,
bu son fikri bu kadar sarıh olarak ifa-
de etmemekle beraber bunun böyle ol-
acağını da anlatmaktan hali kalmıyor-
du.

Son günlerde yapılmış olan bu ka-
dar tahrikâtın, gürültülü neşriyattan
sonra bütün Suriye iddialarının netice-
de alması olduğu bu cevap buradaki
nasyonalistlerin çileden çıkarmıştır.

Nasyonalistlerin en müfrit cenahı -
nın mümessillerinden olan Elkabes ga-
zetesi - bu gazete Osmanlı imparator-
luğu devrinde de imparatorluğa karşı
en şiddetli neşriyatta bulunan El Muk-
tabes gazetesinin istihale etmiş şekli-
dir. Bir makale ile bu neşriyatı tefsir
ediyor.

«Demek oluyor ki, diyor; Şarkta Fran-
sanın resmî organı, bizi açıktan açığa
tehdit ediyor. Bu tehdide göre, Cenev-
rede bulunan heyetimiz iki seyden biri-
ni kabul edecektir: Ya kabul, ya red!
Kabul ederse Suriye Sancağı kaybede-
cek, etmezse hem Sancağı kaybedecek,
hem de hürriyet ve istiklâlini!»

Elkabes'in başmuharriri Necip Elris
tarafından yazılan bu makalenin dili
çok acıklıdır. «Fransa, niyetlerini de-
ğiştiriyor mu?» diye kendi kendine sor-
duğu bir sual üzerinde düşünerek ve
bu makaledeki tehditlerden sonra di-
ğer birtakım hâdiselere mâna vererek
kara kara neticelere varıyor: «Fransa
bize diyor ki, ben sizin için harbede-
mem. Sizin için yapılacak şey, İske-
nderun meselesinde ısrar etmeyip, bu
bahsi kaybetmeğe razı olmak ve Allahı
nıza şükredip oturmak!»

Son günlerde burada Vatanilerin e-
hemmiyetle dikkatlerini celbeden ve
onlara birtakım şüpheler veren bir me-
sele de Fransa - Suriye itilâfı ve itti-
fağ muahedesi üzerine Fransa tarafın-
dan vadedilmiş siyasal affı umuminin
ilânındaki teahhürdür. Burada Fransa
aleyhinde yapılmış olan muhtelif kı-
yamlar ve sair sebepler dolayısıyla hap-
se veya nefye mahkûm edilmiş bulu-
nan bir takım Suriyeli siyasî mücrim-
lerin affı hakkında muamelesinin şim-
diye kadar çoktan yerine getirilmiş bu-
lunması iktiza ederdi. Son zamanlarda,
gazetelerin mütemadiyen ortaya atık-
ları bu meselenin henüz neticesiz kal-
mış olması ve bu teahhürü izah için
Fransa tarafından gösterilen sebeple-
rin ipe un sermek kabilinden oluşu
şüpheleri ve aynı zamanda şikâyetleri
arttırmıştır.

Görülüyor ki resmî Fransa, Türkiye
ile yapmış olduğu itilâfı tatbik ettir-
mek için lâzım gelen hareket yolunu
tutmamış değildir. Ancak, bu, mesele-
nin yalnız bir tarafıdır. Bir taraftan işi
böyle tutarken öte taraftan da tavşana
«kaç!» demekten hali kalmıyor. Cenev-
redeki müzakere esasında Suriyeye
hoş görünecek bir iki madde koparmak
la, davanın bir neticeye varıp kapanıp
gitmesinden evvel Suriyede Türkiye
aleyhinde yapılacak tahrikâtın devamı
na yardım etmekle Fransanın istikbal
siyaseti hep kazanacaktır.

Bu hesaplara, hep böyle iki taraflıdır.
Son günlerde Suriyeli islâm gençli-
ği birliği namına uzun bir arıza hazırla-
narak ve muhtelif şubelere mensup
mevnever Suriyeli gençler tarafından
imzalanarak Halepteki Türk konsolosu-
na tevdi edilmiş ve bu arızanın Türki-
ye Vekiller Heyeti ile Türk parlamen-
tosuna gönderilmesi rica edilmiştir.
Bunda İskenderun meselesi hakkında
malûm şekilde tazallüm edildikten son-
ra, Şekip Arslan tarafından Doktor A-
rasa atfedilen sözler üzerinde durul-
maktadır. Doktor Arasa bir münase-
beti olmyan ve burada kat'î surette
tekzip edilmiş bulunan bu sözler üze-
rine tekrar gelmiş olması, yapılmak-
ta olan sistematik tahrikâtın devamın-
dan başka birşey değildir.

Tehdit yolunu tuttular

Halep 8 (Hususî) — Vataniler son
zamanlarda propaganda faaliyetleri-
nin mühim bir kısmını Kuseyir mın-
takasında tefsif etmişlerdir.
Bir zamanlar Kuseyir muntakasında
Vataniler namına yararlık göstermiş o-
lan Halep yakınlarındaki Anden kö-

yünden Şeyh Ahmet adında birini sırf
bu maksatla Kuseyir'e göndermişler-
dir. Şeyh Ahmet elinde martini yanın-
da bir takım kimseler, köy köy dolaş-
makta ve Türkleri iz'âç için elinden
gelen her vasıtaya müracaat etmekte-
dir. Maksadı tahrikâtı yapıp Türkleri
ihtilâl çıkarmaya sevkettir.

Türk köylüsü Şeyh Ahmet ve ave-
nesinin tahriklerine sükûnetle muka-
bele etmektedir.

Vataniler ve manda memurları
halktan Suriye lehine müzaheret göre-
meyince tehdit yolunu tutmuşlardır.

Arap halkı «Sancağı alacağız»
vâdile kandırılıyor

Lâzkiye, 8 (Hususî) — Vataniler
tarafından yapılan tahriklerle bazı Ar-
rap muntakalarında saf halk iane per-
desi altında dolandırılmaktadır.

Bu dolandırıcılık bilhassa; «silâh
ve cepane alacağız, bu suretle Sancağı
Suriyeye ilhak edeceğiz. O zaman
Sancağın toprakları, mahsulleri yağma
edilecek» gibi vâidlerle yapılmaktadır.

İnsanlardan evvel

Hayvanlara mezarlık

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Bu alâkarda dün mütalealarını sor-
duğum alâkadar mütehasıslardan Kâ-
zım ve Rahmi diyor ki:

— Bence, şaşılacak olan nokta, hay-
vanlara mezarlık yapılması lüzumun-
un şimdiye kadar düşünülmemesidir.

Ortada bırakılan bir hayvan ölüsü,
korkunç bir mikrop yığındır. Faraza,
altında hayvan ölüsü yatan bir toprak-
ta otlayacak hayvanların hastalanma-
maları imkânsızdır. Çünkü hayvanlar-
daki mikroplardan bazıları kendileri-
birlikte ölmez. Meselâ şarbon mikro-
bunun basilleri, toprağın altında bile
yedi, sekiz ay yaşar. Bu mikrobu topra-
ğın üstündeki ömrü ise, otuz seneden
fazla sürer.

Tetanos, ve verem mikropları aynı
derecede teklîkelidir.

Bir hayvan ölüsündeki Ruam mikro-
bunun ömrü de hayli uzundur. Hem
Ruam mikrobu insanlara da sirayet e-
debilir. Ve en çabuk öldüren mikropları
elebaşlılarındandır.

Bu itibarları ki, hayvanlara mezar-
lık yapmak fikrinin bütün memlekete,
ve mümkün mertebe hızla sirayetini
temin etmek lâzımdır!

Profesör Mazhar Osman da aynı
fikirdedir. O da:

— Çok muvafık... diyor... Ve ilâve
ediyor:

— İnsanlara mezarlık yapmak, eda
edilmesi zarurî sayılan bir hürmet bor-
cudur.

Fakat hayvanlara mezarlık yapıl-
ması, bizi en müthiş tehlikelerden ko-
ruyacak olan bir harekettir.

Yani, hayvanlara mezar yapmak
zaruretine nisbeten, insanlara mezar
yapmak vazifesi bir fantezi kalabilir.
Bu itibarları ki, hayvanlara mezar
yapmak ta, insanlara mezar yapmak-
tan erken davranılışını teessüfle karşı-
lamak, mantıktan çok uzak kalan bir
hassasiyete kapılmak demektir.

Bu hususta, Şehir Meclisi âzaların-
dan muharrir Selâmi İzzetle de görüş-
tüm. O, İzzetle verilen kararı hiç te
reddütsüz alkışlayan ilk sözlerini, şu
cümlelerle tamamladı:

— «İnsan mezarlığı yokken hayvan-
lara mezarlık yapılır mı?» sualı, dü-
şünceli bir kafadan sadır olmamalıdır.
Çünkü böyle bir sorgunun:

— «Kaldırım yokken, konservatu-
vara ne lüzum var?» kabilinden bir
sualden hiç farkı yoktur. Boynumuz-
da ipeklî kravat yok diye, yalınayak
mı dolaşalım?

Eğer insanlara mezarlık yapılması
lâzımsa, hayvanlara mezarlık yapıl-
ması elzemdir. Çünkü birincisi vıdâ-
nî, fakat ikincisi hayatî bir zarurettir.

Bu yüzden ki, hayvanlara me-
zarlık yapılmasına isyan edeceğimize
insanlara da mezarlık yapılmasını te-
menni edelim!

S. T.

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

5. ci keşide 11 / Mart / 1937 dedir.

Büyük ikramiye: **50.000** liradır...

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (10.000 ve 20.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

DİKKAT:

Bilet alan herkes 7 / Mart / 1937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır.

Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakit olur...

EKONOMİ

Filistin buğday ve mısırdan gümrük almıyacak

Filistin hükümeti Buğdaya ve mısıra koymuş olduğu gümrük resmini kaldırmıştır.

Bu itibarla bu memleketi gönderilecek buğday ve mısırlar kolayca girebilecektir.

Bu yılki Avrupa buğday rekorlarının az olduğu malumdur. Bilakis Türkiye bu sene geçen seneki rekorlarından 500 bin ton fazla mahsul almış olduğundan Avrupalıların bir çok yerlerinden yapılan talepleri karşılamaktadır. Filistin hükümeti yakınlık ve müsait şartlar itibarile bızden buğday ve mısır alacak demektir. Bu hafta içinde talepler yapılması bekleniyor. İhracat Mersin limanından kolayca yapılabilecektir.

Yerli mallar sergisi hazırlanıyor

İktisat Vekâleti bu seneki Yerli Mallar sergisine bizzat alâkadardır. Bu işe de teftiş hey'eti reisi Hüsnü Yaman memur edilmiştir. Sanayi Birliğinin bu husustaki fikirlerini etüd eden Hüsnü Yaman yanına birliğin umumî kâtabi Halidi alarak Galatasaray lisesine gitmiştir. Bu seneki serginin Galatasaray lisesi salonlarında açılması istendiğinden teftiş hey'eti reisi mektebin müdürü Behçetle temas etmiş ve neticede mutabakat hasıl olmuştur. Son vaziyet İktisat Vekâleti yolile Maarif Vekâletine yazılmıştır.

Bu sene bir kaç senedir sergiye girmeyen Sümer Bank ve İş Bankası da pavyonlar açacaklardır. Fakat bunların teşkilâtı geniş olduğundan her iki teşekkül mektebin bahçesinde karşılıklı pavyonlarda bulunacaklardır. İnhisar idaresinin pavyonu da aynı civarda olacaktır.

İstanbul Borsası kapanış fiyatları 8-3-1937

PARALAR		
	Alış	Satış
1 Sterlin	613.00	617.00
1 Dolar	123.00	126.00
20 Fransız Fr.	108.00	113.00
20 Lîret	120.	125.
20 Belçika Fr.	80.	84.
20 Drahmi	18.	22.
20 İsviçre Fr.	565.	575.
20 Leva	20.	23.
1 Florin	63.	66.
20 Çek kuruşu	70.	75.
1 Avusturya Ş.	20.00	23.00
1 Mark	25.	28.
1 Zloti	20.	22.
1 Pengü	21.	23.
20 Lev	11.	14.
20 Dinar	48.	52.
Ruble		
1 İsvç kuruşu	30.	32.
1 Türk altını	1036.	1037.
1 Banknot Os. B.	246.	247.

ÇEKLER		
	Açılış	Kapanış
Londra	616.00	615.
Nev-York	0.7920	0.7933
Paris	17.4525	17.3975
Milano	15.045	15.0732
Brüksel	4.6932	4.7025
Atina	88.7175	88.8618
Cenevre	3.4718	3.4786
Sofya	64.61	64.715
Amsterdam	1.4475	1.4498
Prag	22.7475	22.785
Viyana	4.245	4.2520
Madrid	11.4356	11.4634
Berlin	1.57	1.9750
Varşova	4.1883	4.195
Budapeşte	4.3830	4.39
Bükreş	108.4415	108.6175
Belgrad	34.5775	34.6745
Yokohama	2.7830	2.7875
Moskova	24.90	24.86
Stokholm	3.1485	3.1536

ESHAM		
	Açılış	Kapanış
Anadolu şm. % 60 peşin	00.00	00.00
A. Şm. % 60 vadeli	00.00	00.00
Bomonti - Nektar	0.00	0.00
Aslan çimento	14.55	14.60
Merkez bankası	97.50	97.25

İSTİKRAZLAR		
	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	19.70	19.70
" " I vadeli	19.75	19.625
" " II vadeli	19.45	19.40

TAHVİLÂT		
	Açılış	Kapanış
Anadolu I pe.	00.00	00.00
" I vadeli	39.35	39.50
" II pe.	00.00	00.00
" II va.	39.35	39.50
Anadolu mü. peşin	00.00	00.00

den 500 bin ton fazla mahsul almış olduğundan Avrupalıların bir çok yerlerinden yapılan talepleri karşılamaktadır. Filistin hükümeti yakınlık ve müsait şartlar itibarile bızden buğday ve mısır alacak demektir. Bu hafta içinde talepler yapılması bekleniyor. İhracat Mersin limanından kolayca yapılabilecektir.

İstihlâk maddeleri ucuzlatılacak

İstihlâk maddelerini yüzde otuz nisbetinde ucuzlatmak maksadile bazı iptidai maddelerden gümrük resminin kaldırılması etrafındaki çalışmalar devam etmektedir. İktisat Vekâleti bu işle sıkı surette münasebetler bulunan ve Sanayi Birliğine Ticaret Odaları tarafından yapılmakta olan muamele vergisinin tadili tetkikatının üç gün içinde ikmal edilerek gönderilmesini istemiştir. Aynı zamanda Sanayi Umum Müdür Muavini Abdussamed de İstanbul gelmiştir. Abdussamed dün akşam kadar Sanayi Birliğinde meşgul olmuş ve Birliğin muamele vergisi hakkında hazırladığı etüdü gözden geçirmiştir. Bu akşam tekrar Ankara'ya dönecektir.

Almanlar da balık alacaklar

Piyasaya gelen haberlere göre İtalyan, Yunan, Bulgar ve Romanya balık alıcılarından başka Almanların da piyasamızdan balık alacakları anlaşılmıştır.

Dün piyasaya gelen bu haber balıkçıların sevindirmiş ve derhal harekete geçirmiştir.

Diğer taraftan bazı balık komisyoncularının İtalyan balıkçıları ile anlaşma yaparak İtalyaya balık ihracını âdeti inhisar altına almak istemeleri piyasada tesiri göstermiş ve bunların İtalyanlara münhasıran kendilerinden balık almak şartile ucuz fiatla balık vermek hakkındaki teklifleri üzerine evvelce toriğin çiftini 27 - 30 kuruşa alan İtalyanlar şimdi 9 kuruş teklif etmeğe başlamışlardır.

Balıkçılar aralarında birlik kurmuşlardır. Toriğin çifti 25 kuruştan aşağı düşünce harice balık satılmıyacaktır.

İSTANBUL Ticaret ve Zahire Borsası 8/3/1937		
FİATLAR		
CİNSİ	Aşağı	Yukarı
Buğday yumuşak	6 7,5	6 10
Buğday sert	6 15	6 15
Arpa	4 25	5 00
Çavdar	4 25	4 27,5
Mısır sarı	5	0
Yulaf	4 30	5
Susam	18	18 30
Yapağı Anadol	65	
Peynir beyaz	42 14	42 37
Zerdeva derisi	4850	5200
Sansar derisi	3100	3500
Tilki derisi	600	1200

GELEN		
		Ton
Buğday	315	
Arpa	100	
Çavdar	135	
Un	96	
Fasulye	15	
Mısır	64	
Susam	8	
Yulaf	8	
Yapak	14	

GİDEN		
		Ton
Yapağı	14	
Kuşyemi	8	
İç ceviz	11	

DIŞ FİATLAR		
		Şi.
Buğday : Liverpool	8 9,1/4	
Buğday : Sıkago	135 3/8	sent
Buğday : Vinipek	128	
Arpa : Anvers	129	B. F.
Mısır : Londra	24 10,5	
Keten T. : Londra	12 2,5	
Fındık G. : Hamburg	155	R. M.
Fındık L. : Hamburg	155	

SPOR

Millî küme dışında kalan klüpler bir lik kurdular

***
Dün yapılan içtimada bazı kararlar alındı, yeni maçlar on beş gün sonra başlıyor

Millî küme turnuvası haricinde kalan İstanbulspor, Topkapı, Süleymaniye, Vefa, Eyüp, Beykoz, Anadolu, Hilâl klüpleri murahasaları dün muntaka merkezinde bir toplantı yaparak kendi vaziyetleri hakkında görüşmüşlerdir.

Uzun boylu yapılan konuşmaların sonunda yeni birli khey'eti kurulmuştur.

Bu komiteye Topkapıdan Necmi, Süleymaniyeden Muhtar, İstanbulspordan Hamdi seçilmiştir.

Yapılan fikstüre göre, on beş gün sonra bu yeni likin maçları başlayacaktır.

Alınan kararlar şunlardır:

1 — Sekiz klüp arasında şimdilik bir devreli ve ileride tekrar karar alınırsa iki devreli olmak üzere lik usulünde maçlar yapılacaktır.

2 — Bu maçların yapılacağı stadlar, teşkil edilecek komite tarafından intihap ve tayin olunacaktır.

3 — Maçların fikstürü bu akşam çekilmiştir. Ve bu fikstür merbut listede gösterilmiştir. Her hafta sekiz klüp arasında ve aynı sahada yapılacaktır.

4 — Maçlar, her hafta aynı stadda dört maç olarak yapılacaktır.

5 — Maçlarda bölge nizamnamesi ve lik maçları ahkâmı tatbik olunacaktır.

6 — Bu maçlar için Bölge Başkanlığından bir mükâfat konulması temin edilecektir.

7 — Hakemler alâkadar klüplerin anlaşması ile intihap edilecek; anlaşamadıkları takdirde komite tarafından seçilecektir.

8 — Maçların basılışı sekiz klüp arasında barem esasile taksim edilecek, Bu baremi bölge başkanı tayin edecektir.

Millî küme haricinde kalan takımların fikstürü

Birinci hafta	İkinci hafta
Anadolu-Süleymaniye	İs. Spor-Süleymaniye
Vefa -İs. Spor	Vefa -Anadolu
Topkapı-Beykoz	Eyüp -Beykoz
Hilâl -Eyüp	Hilâl -Topkapı

Üçüncü hafta	4 üncü hafta
Vefa - Süleymaniye	Topkapı-Süleymaniye
İs. Spor -Anadolu	Beykoz -Anadolu
Hilâl - Beykoz	Eyüp -İs. Spor
Eyüp - Topkapı	Hilâl -Vefa

Beşinci hafta	Altıncı hafta
Beykoz -Süleymaniye	Eyüp -Süleymaniye
Eyüp -Anadolu	Hilâl -Anadolu
Hilâl -İs. Spor	Topkapı-İs. Spor
Topkapı-Vefa	Beykoz -Vefa

Yedinci hafta
Hilâl -Süleymaniye
Topkapı -Anadolu
Beykoz -İs. Spor
Eyüp -Vefa

Sanayi Bahisleri

(Baştarafı 9 uncu sayfada)

memleketlerin ve bilhassa Suriye, Irak İran gibi şarktaki komşu memleketlerin çelik ve demir mamulâtı ihtiyacı Türkiye tamamen temin edilebilir. Şu muhtasar malûmat ve izahat sayının İsmet İnönü hükümetinin himmetiyle tesisine teşebbüs edilen çelik sanayinin memleketi edeceği hizmetler hakkında esah fikir vermeğe kifayet eder ümidindeyiz.

Bir başka makalemizde de çelik sanayinin ne demek olduğunu, başlıca demir ve çelik mamulâtı yapan memleketlerin elde ettikleri hâsılatı ve bu işin bugünkü iktisadî ve ticarî kıymet ve ehemmiyetini gösterceğiz.

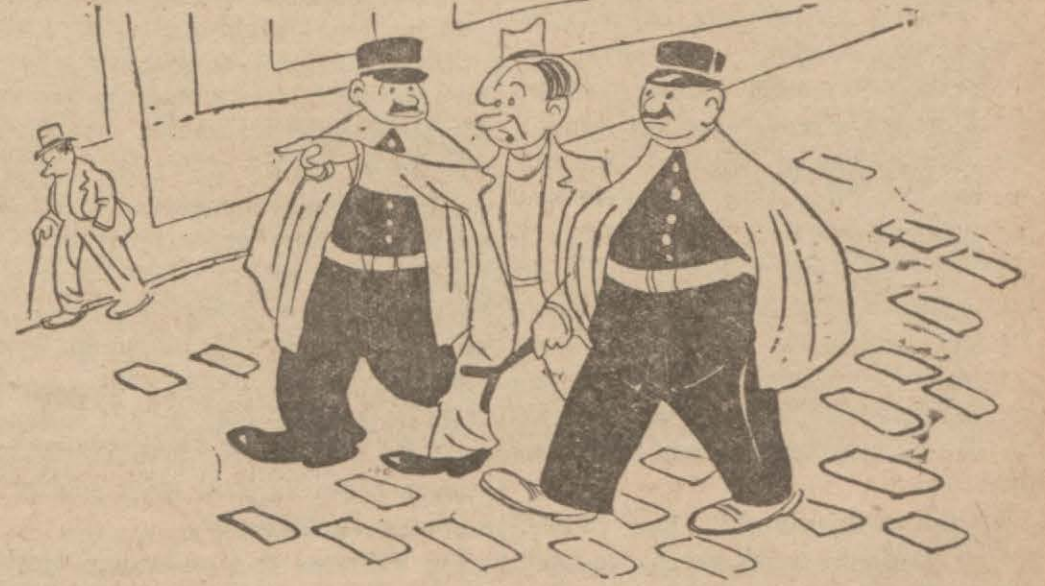
Tıbbî Bahisler :

Bir değnek parçası ile en mahir dedektiflere meydan okuyan adamlar

Madem ki radyestezi sayesinde her şey hallediliyor, o halde bu kadar doktor, bu kadar mühendis, bu kadar polis yetiştirmeye ne lüzum var?

Yazan : Dr. İbrahim Zati

- 2 - (*)

Bugün bütün dünya ilim âlemini alâkadar eden bir mesele vardır: Radyestezi bu hâdiseler gerek madenlerden ve gerekse nebatat ve hayvanat ve insanlardan nebaan eden inşâ esasatı üzerine istinat eden bir keyfiyettir. Türkiye'de bu işle meşgul olan zat Ankara Ziraat Enstitüsü profesörlerinden Bay Samuel'dir.

Şimdi bu mesele bütünü şümüllendiriliyor, yavaş yavaş Radyestezi ile toprak altında maden keşfiyatı yapıldığı, kapalı yerlerdeki şeylerin bulunduğu ve hattâ hastalıkların teşhis ve tedavî edildiği iddia olunuyor.

Bu iddialar doğru mudur? İlk yazısında bunları anlatan doktor sözlerine devam ediyor:

Bu adamlar hırsızların izlerini, canileri ve canilerin saklandıkları yerleri bulabileceklerini iddia etmektedirler ve bütün bunlar bir tek usul ile yapılmaktadır.

Bir sihirli rakkas ve bir sihirli değnek ile.

O halde fizik, kimya, tıp jeoloji öğrenmek için neden bu kadar yoruluyoruz? Madem ki önümüze çıkan lâaletlerin birisi elindeki sihirli rakkas kuvvetile kendisine sorulan bütün suallerimize verdiği cevapların doğru luğunu iddia etmektedir. O halde bu kadar doktor, bu kadar kimyager ve bu kadar polis yetiştirmeye ne ihtiyac var değil mi?

Bazı tarihi hatıralar

Rabdomansın geçmiş asırlarda şöret zamanları olmuştur. Tarih bize çok kıymetli ve fakat maalesef unutulmuş misallerini göstermektedir. Meşhur (Jan İmar Verne) nin sergüzeşti bu münasebetle hatırlanılacak sergüzeşterlerdendir.

1665 senesinde İzer vilâyetinin Senveren köyünde doğmuş olan bu duvarcı bir zaman için elindeki sihirli değnek ile her şeyi keşfettiğine herkesi inandırmıştı.

Toprak altındaki bazı suları tesadüfen keşfetmesi üzerine (ki bu sular o kadar çoktur ki yanılmak ihtimali çok azdır). Derhal şöreti bulunduğu muntakada yayılmış ve bilâhara büyük halk kütlésinin nazarlarını üzerine celbetmeğe muvaffak olmuştur. O derece ki 1692 senesinde Lyonda Ren nehrinin sağ cephesinde tanınmış bir tüccarın karısıyla beraber kendi evlerinin mahzeninde katledilmiş olarak bulunmaları ve polisin katilleri bulamaması üzerine o zamanın adli kuvvetleri Jan Aymarın müavemetini talep etmek fikrini kapılmışlardır. Aymar cinayetini işlendiği yere götürülüp cinayete saik olan hırsızlığın yapıldığı yeri göstermiş ve cinayetin hangi âletle işlendiğini ilk olarak keşfetmiştir. Bu birinci muvaffakiyetten cesaret alan adli kuvvetler bu sihirli sopanın sahibini canilerinin keşif ve takibine yanına bir polis terfik etmek suretile memur etmişlerdir. Aymar «Lione» da bir kaç sokak dolayışından sonra bir bahçevanın evi önünde durmuş ve orada bir takım boş şişeler bulmuştur. Aymarın sopası burada boş şişeler arasında bir tanesinin katiller tarafından içildiğini

göstermiştir. Filhakika derhal tahki kat üç şüpheli adamın o yerde cina yetin işlendiği gün bulduklarını göstermiştir. Biraz ileride bulunan kumun üzerindeki ayak izleri bir başlangıç noktası olmuş ve daima elindeki âletin yardımı ile canilerin çalınmış; bir kayığa bindiklerini bildirmişti. İzleri Sahlons kampına kadar takip edilmiş orada kaybolmuştur.

Aymar daima refakatine terfik edilmiş polis ve daima elindeki sopasının işaretleri ile Beascaire hapishanesine kadar gelmiş ve orada bir küçük kamburun yanına gider gitmez elindeki âlet o kadar gayri muntazam hareketler yapmaya başlamıştır ki Danpandphiniva'lı dülger katillerden birisinin bu adamın olduğunu söylemekte tereddüt etmemiştir.

Aymarın kat'i sualleri karşısında kanbur şaşırması ve kendisinin cinayette methaldar olduğunu, kendisinin kimseyi öldürmediğini ve yalnız kendisinin cinayet anında dışarıda bekçilik ettiği itiraf etmiştir.

Bu neticelerden gözleri kamaşan Aymar polis memurunu katillerin izlerinin kaybolduğu hududa kadar götürmüş ve bu işte kendi rolünün bittiğini söylemiştir.

Halk arasında heyecan pek büyük olmuş ve Rabdomancie'nin harikulade kudreti bu zamanda büyük bir şöret kazanmıştır.

Maamafih Aymar bundan sonra muhtelif vak'alarda tecrübe edilmiş ve her defasında muvaffak olamamıştır. Üzerinde sıkı yapılan bir kontrol neticesinde kendisinin memleketi polis muhitinde bir çok dostları olduğunu ve bunların gösterdiği izleri takip ederek muvaffak olduğu anlaşılmıştır.

Bundan sonra meçhulü keşfeden âsânın pekaz (müridi adapte) kalmış ve yüksek tabaka ve hattâ orta tabaka Fransızlar Rabdomancie'e az kıymet vermeğe başlamış ve nihayet bu ilim de unutulmuştur. Fakat ne de olsa zaman zaman insanlar mucize lâzım olduğundan gene meydana çıkmıştır.

İşte uzun sükün devresinden sonra yeniden âş ve rakkas meselesi tahmin edilmeyecek kadar büyük bir tevessü peyda ederek Radiesthesie namı altında uykudan uyanıyor. Filhakika, şimdiye kadar hiç bir zaman bu ilmin müritleri bu kadar adetçe fazla ve müteaddit olmamışlardır. Ve hiç bir zaman radyestezi uğruna bu kadar çalışılmamış ve yüksek zekâları ve zihinleri bu derece işgal etmemiştir.

Binlerce değnek ve rakkasçılar bize bir çok meseleleri hallettiklerini inandırmaya çalışıyorlar. Bunları mevzu itti haz eden eserler her gün artmaktadır. Gün geçmiyor ki havadis gazetelerinde ve hattâ bazı ilmi neşriyatta bunlara ait yazılara tesadüf edilmesin. Hattâ radyolar bile radyestezinin inanılmaz neticelerinin ilâm ile binlerce dinleyicilerin inancını kabiliyetlerine istinat ederek propaganda yapmaktadır.

Şüphesiz geçen asırlarda bu işin kazandıdığı şörete yardımcı olan ve çok iyi (Lütfen sayfayı çeviriniz)

(*) İlk yazı 6 Mart tarihli nüshamızdadır.

Saffet Sebati

Tıbbî bahisler

tarif edilmiş sebepler halâ mevcuttur ve daima da mevcut olacaktır. Çünkü insan zekâsı anlamaya kadir olamadığı mesedlere karşı daima garip bir meyil duyar. Muamma gibi görünen şeyler her vakit halkı celbetmiştir. Fakat şimdiye kadar misli görülmemiş derecede halkı alâkadar eden ve halkı buna inandıran bu çubuk ve rakkas meselesinde başka âmiller bulunup bulunmadığını tetkik etmek lâzımdır.

Şimdi rakkas ve değnek bu inanışı daha çok fiziki hâdiselerine radyasyon elektrik gibi şeylere istinat ettirmeğe çalışmaktadır.

Membaları, maden ocakları, cinsi yetin taayyünü veya cesetleri bulmak, katilleri, hırsızları veyahut hastalık hâdiselerini bu rakkas sayesinde keşif için muayeneye vazeden şeylerin ahize vazifesini gören âlât üzerine bir takım tesirleri bulunması icap etmektedir.

Demek ki muvaffakiyetle keşfedilen birtakım yeni fizik hâdiseleri mevcuttur. Bu da elektro manyetik mevceldir.

Malûm olduğu veçhile bazı radyasyonlar vardır ki ancak karışık ve nazik âletler tarafından ahzedilebilirler. Bundan istihraç edilebilir ki değnek veyahut rakkas onu kullanan adamla beraber öyle bir sistem teşkil ediyor ki bu teşekkül bazı hususî ve daha tamamîle anlaşılmanmış mevcelleri yakalaya biliyor.

Esasen az bir zamandan beri bütün mahlûkat ve hattâ cisimler daha tamamîle taayyün etmemiş radyasyonda bulundukları tahakkuk etmiştir. Ancak bu meseleye dair olan çalışmaların neticelerini çok yakından tetkik etmek lâzımdır ki birçok defa görüldüğü gibi anlayış kabiliyeti ile radyasyon neşriyatı birbirile karıştırılmış olmasın.

Bu kavrayış kabiliyeti ile radyasyon neşriyatının ne kadar birbirine karışık bileceğini göstermek için misal olarak öyle bir radyo makinesi alalım ki hâli faaliyetinde bulunan bir radyonun neşriyatını alamayan ve radyonun ponas-yometresini o suretle çevirelim ki hoparlör bize yalnız havai ve mevkii parazitleri ıttirsin. Sonra bu parazitlerin ıttilmesine mâni olacak surette anten küçütelim.

Gürültüler tamamıyla kaybolduktan sonra antenin bir ucu bir elle tutulacak olursa derhal hoparlörün harekete geçtiğini görürüz. Bu takdirde şüphesiz anteni eline alan operatörün faaliyeti yalnız antenin kudretini arttırmaktan ibarettir. Ve kendisi tarafından neşilmiş bir mevce yoktur. Eğer varsa da bu şekilde hoparlörden ıttitilen sesler bundan ileri gelmiş değildir. Bununla beraber elektromanyetik ve sair mevceller ve cisimlerin elektrik şarjları tabii hâdiselerin izahında gündüne daha büyük bir rol oynamaktadır. Hattâ bu rol moleculaire fizik

hâdiselerinin izahında bir rol almaktadır.

Tenkît daima hatâya düşmeye mâni olan bir bekkidir. Beni alâkadar eden bu meselede yapılan sayısız fakat ilmi metodlara istinat etmeyen, tecrübe ve neticelere ilmi metotlara alışmış müccerrep hakikate yaklaşmak istiyakı bir türlü teskin edemez.

Radyestezi tecrübeleri için bazı manlık nazariyelerini herşeyden evvel tatbik etmeye çalışalım.

Acaba hangi mekanizma ile radyasyon değneği veyahut rakkası kendi mihverî etrafında döndürüyor. Veyahut muhtelif istikametlerde sallıyor? Ve bu hareketleri zaman zaman tebdile sebep oluyor?

Eğer radyasyon mevcut ise bu radyasyonun bizzat âletleri harekete getirdiği kabul edilemez. Bu halde âlâtı harekete getiren bizzat operatör, yani kullanan adamdır. Ve bu işte en hassas olan uzuv bizzat operatördür.

Radyestezi ile uğraşanlar bilûmum eşya ve bütün canlı mahlûkatın radyasyon neşrettiklerini iddia ederler ve şüphesiz bu doğrudur.

Bu halde ne için kullanılan âletlere bu eşya ve mahlûkattan yalnız biri ve o da âleti kullanan operatörün istediği zamanda müessir olabiliyor?

Doktor Ogüst Lümiyer diyor ki: Son zamanlarda tanınmış pandülist yani rak kasçılardan biri âletini bizim laboratuvarımızda bir çifte desimetre üzerine tutarak rakkasın hareket kudretine istinaden Ron nehrinin o esnada Kiyotyer köprüsü altında kaç metre mikâbı aktığını tayin ettiğini iddia etmiştir.

Ve bu iddiasının doğruluğunun Fransa Nafia Vekâletinin alâkadar dairesinden bu iddiasının doğru olup olmadığının tetkiki kabil olduğunu söylemiştir.

O zaman rakkasın hareketinin o anda uzakça bir mesafeden Ron nehrinden akan su miktarını gene aynı zamanda Liyonun içinden akmakta olan Saon nehrinin suyundan nasıl tefrik edebildiğini kendi kendimize sorduk. Bu vaziyet karşısında rakkasın hareketinin akan sudan ziyade rakkas kullananın dimağından intişar ettiği tebarüz etmez mi?

Vak'alar ve tecrübeler

Tecrübelerden ve hâdiselerden çıkarılan malûmat şayet iyi şerait dahilinde kontrol edilecek olursa onlardan çok mühim ve münakaşa edilmez bir kıymet çıkar.

Ogüst Lümiyer diyor ki: Uzun senelerden beri büyük bir dikkatle radyestezistlerin en mucizeli görünenlerini takip ediyoruz. Bu meseleye dair mümkün olduğu kadar fazla vesaik topladık. Ve birçok hüsnü niyet sahibi radyestezistlerle beraber birçok tecrübe ler yaptık. Şimdi size bunları anlatıcağım:

(Arkası var)

Ziraat bahisleri

(Baştarafı 7 inci sayfada)

da birdenbire yollarını değiştirmesi yağmur yağdırır. İzmitte ıttitim. Orada bu noktaya işaretler (bulutlar adaya işçiler odaya) diyorlar. Yani İzmitten Adapazarı istikametine giden bulutlar havanın yağmurlu olup, işlerin tatil edileceğine işarettir.

Hayvanlar vasıtasile

6 — Kuşların bitlenmeleri, kazların ayaklarını yere fazla vurmaları, arıların kovanlarından ya hiç çıkmamaları ya uzaklaşmamları, hele sineklerin canımızı çok yakmaları, koyunların oynayıp tolaşması, merkeplerin sık sık kulak oynatmaları, kurbağaların pek bağışmaları, kedilerin yalanıp taranmaları, tilki ve çakalların çok ulumaları, karıncaların yuvalarına dönmeleri, horozların vakitsiz ötmeleri, Yunus balıklarının deniz üstünde fazla görünmeleri, -daha ne diyeyim, bir sürü şeyler - hep fena hava alâmetidir.

Nebatlar vasıtasile

7 — Rüzgâr yok iken ağaç yapraklarının sallanışı havanın değişeceğine işarettir. Yonca yapraklarının dikilmesi, sarmaşık çiçeklerinin kapanması, yağmura alâmettir. Herkesin kolaylıkla tanımadığı daha nice nebatlar vardır ki bir barometre kadar hassas iş görürler.

Daha başka

8 — Bunlardan başka ateş alevinin aşağıya doğru dönmesi, havanın değişeceğine işarettir. Gökte yıldızın çok görünmesi, seslerin uzaktan duyulması, romatizmalıların sancılanması keza havanın değişeceğine işarettir.

İşte bütün bunları etrafı gözden geçirir, birbirleriyle olan münasebetlerini de araştırır ve kendinizi alıştırırsanız siz de bir Yakup oğlu Hüseyin kadar havadan bahsedebilirsiniz. Ve inanın ki tabiatın bu işaretleri havayı önceden bilmek için, ellerinde fennî vasıtalar bulunan rasat merkezlerine de hizmet etmektedirler.

Tarımın

Almanyadan yapılan idhâlât listesi

İktisat Vekâleti Almanya'ya verilen sipariş ve gelen malların listesinin sür'atle gönderilmesini istemiştir. Liste bu akşam gönderilmiş olacaktır.

Fransız tiyatrosu Operot kısmında Bu akşam oyun yoktur.

Şehir Tiyatrosu
Tepebaşı
dram kıs nında
9-3-937
akşam saat 20.30 da
UMİT
Yazan: Bernstein
Türkçeye çeviren:
Halit Fahri

Istanbul Eelediyesi İlanları

	Muhammen bedeli	İlk teminat
5 Formadan ibaret 1000 tane ilk okullara yardım işleri kılavuzu	110	8,25
Fatih levazım anbarında itfaiye efradına mahsus müstamel 157 tane kaput beheri 3 liradan	471	35,32

Yukarıda cinsi miktarı ve muhammen bedelleri yazılı olan kılavuz ve kaput ayrı ayrı pazarlığa konulmuşlardır. Nümune ve şartnameleri Encümen kaleminde görülebilir. İstekliler 2490 numaralı kanunda yazılı vesika ve hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubule beraber 12/3/937 Cuma günü saat 14 de Daimi Encümente bulunmalıdır. (İ) (1296)

★ ★

Senelik muhammen kirası 840 lira olan Köprünün Kadıköy iskesinde 3 x 6 boyunda dükkân teslim tarihinden itibaren 938 ve 939 seneleri Mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekli olanlar 63 liralık ilk teminat mektup veya makbuzu ile 23/3/937 Salı günün saat 14 de Daimi Encümente bulunmalıdır. (B) (1297)

KAŞE

NEOKALMINA

Grip, nezle, baş ve diş ağrılarını

KESER

ERGÖ

Mütercim Alınacaktır Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden :

Almancadan Türkçeye Türkçeden Almancaya tercümeye muktedir bir mütercim alınacaktır. İsteklilerin istidatları ile Mart 937 sonuna kadar Umum Müdürlüğe müracaatları. "1010,,

Millî roman

No. 4

Silâh başına!

... Bırhan Cahit

Akşama doğru Ecevide varan alay orada bir gün evvel hareket etmiş kağıt katarını istihabatte bulmuştu.

Buna rağmen yedi genç zabıt yatacak oda buldular. Bir heyeti seferiye halinde başlıyan yolculukta bir an evvel Ankaraya varabilmek düşüncesinden başka üzüntüleri yoktu.

Kendilerine kalsa hayvanları sürüp gideceklerdi.

Fakat efradın sıhhatini korumak lâzımdı.

Bütün İstanbul yolcularının hafızasında tatlı hatıralar bırakan İnebolu - Ankara yolunu, Zigananın göklerle öpüşen mor tepelerini binbir heyecanla aşan genç zabitler nihayet zafer kaynağına ulaştılar.

— Ankara!

Sarp dağ yamacında serpilen kerpik evleri ve bağlara doğru sürüp giden kuru ovasile önlerine serilen Ankara bir

maşher meydanı idi.

Yurdun dört köşesinden süzülüp gelen insan kütelleri Ankarada Büyük Başbuğun etrafını almışlardı.

O zamanki Ankara, üç, dört gözülü evleri birer kışla haline gelen eski Ankara.. Karaoğlan, Samanpazarı cad-desi geceli gündüzlü bir uğultu içinde yaşayan Ankara.

Taşhanın loş odaları insan dolu.

Bir odasına yedi döşek serilmiş evden bozma oteller, hanlar insan dolu.

Sokaklar insan dolu.

Bağ kulübeleri insan dolu.

Dört tarafı düşmanla çevrilmiş Türkiyenin esarete, zillete boyun eğmiyen eli silâh tutan, insanları insiyaklı bir hareketle Ankaraya şıtap ediyorlar.

Düşman tazyikini arttırdıkça Ankara kuvvetleniyor.

Bu kaynaşan kütle yükset hararetle en sert çelikleri eritmesini ve istediği

potaya dökmesini bilen üstün bir zekânın elinde şekline, kurmuş buluyor. Bunun için Ankarada yaşayanlar feragat ve nefse emniyetin en kuvvetli örneklerini gösteriyorlar.

Yurdun dört köşesinde ıztıraptan çatılan kaşlar Ankarada derin bir emniyet ve sükûnetle birbirinden ayrılmıştır.

Burada karşılaşan her çehre birbirinin cesaretini ve sevincini paylaşır.

Burada mahrumiyetler en büyük tesanüt işaretidir. Buraya gelen her Türk için iman birdir. Ve herkes şu kanaattedir ki bu toplantıyla, kalbe gelen kan damarlarının fizyolojik hareketi gibidir. Ankara istilâya uğramış bir vatanın vazifesini hâlâ yapan kalbidir. Ve bu kalb o kadar kuvvetlidir ki uzviyetinin hasta kısımlarını beklenen âkıbetten kurtaracaktır.

Ankara bir ümit değil bir hakikattir.

★

Harp devam ediyor.

1914 de başlıyan harp devam ediyor. Muahedeler, mütarekeler, konferanslar olmaktadır. Fakat harp devam ediyor.

Ve Türkiye mağlûp milletler cephesinde haksızlığa karşı ihtilâl bayrağını ilk defa açmak şerefini kazanmış-

tır.

Seksen milyonluk Almanya Versay da 1811 zaferini Fransızlara geri verdi ve Bismarckın kurduğu imparatorluğun âzametini feda etti.

Bütün servet membalarını hürriyeti ile beraber galiplere verdi. Asırlarca Avrupaya hükmetmiş, Fransanın mukaddes inkılâbını bile tehdit etmiş Habsburglar taş çarpmış bir kar topu gibi dağılıverdi, koca Avusturya yamalı bir boğça çürüklüğü ile çözüldü. Ve haşmetli bir saltanattan sonra galiplerinin vesayetine boyun eğen bir çocuk haline geldi.

Fakat Türkiye başeğmedi.

Esir olmadı.

Tek başına kaldığı halde diretti.

Onun cevherinde baş eğmek yoktur. Türk hâkim olmak için doğmuştu. Türkü yıkacak kuvvet düşman olamaz. O sarsılsa bile onu sarsacak kuvvet ancak kendi kanından ayrılmış bir toksin olabilir.

Türkün ruhu serbesttir.

Yaşayışı sakindir.

Fakat gururu serkeştir. Onu şahlandırmak için hürriyetine el atmak kâfidir.

Mukaddes bildiği gururudur. Saydığı da Başbuğudur.

Bunun dışında maddî, manevî hiç bir kuvvet ve telkin onu mağlûp edemez.

İşte 1919 yılında Ankara, çetin bir harp geçirdikten sonra gururuna dokunulan Türkiyenin, istilâya baş kaldıran kahramanları ile dolup taşıyordu.

Türk milleti o en beklenmez zamanlarda şahlanan gurur ile ayağa kalkmıştı. Belliydi ki hincini yenmeden sükûnet bulmıyacaktı.

Onun hismine uğrayacak düşmandan hayır gelmeyecekti. Tarihî günleri doğmağa başlamıştı.

Şimdi Türk kanı bir merkezde toplanıyordu. Bu kan yedi devleti boğmak için azmetmişti.

★

« Sarı kışla » da kadrosunu tamamlayan... inci topçu alayı Sakaryada mevzie girmek için hareket etti.

Genç millî ordu teşekkül etmiştir. Seyyar kuvvetler inzibat altına alınmışlardır.

Eskişehirden Sakarya önlerine kadar gelen düşman İnönünde ilk ateşini bu yeni genç ordunun ana kuvvetini karşısında görünce sendeledi ve durdu.

Tahkimat yapan düşman bu mukavemeti kırmak için bir taraftan taarruz hareketlerine geçiyor. (Arkası var)

İttihad ve Terakkide on sene

On ikinci kısım

No. 29

CIHAN HARBİNİN SON PERDESİ

Yazan: Eski Tanin Başmuharriri Muhittin Birgen

Garp cephesine karşı müttefiklerin hücumu hergün daha şiddetleniyordu

Almanya ile Türkiye arasındaki ittifakın askerî bağı kopmak üzere idi, Bulgarlar son dakikada zaaf göstermişler, Vardar ile Cerna arasındaki mağlubiyetten sonra bir daha tutunamamışlardı

Talât Paşa da bu tecrübeleri yapmıştı. Balkan muharebesine Edirne'de gö-nüllü asker olarak harbe iştirak edip mağlûben İstanbul geldiği zaman bize görüp geçirdiklerin hikâye eden bir gün bu uyku meselesini anlatmıştı. İçi sıkıldığı zaman daima uykusu geldiğini söylüyor, mağlûbiyet ve ric'at günlerinde de daima bu uykuyu ihtiyacının pençesi için düşünmüş olduğunu, hem kendisi gülerken, hem bildiğini güldürerek, muhtelif anekdotlarla hikâye ediyordu. Şimdi tekrar uykunun gelmesinin sebebi, belki geceyi uykusuz geçirmiş olmak, belki de üzücü bir bahis üzerinde konuşmuş ve üzülmüş bulunmaktır. Fakat her ne olursa olsun, Talât Paşa, zayıf ve enerjisi az bir insandı. Onu, benim gibi nihayet resmi temaslarla değil, daha yakından tanıyan her günlük arkadaşlarının da kendisi hakkındaki fikirleri bu merkezde idi.

O günden itibaren, artık büsbütün neşem kaçmıştı. Tarihin pek tamam hatırlayamıyorum, fakat, Eylül sonlarına doğru bir salı günü Talât Paşayı selâmetledik. Giderken bana ne zaman döneceğimi tekrar sordu, ben de iki üç güne kadar döneceğimi söyledim. Bana «ayak sürüme, çabuk gel!» diye tenbih ettikten sonra kalktı, gitti.

İstanbul dönüş

Halbuki ben hiç te çabuk dönmek arzusunda değildim. Sıkıcı derslerden yorulup mektebe gitmek istemiyen bir mektep kaçağı gibi, ayaklarım geri gidiyor, İstanbul'da beni bekleyen üzücü çalışmaların yorgunluğuna da ha orada hissediyordum. Zaten yorgun ve bitkin bir halde gelmiş olduğum Berlin'de, ne de olsa, biraz istirahat etmiş, gezmiş, dolaşmış olduğum için biraz canlanmış ve kendimi toplamıştım. Tekrar İstanbul'a dönmek, üzüntülü vazifemin başına geçmek, şimdi bana büsbütün ağır geliyordu. Mektep kaçaklığını pek nadiren yapmış olduğum halde şimdi bu vazife kaçaklığı benim hoşuma gidiyordu.

Dönüp ne yapacaktım? Dört sene denberi en ağır yükünü kendî sırtımda taşımış olduğum ve çocuğum kadar sevdiğim Tanin, artık benim için görülmesine tahammül edilmez bir şey olmuştu. Kâh siyaset zaruretleri, kâh harp icabatı ile kanaatlerim hilâfına yazdığım makalelerle halka söylediğim şeylerin hep birden yıkılıp gitmek üzere bulunduğu bir sırada, ben orada ne iş görebilirdim? Ne söyleyebilirdim? O zaman gazetenin yazı mü-

dürü İbrahim Necmi idi. Benim yokluğumu hissetmeden yükü taşıyabiliyordum. Ben biraz daha geç gidersem ne olurdu?

Bu hisler içinde bir kaç gün çalkandım durdum ve nefsimle mücadele ettim. Bir taraftan bu kat'i günlerde vazife başında bulunmayı emreden bir vâdan duygusu, bir taraftan da artık ikrah duyulan bu vazifeye beni yaklaştırmaktan kaçındıran bir his arasında, birinden diğerine, bir kaç gün gidip geldim. Ben Talât Paşaya ayak sürümemeği vadetmiş olduğum halde ayaklarımı beni geri geri sürüklediğini görüyordum.

Zannedersem üç dört gün kadar süren bu nefis mücadelesinden sonra nihayet ben kararımı aldım ve vazife kaçağı olmaktan kurtulmak istedim. İki gün sonrası, galiba teşrinievvel iptidasi, için biletlerimi aldım.

Garp cephesinde müttefiklerin hücumları

Arada geçen günler içinde vukuat sür'atle yürümeye başlamıştı. Garp cephesine karşı müttefiklerin hücumları her gün daha şiddetleniyor, her gün erkânharbiye tebliğleri, kapalı kelimeler altında, cepheden yeni bir parçanın koptuğunu haber veriyordu.

Berlin sokaklarında nümayişler artıyor, atlı polisler şehri baştan başa nal sesleri ve üniforma şıkırtıları ile dolduruyorlardı. Makedonya cephesinden gelen haberler de endişe verici bir mahiyet almıştı. Hareket günün-

Bütün neşesile gülüyor**Çünkü ağzında şir kadar güzel dişleri var!**

En kısa zamanda size de aynı parlak neticeyi kazandırabilir.

RADYOLIN**TA VİM****MART**

kümü senâ	9	Arabî senâ
1353		1355
ŞUBAT	Resmî senâ	Kasım
24	1937	123

SALI

SABA		Zilhicce		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
12	13	10	35	4	44
6	22	4	44		
Ö	İkinci	Akşam	Yarış		
S.	D.	S.	D.	S.	D.
6	15	9	51	12	10
24	15	39	18	09	39

dena bir gün evvel Von Rosenberg (fon Rozenberg) e bir veda yemeği vermek istemişim. Gene Müşak ta beraberdi. Yemek yedikten sonra, Rosenberg bize ne zaman avdet edeceğimizi sordu. Biz de ertesi gün için karar vermiş olduğumuzu söyledik.

— İsbet!

Dedi ve ilâve etti:

Makedonya cephesinin vaziyeti çok fenalaşmıştır. Bir an evvel memlekette dönmeniz hayırlı olur. Belki iki üç gün sonra Balkan treni hiç hareket edemeyecektir!

Bu haber çok fena idi. Demek, Almanya ile Türkiye arasındaki ittifakın asker-bağı kopmak üzere idi. Bulgarlar, son dakikada zaaf göstermişler, Vardar ile Cerna arasındaki mağlubiyetten sonra bir daha tutunamamışlardı. Avusturya - Macarlar imdadına gitmişler, muvaffa kolamamışlar, gayret Von Makensen'e düşmüştü.

Biran evvel hareket

Şimdi Romanyadan Makedonyaya harıl harıl sevkedilen askerlerle Almanlar cepheyi tutmaya çalışıyorlardı. (Arkası var)

RADYO**Eugünkü Program**

9 Mart 937 Salı İSTANBUL

Öğle neşriyatı: 12.30: Plâkla Türk muskisi, 12.50: Havadis, 13: Beyoğlu Halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil.

Akşam neşriyatı: 17: İnkılâp dersleri üniversiteden naklen: Mahmut Esat Bozkurt, 18.30: Plâkla dans muskisi, 19.30: Eminönü Halkevi sosyal yardım şubesi namına Bayan Şüküfe Nihal (Cemiyetçilik bakımından sosyal yarıdım), 20: Belma ve arkadaşları tarafından Türk muskisi ve halk şarkıları, 20.30: Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20.45: Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk muskisi ve halk şarkıları, Saat ayarı, 21.15: Şehir tiyatrosu operet kısmı (Üç saat) operetinin üçüncü perdesi, 22.15 Ajans ve borsa haberleri, 22.35 Plâkla sololar, Opera ve operet parçaları.

BUKKES

17.20: Dans plâkları, 18.20: Romanya muskisi, 19.30: Senfoni konser, 20.30: Spor haberleri, 22.45: Fransa, Almanya, Romanya haberleri.

BUDAPESTE

17: Şarkılar, 17.30: Çılgan orkestrası, 18.15: Şarkılar, 20.15: Salon orkestrası (Hafif müzik), 21.50: Viyolon havaları, 22.45: İngilizce müsahabe, 23: Cazband havaları, 24.5: Haberler.

PRAG

Almanya'dan nakil, 19.25: Bratislâvadan nakil, 21: Orkestra, 22: Haberler, 22.20 Bachdan parçalar (Viyolen ile), 22.45: Brnodan nakil, 23: Haberler.

VİYANA

17.10: Muhtelif havalalar, 17.40: Müsahabe, 18.10: Fransızca ders, 19: Haberler, 19.25: Operadan nakil, 22.20: Dans havaları, 23.30: Haberler.

VARŞOVA

16.30 Muhtelif havalalar, 17: Nakiller, 17.50: Monoloğ, 19.20: Müzik havalaları, 20: Musiki müsahabeleri, 20.15: Karışık konser, 21: Haberler, 22.30: Nakiller, 22.45: Dans muskisi.

Yarınki program

10 mart 937 çarşamba

İSTANBUL

Öğle neşriyatı: 12.30: Plâkla Türk muskisi, 12.50: Havadis, 13.05: Muhtelif plâk neşriyatı. Akşam neşriyatı: 18.30: Plâkla dans muskisi, 19.30: Tayyare cemiyeti namına konferans Nuri Kızılkanat, 20: Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk muskisi ve halk şarkıları, 20.30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20.45: Bimen ve arkadaşları tarafından Türk muskisi ve halk şarkıları, saat ayarı, 21.15: Orkestra, 22.15 Ajans ve borsa haberleri, 22.35 sololar Opera ve operet parçaları.

"Son Posta"nın Hikâyeleri**U - tay - pu**

Yazan: Kadircan Kafli

Salkım söğütlerin gölgesinde bir hisşirtı oldu. Uzun, beyaz bir etek çimenlerin üstüne sürünerek fısıkiyeye doğru ilerledi. Biraz sonra söğüt dallarının arasından sevimli bir yüz belirdi: Bu, on dört yaşında, sarı yüzlü, çıkık yanaklı, badem gözlü, küçük çeneli ince ve sevimli bir Mançu prensesiydi.

Etrafa göz attı:

— Daha gelmemiş!

Diye mırıldandı. Sonra sarmaşıkla-rın üç taraftan kapamış olduğu kame-riyeye girdi. Parmaklarını çıtlatarak bir aşağı, bir yukarı gezinmiye başla-dı.

Bir kaç dakika sonra gene salkım söğütlerin gölgelerinde bir hisşirtı duyuldu. Kısa etekli, sırma işlemeli bir kaftan giymiş olan on altı yaşında bir delikanlı göründü. Onun da çekik kaş-ları, badem gözleri, çıkık yanakları ve küçük bir çenesi vardı. Dudaklarının üstünde henüz terlemeye başlıyan bir kaç ayva tüyü olmasa ve bir kız elbise-si giysye oğlana benzeyen tarafı kalma-yacaktı.

Dört yana göz attı; gözleri kameri-yeye rastlayınca sarmaşıkların arasın-dan prensesin beyaz eteklerini gördü: — Geç kalmışım!

Diye fısıldadı.

Sonra kameriyeye doğru yavaş ya-vaş ilerledi.

Genç kız başka tarafa baktığı sırada birdenbire içeri girdi ve onun gözle-rini arkadan kapadı.

— Aaaa!..

Delikanlı sesini kalnlaştırdı ve sor-du:

— Kimdir?

— Kim olabilir? Elbet O-an-nodur.

Bu delikanlı sahiden Prens O-an-no-dan başka değildi ve Hia hükümdarı Ta-ja-n-ayın kızı U-tay-pu ile kardeş çocuğu olurdu.

Delikanlı genç kızı bıraktı ve kame-riyenin kapısından başını uzatarak yemyeşil, gölgeli bahçeye göz attı:

— Amcam bizi görürse ne yapar?

— Ne yapacak? Birleşinceye kadar ayırır. Lâkin ben altı ay daha ayrı ka-labilecek kuvveti kendimce bulamı-yorum.

— Ben yalnız senin için yaşıyorum. Senin için yaşayacağım.

— Ben de...

Kollar boyunlara dolandı ve kalbler birbirinin üstünde çarparken salkım söğütlerin dalları arasında bülbüller şakıdı.

Fısıkiyenin suları bu şarkılara tem-po tutuyor gibiydi.

Lâkin bu tatlı rüya pek kısa sürdü; çünkü birdenbire sarayın içinde ko-şuşmalar, bağrıışmalar duyuldu. Saray askerlerinin kılıç ve mızrak şakırtıları onlara kadar geliyordu. Şehirde büyük bir uğultu vardı. Davullar havayı zan-gır zangır titretiyordu.

Bir ihtilâl mi çıkmıştı?

Ta-ja-n-ayın oğlu yoktu. Ölünce O-an-no hükümdar olacaktı. Eğer bir ih-tilâl çıkarsa belki delikanlı bir gün tahta çıkmak ümidini kaybedecekti. Çünkü bu karışık memleketinde, askeri kıskırtarak sarayı ele geçiren, tahtı da ele geçiriyordu. Yirmi yıl önce Ta-ja-n-ayın da böylelikle hükümdar olduğun-u biliyordu.

Fakat O-an-nonun korkusu bundan

değildi. O sadece bir şey için yaşıyor-du. O da U-tay-puyu kaybetmekti.

Yüz bin Moğol şehri kuşatmıştı. Ci-vardaki şehirler, köyler çayır çayır ya-kılıyor, yediden yetmişe kadar bütün halk esir edilerek tesbih dizisi gibi ur-ganlara bağlanıyor, Gobiye doğru yol-lanuyordu.

Ta-ja-n-ay yıldı. Kış başlangıcı ol-duğu için Moğolların saldırıcaklarını ummamış, askerlerini kışlaklara dağıt-mıştı. Şimdi yanında ancak yedi sekiz bin kişi vardı. Bu kadar askerle böyle korkunç ve büyük bir orduya karşı koymak imkânı yoktu.

Kurtuluş ümidi de göremiyordu.

İster istemez Moğolların reisi olan Apaki ile anlaşmak lazımdı.

Apaki arzularını bildirdi:

— Dokuz kere dokuz bin altın, do-kuz kere dokuz bin koyun, dokuz gü-zel at göndersin. Kendi kızını da bana karılığa versin!

Moğol reisi, yedi karılı, elli yaşla-rında, saç sakalına karışmış olan ki-sa boylu, ayı kılıklı bir herifti. Mançu prensesi onun yanında bir yaban do-muzunun yanındaki kuzuya benzerdi.

Ta-ja-n-ay haber gönderdi:

— Dilediklerini vereyim. Lâkin kı-zımı bağışlasın!

— Hepsini bağışlarım, fakat kıızı is-terim.

Apaki şöyle düşünüyordu:

— Ta-ja-n-ayın oğlu yok. Kızını aldıktan sonra onu haklatırım ve tahta ben geçirim.

Başka çare yoktu. Devlet adamları da, Moğol reisinin arzusunu yapmak lazımdı geldiğini söylemişlerdi.

Hükümdar kararını verdi ve bunu gözleri yaşarmış bir halde kızına söy-le-di. Zavallı U-tay-pu büsbütün sarardı. Çekik ve elâ gözlerinin içinde ru-hunun ürpermeleri aksediordu.

Babası:

— Başka hiç bir kurtuluş çaresi yok. Herkes böyle düşünüyor. Gitmezsen zorlamam. Talihi ne ise ona razıyım.

Diyor ve sesi titriyordu.

Genç kızın bükülen boynu, bükülen beli ve bükülmek üzere olan ayakları doğruldu. Gözlerini sildi. Babasının kollarına atıldı:

— Gideceğim.

Dedi.

O-an-no çılgn gibiydi:

— Gidemezsin! Beni ne çabuk unu-tuyorsun?

Genç kız onun ağzını minimini elle-rile kapadı:

— Sus! Bu gece sana geliyorum.

Moğol reisine haber uçuruldu:

— Hükümdarın kızı yarın akşam si-zin olacaktır.

— U-tay-pu ertesi akşam beyaz ge-lin elbisesiyle ve bir tahtrevan içinde saraydan çıkıyordu. Âdet olduğu gibi yüzünün gözlerden aşağısını kalın bir duvakla örtmüştü.

Kapıda babasına yalvardı:

— Bana izin ver, son defa O-an-no-yu göreyim.

Onun odasına girdi.

Aradan bir kaç dakika geçti.

Gelin içeriden telâşlı telâşlı çıktı. Başını kaldırıp hükümdara bir an bile bakmadan tahtrevana girdi. Şehrin

(Devamu 15 inci sayfa)

Nöbetçi Eczaneler

Bugece nöbetçi olan eczaneler şunlar -dır:

İstanbul cihetindekiler:
Aksarayda: (Şeref), Beyazıtta: (Asa-dor), Şehremininde: (Hamdi), Fenerde: (Emilyadi), Karagümrükte: (Kemal, Sa-matyada: Rıdvan), Şehzadebaşında: (Asaf), Eyüpte: (Arif Beşir), Eminönün-de: (Amnasya), Küçükpazarda: (Hu-lûsi), Alemdarda: (Sırrı Asım), Bakır-köyde: (Merkez).
Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklâl caddesinde: (Dellasuda), Ga-latada: (Hüseyin Hüsnü), Taksimde: (Limonciyan), Pangaltıda: (Nargileci-yan), Beşiktaşta: (Ali Rıza).
Boğaziçi ve Adalarda:
Üsküdar'da: (İskelebaşı), Sarıyerde: (Osman), Büyükdada: (Şinasi Rıza), Heybelide: (Tanas).

" Son Posta " nın tefriki: 36

151 numaralı şehit

(Ertuğrul faciasına karışan aşk macerası)

Yazan : A. R.

Küpeşteye kollarını dayamış olan mülâzım Asaf, kendisinden bir adım uzakta duran Suada deniz hakkında malûmat veriyordu.

Dördüncü kaptan; kolağası Ömer bey. [Ömer bey, iyi bir yelken kaptanı idi. Büyük bir salahiyetle söz söylediğini iddia eden bu zat geminin direklerinin çürük olduğunu ileri sürüyor.. kuvvetli rüzgârlar altında bu çürük direklerin yelkene tahammül edemeyeceğini iddia eyliyordu.]

Topçu kaptanı yüzbaşı Celâl bey. Hesap memur muavini mülâzım Necip bey.

İkinci çarkçı binbaşı Ahmet bey. İmam, (Suya batmaz. Ali efendi. Ve.. kâmil mühendisler..

Kumandan Osman beye taraftar olarak, yolculuğa devam etmek isteyenler:

Süvari, Ali bey.

Muavini, Cemil bey.

Hesap memuru kolağası Tahsin bey.

Torpedo muallimi, Reşat kaptan.

Bölük yüzbaşılardan, Nuri bey.

Çarkçıbaşı, miralay İbrahim bey.

Sertabib, miralay Hüsnü bey.

Ve.. bir kaç zabıt..

Osman bey, vaziyeti bir şifre ile saraya ve bahriye nezaretine bildirmişti. Bu şifreye; gerek saraydan ve gerek bahriye nezaretinden aynı mealde olmak üzere şu cevap verilmişti.

[Asker, aldığı emri ifaya mecburdur... Verilen emre karşı her kim muhalefet edecek olursa; herhangi bir limanda olursa olsun, gemiden çıkarılacak.. muhafaza altında İstanbul'a zâman olunacaktır.]

Osman bey, bu emirleri alır almaz, derhal zabitanı birer birer çağırması.. kendilerine tefhim etmiş.. Türk denizciliğinin şerefli mazisinden bahsederek müesser sözler söylemişti... O andan itibaren de, aradaki fikir ihtilâfı, derhal zail olmuştu.

Kumandan Osman bey, geminin kıymetli zabıtlarının yardımı sayesinde, yapılan tamir on gün zarfında ikmal edilmişti.

Uzunca sürmesi muhtemel olan bu tamirin bu kadar kısa bir zamanda ikmal edilmesi, zabitan ve efrada neş'e vermişti.

Ertuğrul; (305 senesi) eylül ayının 11 inci pazartesi günü, erkenden (Süveyş'e veda etmişti. Osman bey, saraya ve bahriye nezaretine çektiği telgraflarla, Süveyşten hareketi bildirmişti.

Fakat, şurası hayrete şayandır ki, Osman beyin saraya çektiği telgraf, Abdülhamite verilmemişti.

Hünkâr; üzüntü içinde idi. Niha-

yet bir gün, başkâtip Süreyya paşayı çağırarak:

— Canım; bu Ertuğrul ne oldu?.. Daha hâlâ tamiri bitmedi mi?.. Süveyşten hareket etmedi mi?.. Japon yaya gidemeyecek mi?.. Bahriye nazırından sorunuz.

Demişti.

Bahriye nazırı Hasan paşa; mabeyin başkâtibinin yazdığı tezkereye resmen cevap vermekle beraber; derhal saraya koşarak vaziyeti izah etmiş:

— Sayeî şahane, on iki gün zarfında tamir edilen (Ertuğrul), şu anda (Aden) istikametine doğru ilerliyor.

Demişti.

Bu havadis, Abdülhamidi son derecede sevindirmişti... Fakat buna mukabil; bu seferin aleyhinde bulunanları da fena halde öfkelenmiş.. onları yeni yeni bir takım entrikalar çevirmeye, ve Ertuğrul'un muvaffakiyetini kesredek bahaneler icat etmeye sevklemişti.

Dan, dan.. dan... Dan, dan.. dan, dannn...

Vardiya (1) çanı, hamam halvetini andıran bu sıcak ve durgun hava içinde boğuk boğuk sürükleniyordu.

Küpeşteye kollarını dayamış olan mülâzım Asaf, kendisinden bir adım uzakta duran Suada anlatıyordu:

— Bak.. akıntıyı görüyorsun, değil mi?.. Adetâ, gözle görülecek kadar şiddetli.

— Evet; efendim.

— Şimdi de, denizin yanında, ölü bir dalga halinde sürüklenen rüzgârın istikametine bak. Akıntıya karşı esiyor; değil mi?

— Evet, efendim.

— Rüzgârın bu ters esmesi ne netice veriyor, biliyor musun?

— Burada, denizin irtifainin iki, üç kadem alçalmasına sebep oluyor.

— Her denizde böyle bir, efendim?

— Hayır. Bu hâdis; yalnız buraya, Şap denizine mahsustur.

— Niçin?..

— Haa.. dur, onu da söyleyeyim... Şap denizinin nasıl bir şekil gösterdiğini haritada gördün mü?..

— Gördüm, efendim. Upuzun, tıpkı, bir göle benziyor.

— Bravo.. aferin, Suat... Sen, adeta okumuş yazmış bir gence benziyorsun.

Suat; mülâzım Asafın büyük bir saflılıkla söylediği bu sözler karşısında kahkaha atmamak için dudaklarını ısırıyordu..

(Arkası var)

(1) Vardiya; dört saatte bir değişen nöbet.

" Son Posta " nın Tarih Tefriki : 79

SÜMER YILDIZI

TUNÇAY

Yazan : Celâl Cengiz

Tanzerin yeğeni, Tunçayın izini ve yaşadığı mağarayı bulmuştu

— Bak.. eğer yaşasaydı, avazı çıktığı kadar haykırdı şimdi. Gözleri kapalı. Dili dışarıya ugramış. Karnından kan sızıyor. Bu halde yerde hareketsiz yatan bir adamın yaşadığına inanılır mı, Mâra?

Mâra birdenbire yerden kalktı ve aşkımin kollarına atıldı :

— Ben aylardanberi seni bekliyordum, Samal! Şimdi nereye gideceğiz? Katumanın ölümünü rahipler duyarsa ne yapacağız?

— Merak etme, yavrum! Katumanın hizmetçisi odasında uyuyor. Buradan yavaşa kaçarsın seninle..

— Nereye gideceğiz?

— Nipura gelirken bir köyde konaklamıştım. Çok hoşuma gitti orası. O köye gideriz.

— Ur'a neden gitmiyoruz. Haniya beni oraya götürecektin.. buraya ilk gelişimizde bana böyle vadetmemiş miydin?

— Öyle ama.. ben şimdi hassa zabıti değilim.

— Ne dedin.. Cudeanın gözünden

meğesi geldi.

— Evet. Fakat, senin yüzünden.. seni çok seviyordum. Belimdeki hassa kemerini atmadan buraya gelemezdim.

— Demek şimdi...

— Şimdi bir çadırcı çırağım.

Ölüm Kuyusu'nda bir isyan..

Tanzerin yeğeni göze görünmez bir halde her gün (Ölüm kuyusu) na gidiyor ve dayısıyla konuşuyordu.

Tanzerin yeğeni, Tunçayın izini ve yaşadığı mağarayı da bulmuştu.

Tanzer yeğenine:

— Ah, şu gözlerim açık olsaydı.. ben bu cehennemden içinden nasıl olsa kaçmaya muvaffak olurdu.

Diyordu.

Tanzer kaybettiği sevgilisinin izini bulan yeğeninden onun hayatı hakkında malûmat istemişti.

Göze görünmeyen delikanlı bir akşam (Ölüm kuyusu)nda dayısını gör-

meğesi geldi.

Tanzer, yeğenile konuşurken tenha bir köşeye çekiliyordu.

O akşam göze görünmeyen delikanlı, dayısına şu malûmatı vermişti:

— Tunçayı mağarada hapseden Nâraştır. Nâraş Suriyeye giderken Tunçayı sihirbaz Mayaya teslim etmiş.

Tanzer bu haberi duyunca ürperdi.

— Maya bana çok yardım etmişti. Bana dost gibi görünürdü. Demek ki beni aldatmış..

Diye bağırarak istedi.

Yeğeni dayısının ağzını tuttu:

— Bu sırrı mahkûmlardan kimse duymasın. Ben seni bu kuyudan kurtaracağım.

— Nasıl kurtaracaksın?

— Yukardaki nöbetçiyi kuyuya yuvarlayacağım.. ve yukardaki ipi aşağıya sarılayacağım. O ipe sarılıp kuyunun ağzına çıkarsın!

— Ya sonra?..

— Ondan ötesini bana bırak.

— Ben dünyayı görmeyen bu gözlerimle nereye gidebilirim?

— Ben sana yol göstereceğim. Seni mi takip ederek Ur dağına kadar gideceğiz.

— Tunçay orada mı?..

— Evet. Dağın yamacında bir küçük mağarada hem de yılanlarla birlikte yatıyor.

— Ne diyorsun.. yılanlarla birlikte mi yatıyor?

— Nâraş Suriyeye giderken böyle emretmiş. Sihirbaz Mayanın yılanlarla koyun koyuna yatıyor.

Tanzer ağlamağa başladı:

— Zavallı Tunçay.. yumuşak yatağını bırakıp kayaların üstünde ve yılanların koynunda yatıyorsun öyle mi?

— Ağlama, Tanzer! Sana şimdiden müjde vereyim.. çok yakında buradan kurtulacaksınız! Ve birbirinize kavuşacaksınız!

— Keşki Tunçaya da benim hayatıta olduğumu söyleseydin!

— İhmal etmedim.. dün gece sarı yılanla konuşurken mağaraya gittim.

Tunçay aylardanberi arkadaşlık yaptığını bir yılanla şöyle konuşuyordu:

« — Ben günün birinde dünya yüzünü görebilecek miyim? Gözlerim tekrar açılacak mı? »

Yılan hazin bir ıslıkla cevap verdi.

Tunçay sevindi:

« — Bu cevabın beni ümide düşürdü.. demek kurtulacağım. Dünyayı tekrar göreceğim, öyle mi? »

Sarı yılan tekrar ıslık çaldı.. ve yılan başında çöreklenip yattı. Ben mağaranın ağzında duruyordum. Birdenbire seslendim:

— Tunçay! Nasılsın.. bir dileğin var mı?

Tunçay çığınca başını salladı:

— Çok muhtarım, Firat! Çok muhtarım... Bu işkenceden beni kim kurtaracak?

— Seni Tanzer kurtaracak.. biraz daha sabret!

Dedim. gözleri yaşardı..

— Tanzer nerede? Hayatta ise beni şimdiye kadar neden arayıp sormadı?

Ona hakikati anlatmağa mecbur oldum:

— Nâraş onu (Ölüm kuyusu)na attırmıştı. Onun izini de - seninki gibi - ben buldum. O da senin için göz yaş döktü. Gece gündüz ağlıyor!

Tunçay sevindi.. ellerini uzatarak:

— Tanrım, sen bizi birbirimize ne zaman kavuşturacaksın?

Diye bağırdu.. Tanrıdan yardım diledi. Kendisini teselli etti:

— O kurtuluş günü çok yakındır.. üzülme ve bekle! (Arkası var)

(Kömür Sergisi)

Kömür yakan vesait ve teshin aletleri beynelmilel sergisi

1937 Martının 26 ıncı Cuma günü Ankara'da Sergievi ve sahasında açılıyor

Sergiye iştirak edenlere olduğu gibi, Sergiyi ziyarete geleceklere de azami kolaylıklar temin edilmiştir.

Her türlü malûmat ve fazla izahat için şu adreslere müracaat edilmelidir;
İstanbul: Karaköyde Yataklı Vagonlar Şirketinde Sergi memuru;
Ankara: Sergi Komiserliği.

KANZUK SİHHİ BALSAMIN KREMLERİ

Londra, Paris ve Nev - York, Berlin'de güzellik enstitülerinden takdirname ile taltif edilmiş olup beynelmilel sergilerin altın madalyelerini haizdir.

Esmer, sarışın, kumral, her tip için muvafıktır. Güzellik ve cazibeyi artırır. Buruşuklukları, çil ve lekeleri kat'iyyen izale eder. Memleketimizin en kibar mahfellerinin kullandıkları Balsamin kremleridir.

4 Nev'i vardır.

- 1 - Krem Balsamin yağsız beyaz gündüz için
- 2 - Krem Balsamin yağlı pembe gece için
- 3 - Krem Balsamin Acı Badem gündüz için
- 4 - Krem Balsamin Acı Badem gece için

Balsamin kremindeki hassa hiçbir kremde yoktur. Balsamin maddesi memseleri kapatan, cildi gençleştirerek beyaz, yumuşak, mat ve nermin kılan besleyici bir cevherdir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU — İSTANBUL

Bir Doktorun Günlük Notlarından (*)

Çocuk boyunlarındaki Bezler

Bazı çocukların boyunlarında küçük mercimek cesametinde hattâ bazan nohut cesametinde bezler görülür. El ile tutarsanız parmaklarınız arasında meydana çıkar ve kaçar, kaybolur.

Bunlar lenfa ükdelidir. Halitabide lenfa ükdeli el ile tutulmaz ve hissedilmez. Bezlerin böyle şişmesi çocuğun zayıf ve kansız ve saracaya müstait olduğunu gösterir. Bu vaziyet devam ederse bezler gittikçe daha ziyade şişer. Ve nihayet hakiki bir bez veremi yani beynelavam saraca denilen hastalık başgöstermiş olur.

Çocuklarda boyunlarda görülen bezlerin sebeblerini araştırmalı. Çürük dişten, yüzde ve baştaki çubanelardan, bademciklerden, burundaki bazı hastalıklardan boyunda bezler şişer derhal bunları tedavi ettirmeli. Ve bir an evvel bezleri eritmeğe çalışmalıdır. Böyle çocuklara ultraviyole tatbiki ve yazın güneş ve kum banyosu çok iyi gelir.

(*) Bu notları kesip saklayınız, yahut albüme yapıstırıp kolleksiyon yapınız. Sani zamanınızda bu notları bir doktor muhafaza vef'edebilir.

U-tay-pu

(Baştarafı 13 üncü sayfada)

dar sokaklarından ve yerlere kapanan halkın arasından geçti. Kale kapısından çıktı, Moğolların kara çadırlarının doldurduğu ovaya doğru uzaklaştı.

Moğol reisinin beyaz keçeden çadırı önünde meşaleler yanıyor ve davullar ötüyordu. Kızarmış kuzuların kokusu bütün ovayı doldurmuştu. Askerler durmadan yiyorlar, içiyorlar ve eğleniyorlardı. Şehrin büyükleri bunları kalenin mazgalları ardından deşetle seyrediyorlardı. Ta-jan-ay sarayına kapanmıştı ve kendi kendine so-ruyordu:

— Abaki sözünde durmazsa?

İşte çok geçmeden Moğol ordusundan korkunç çığlıklar duyulmağa başladı. Davullar, patlyacak gibi zangır-dıyor, silâh şakırtıları göklere yükseli-yordu.

Moğol askerleri kaleye hücum ediyorlardı.

En öndeki bir adamın elinde bir mız-rak ve bu mızrağın ucunda genç bir baş vardı.

Ta-jan-ay sarardı:

— Kızım!

Diye inledi; korktuğu başına gel-mişti.

Fakat nasıl olabilirdi? Kızının sesini duyuyordu:

— Onu kurtarın!

Kulaklarına inanamıyordu. Geri döndü. İki tarafa açılan kumandan ve askerlerin arasından çığır gibi koşa-rak gelen kızını gördü.

Gözlerine inanamıyordu.

Fakat inanmalıydı.

Çünkü yanılmıyordu.

Genç kız kalenin taşlarına dayandı.

Kesik başa bakarak mırıldandı:

— O... Tâ kendisi... Öldürdü ha!..

Başkumandan ilk kargaşalıkta bir kaç kişiyi kalenin gizli kapısından çı-karmış:

— Bir esir getirin!

Demmişti. Getirdiler ve Moğol reisi-nin kadın kılığına girmiş olan O-an-no tarafından öldürülmüş olduğunu ha-ber verdiler.

Tabii onu da öldürmüşlerdi.

U-tay-pu yerinden fırladı. Babası-nın belindeki kılıcı bir hamlede kaptı:

— Ben onun öcünü almağa gidiyo-rum!

Diye haykırdı.

İhtiyarlar askerler haykırdılar:

— Daha ne duruyoruz?

Herkes koştu. Mançu askerleri elle-rinde meşalelerle kale kapısından fır-ladılar.

Ertesi sabah Moğolların yerlerinde yeller esiyordu.

U-tay-pu tamam iki ay dua etti:

— Ah bir çocuğum olsa!

Bir çocuğu olacağını anlayınca bir teselliye kavuştu.

Sonra tamam sekiz ay hep şöyle mırıldandı:

— Ah, çocuğum erkek olaydı!

Bir erkek çocuğu oldu ve adını O-an-no koydu. Gene yalnız O-an-no için yaşıyordu.

Sözünde duruyordu.

Yarınki nushamızda :

PRENS

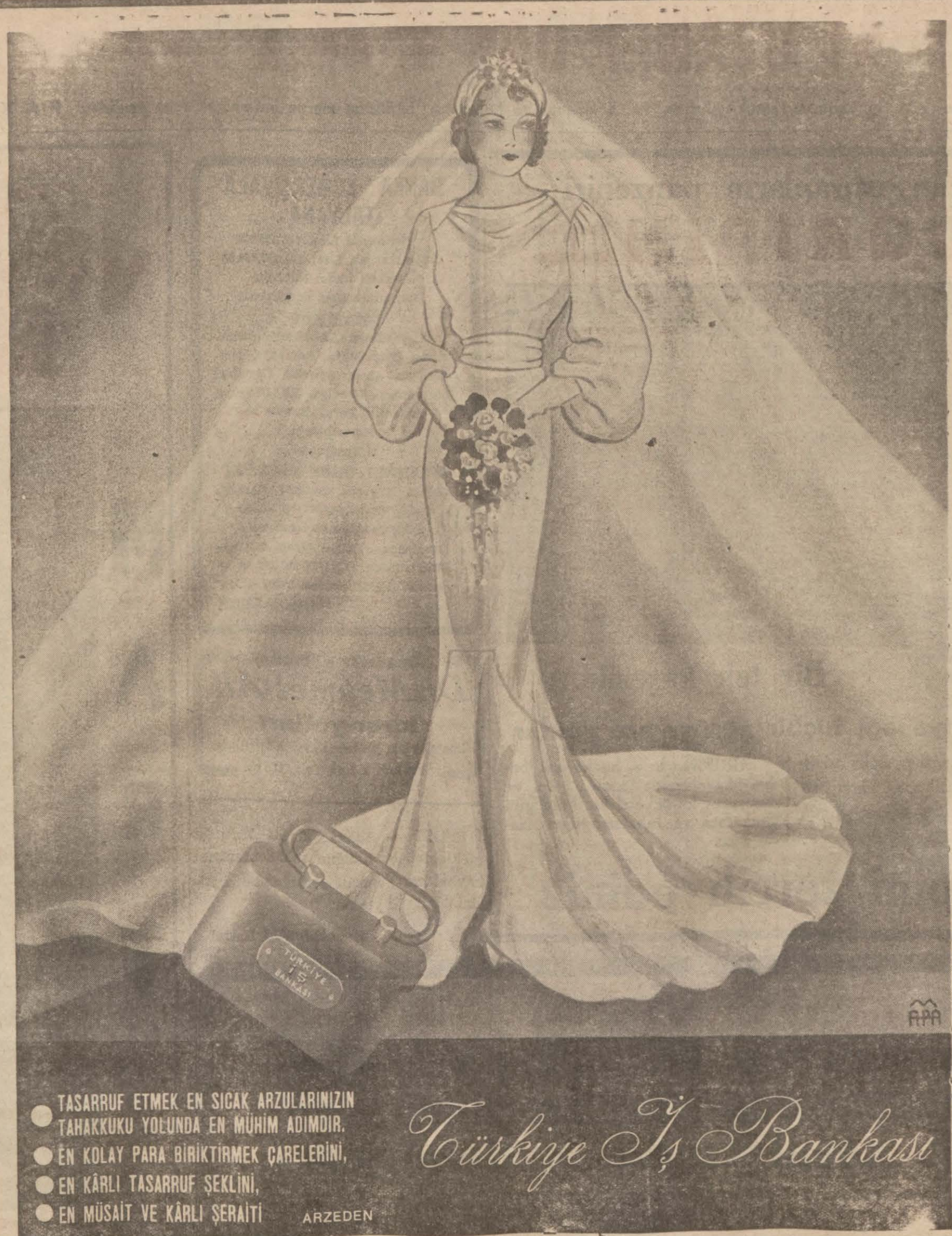
Nakleden: Faik Bercmen

Aile Bahçesindeki bâdisenin muhakemesi

Çenberlitaşta «Aile bahçesi»nde otururken, kadınlarla şakalaşmasından dolayı ihtarda bulunan rençber Şerafettini sustalı çakı ile bacağından yaraladığı ve kaçarken karşısına çıkan beğçi Sabitin göğsüne de bıçak saplamağa davrandığı iddia olunan Hayri Boran'ın duruşmasına, meşhud suç kanunu-na göre dördüncü cezada devam edilmiştir.

Dün dinlenen şahit tütüncü Süleyman, «dükkânda meşguldüm, bir şey görmedim» demiş, ehli-vukuf, bekçiye saptanmak istenildiği mevzuu bahsolan bıçağın yukardan aşağıya doğru bir kaç santim mikyasında olarak kaputu sıyrdığını, göğüs cebindeki defterde görülen arzının da hafif olduğunu bildirmiştir.

Şerafettinin kat'i raporu alınmak üzere, duruşmanın devamı, 18 marta kalmıştır.

- TASARRUF ETMEK EN SICAK ARZULARINIZIN TAHAKKUKU YOLUNDA EN MÜHİM ADIMDIR.
- EN KOLAY PARA BİRIKTİRMEK ÇARELERİNİ,
- EN KÂRLI TASARRUF ŞEKLİNİ,
- EN MÜSAİT VE KÂRLI ŞERHİTİ

ARZEDEN

Türkiye İş Bankası

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

Çamaltı tuzlasında sureti mahsusada tesis olunan ince tuz değirmeninde sıhhi ve fenni bir surette ihzar olunan ince sofr tuzları yarımşar ve birer kiloluk paketler ve mutbak tuzları da "50," şer kiloluk içi kâğıd kaplı çuvallar içinde satışa çıkarılmıştır.

Sofra tuzları "64," ve "128," zer paketi havi sandıklara konarak ambalajlanmıştır. Paketli sofr tuzlarının beher kilosu kabataş ambarında "9,50," ve mutbak tuzlarının beher kilosu "5,25," kuruş fiatla satılacaktır.

Gerek mutbak ve gerek sofr tuzları bir sandık veya bir çuvaldan daha az satılmaz. Sandık ve çuval bedelleri tuz fiyatına dahil olduğundan müşterilerden ayrıca sandık veya çuval bedeli aranmayacaktır.

Tuz satıcılarının İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğü merkezinde Kabataşambarına müracaat etmeleri ilân olunur. "1184,"

SÜMER BANK Umumî Müdürlüğünden:

Karabük Demir ve Çelik Fabrikası namına Avrupadan getirilecek olan malların tahliye ve gümrük işlerinin bir müteahhide ihalesi hakkında evvelce verilen ilânımızda yazılı tarih görülen lüzum üzerine 15 Mart 1937 Pazartesi günü saat on beşe tehir edilmiştir.

Taliplerin mezkûr tarih ve saatte Ankarada Umumî Müdürlüğümüzde hazır bulunmaları.

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Eksiltme Komisyonundan:

- 1 — Merkezimize aid Gelibolu istimbotunun tamiri açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 2460 liradır.
- 2 — Bu işe aid şartname şunlardır
A — Fenni Şartname.
B — İdari şartname.
- 3 — İstekliler bu şartnameleri 13 kuruş mukabilinde İstanbul Limanı Sahil sıhhiye Merkezi Levazımından alabilirler.
- 4 — Eksiltme 16 mart 937 Salı günü saat 14 de Galatada Karamustafa paşa sokağında İstanbul Limanı Sahil sıhhiye Merkezi eksiltme Komisyonunda yapılacaktır.
- 5 — Eksiltmeye gireceklerin 184 lira 50 kuruş muvakkat teminat parası ile en az 3000 liralık bu gibi işler yaptıklarına dair bir ehliyet vesikası göstermesi şarttır. «1093»

REOSİL

Öksürük; Nefes darlığı; Soğuk algınlığı ve Göğüs nezlelerinden sizi kurtaracak en iyi ilaç budur.

Her Eczaneden ısrarla İsteyiniz.

Lüleburgaz Şarbaylığından:

Her sene açılması mutad olan Lüleburgaz Köprübaşı hayvan panayırı 2 Nisan 937 Cuma gün açılarak üç gün devam edecektir. Gelecek tüccar ve esnafın esbabı istirahatle-i temin edilmiştir, satmak üzere panayıra getirilecek hayvanın muhtalardan tarafından sahibinin kendi malı aldığını dair verilecek ilmühaberlere o mahalda bulaşık hayvan hasta-ğı olmadığından mutlak derç edilmesi ve böyle bir ilmühaber ibaz etmiyenle in panayıra kabul olunmayacağı ve hayvanı sattırılmayacağı emirler iktizasındandır, keyefiyet ilân olunur. (1281)

HAŞERAT UYANMADAN FAYDA İLE TAHRİP EDİNİZ

Geçen sene gibi bu sene de sinek âfetine ve hücumuna ve haşaratın istilâsına maruz kalmamak için şimdiden FAYDA ve pompasile yuvalarını temizleyiniz.

Bütün ıstırapların panzehiri

GRİPİN

GRİPİN

Bir tek kaşesile

Geçiremeyeceği hiçbir ağrı ve sızı yoktur

GRİPİN, baş, diş, sinir, adale romatizma ağrılarına karşı en tesirli ilaçtır, icap ederse günde üç kaşe alınabilir.

GRİPİN, hele bu karışık bahar havalarda nezle, grip ve bronşite karşı sizi bir kale gibi muhafaza ve rahatsızlığınızı ızale eder.

Gripini tercih ediniz

BANKA KOMERÇİYALA
İTALYANA

Sermayesi Lîret 700,000,000
İhtiyat akçesi Lîret 145,769,054,50
Merkezî idare: MİLANO
İtalyanın başlıca şehirlerinde

ŞUBELERİ

İngiltere, İsviçre, Avusturya, Macaristan, Yugoslavya, Romanya, Bulgaristan, Mısır, Amerika Cemahiri Müttehidesi, Brezilya, Şili, Uruguay, Arjantin, Peru, Ekvatör ve Kolumbiyada Afilyasyonlar

İSTANBUL ŞUBE MERKEZİ

Galata Voyvoda caddesi Karaköy
Palas (Telef. 44841 /2/3/4/5)

Şehir dahilindeki acenteler :
İstanbulda : Alâemeliyan hanında
Telef. 22900 /3/11/12/15 Beyoğ -
İstanbulda : İstiklal caddesi Telef. 41046
İZMİRDE ŞUBE

Operatör - Urolog

Dr. Mehmet Ali
İdrar yolları

hastalıkları mütehassısı. Köprübaşı
Eminönü han Tel: 21915

KAYIP — Adana Ziraat Makinist mektebinden aldığım şahadetnamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Kırıkkale 473 Battal

VALERIA ELLANSKAIA

M
A
R
T

A
Y
I
N
D
A

CASINO de PARIS
yıldızlarından
ANKARA PALASTA
görülecektir

Isınmak için bütün kış kalorifer ocaklarında, salamandra ve kok sobalarında kullandığınız

TÜRK ANTRASİTİ'ni

Yemeklerinizi pişirmek için mutfak sobalarında ve maltızlarda da yakmalısınız.

Diğer mahrukattan, kat üstün olan TÜRK kabilli istifade kalori, kolay yanma, çok dayanma ve zayıfın azlığı itibarile kat kömürdür.

Isınmak için olduğu gibi yemeklerinizi pişirmek için de

TÜRK ANTRASİTİNİ KULLANINIZ:

KUŞTÜYÜ KULLANMANIZI TAVSİYE EDERİZ

Hem sıhhatinize faydalı, hem de kesene elverişlidir. Kuştüyü yastık 100 kuruş, kuştüyü ve yatak takımları da çok ucuzdur. Kuştüyü kumaşları vardır. Fabrika ve deposu: İstanbul, Çakmakçılar, Sandalyacılar sokak Tel. 23027. Satış yerleri: ANKARA, İZMİR, BEYOĞLU, Sümer Bank Yerli Mallar Pazarları.

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp EMEÇ

SAHİPLERİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL
S. Ragıp EMEÇ

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Üsküdar a Gülfem Mahallesi Karaca Ahmet caddesinde yeni den tamir olunan 66/140 sayılı dükkân teslimi gününden 938 Mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 19/3/937 Cuma günü saat 15 dedir. İsteklilerin Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne müracaatları. (1310)

DAİMON Fenerleri

Meraklılarına Müjde:

200 İİâ 600 metro ışık veren

DAİMON

fenerleri gelmiştir.

İyl ışık almak için yalnız

DAİMON Pilleri

ile

DAİMON Ampullarını

kullanınız, ve her yerde DAİMON markasına dikkat ediniz.

